

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Gyanus mozgolódás,

Budapest, augusztus 28.

Ha a megszorult kormány többsége és sajtója mindent elkövet, hogy a szövetkezett ellenzéki pártok egységét megbontsa, e pártokat egymással összeveszejtse s ezzel a kormányra nézve legfélelmesebb hadállást megtörje: ezt megértjük. Valamit ennek a szerencsétlen kormánynak is meg kell próbálnia a kibontakozás érdekében. És ha a saját fejét nem akarja feláldozni a rend érdekében, akkor nincs más módja, mint megkísérteni az ellenzék egységének megbontását. S ezt az egyet meg is kísérelti becsületesen, ha ugyan szabad az ilyen kísérletet még tréfából is becsületesnek nevezni.

De ha van valami, amit a magyar nemzet egyetlen józan tagja sem fog megérthetni: az csak az lehetne, hogy az ellenzéki szövetség egységét belülről, az ellenzéki gyűrűből, akarhassa valaki megbontani. Még csak az hiányzik. Egyéb bajunk nincs is. A kormány pozícióját segíti ezer érdek, melylyel a többség hozzá van fűzve, az egész katonai, csendőri és rendőri apparátus, az egész függő adminisztráció és az osztrák hatalom oltalmazó gyámsága. Az ellenzéknek ilyenfajta támogatás nem áll rendelkezésére, nem is kér belőle. S mégis az ellenzék pozíciója az erősebb.

mert erőssé és leküzdhetetlenné teszi egyrészt a belső tűz, mely a nemzet védelmére az ellenzéki pártokat összeforrasztotta és másrészt a közvélemény rokonszenve, mely a szövetkezett ellenzék minden brutális hatalommal szemben oltalmába veszi. Belső egysége és a közvélemény rokonszenve teszi erőssé a szövetkezett ellenzék s a kormány éppen azért szeretné az ellenzék egységét megbontani, mert ha ez sikerülne, akkor a nemzet rokonszenve is elfordulna az ellenzékétől.

Mit szóljunk tehát ilyen körülmények között arról a támadásról, melyet a mai napon a néppárt hivatalos organuma a szövetkezett ellenzék egységére intéz? Abszolút engedelmeségű kormánypárti szócsövek megkísérelték meggyanusítani a szövetkezett ellenzék radikálisabb szárnyát Auffenberggel, alattomos manőverekkel, külön hatalmi törekvésekkel. Ez az alattomos gyanúsítás olyan szennyos forrásból jött, hogy nem is illett volna észrevenni. De most ezt a gyanúsítást felkapja a néppárt és egyszerre az ellenzéki gyűrű belső körzetében tüzel a Justh-párt ellen. Most veti szemére a Justh-pártnak, hogy taktikájával, összeköttetéseiével s legbensőbb óhajtaival ő egyengette a Lukács-kormány eljövételének útját.

Hát legyen úgy, hogy ez mind igaz. Akkor is bizonyos, hogy a Justh-

párt ezt a tévedését régen megbánta s az ellenzéki szövetkezés lehetőségének, a nemzetellenes erőszak megtorlását célzó egyesülésnek ő hozta a legszebb áldozatot. Ha bűnös volt, bűnét régen expialta, pedig valószínűleg nem is volt olyan bűnös. Hát ha így áll a dolog: igazán ez volna most a legfontosabb és a legsürgősebb, hogy a Justh-párt egykori eltévelyedése toroltassék meg s nem az a nyomorult erőszak, melyet legelsősorban a Justh-párt ellen, kihatásában pedig az egész ellenzék s az egész magyar nemzet ellen követtek el? A néppárt ebben a pillanatban, mikor az egész független magyar közvélemény az erköcsi és alkotmányos rend helyreállítását követeli, nem tud sürgősebb tennivalót, mint felelősségre vonni a Justh-pártot régmúlt dolgokért és megbontani az ellenzéki szövetkezés egységét lényegtelen és elavult eseményekért?

Gyanus mozgolódás ez. A néppárt nem most és nem először áll be egység-bontónak az ellenzéki gyűrűben. Ez a párt számának csekélységét alattomos manővereinek gyakoriságával iparkodik pótolni. Így cselekedett a koalíció kormányzása idején is, így keresett külön uton érvényesülést mindenkor. S úgy kell lenni, hogy vagy Bécs felől kapott valami biztatást, vagy pedig az üres vagy üresedő főpapi stallumok körül szeretne manőverezni, hogy most

Egy szürke ember regénye.

Írta: Abádi Imre.

(Utánnomlás tilos.)

Weiszfeld nyugdíjas bankhivatalnok volt. Harmincz esztendeig élt elváltan a feleségétől, akit egy városi tanácsos csábított el tőle és a válópörök után feleségül vette. Pedig már egy háromszendős kis fiuk is volt. Weiszfeld harezolt érte, de eredménytelenül; a gyermek szerencsés ösztönével az anyjához húzódt, amit később tényleg nem volt oka megbánni, mert jó nevelésben részesült és a második apja nevével és befolyásával, mint rendőrtisztviselő, szép karriert csinált.

Ez a hűtlenségi ügy a Weiszfeld életének legnagyobb eseménye volt. Weiszfeld mindig azt hitte, hogy az ő felesége a legjobb, a legművészebb teremítés az összes asszonyok között és ezért aztán annál keserűbb és lesújtóbb volt a csalódása, melyet akkor egyszerűen elviselhetetlennek tartott; úgy vélte, hogy ő egyike a legszerencsétlenebb embereknek és hogy a tragédiájával egyedül áll a világon. Lassankint azonban beletörődött a dologba s mire a haja megfehéredett, az engesztelődés szeleid derüje szállt a lelkére is. Zavartalan egyhanguságban töltötte hátralévő idejét, a csendes békeség, a feledés, a megbocsátás napjait élte már, melyek egyre közelebb hozták az elmúlás sejtelmét. Egy ízsefvárosi, néptelen utcában lakott, egy

esőp udvari szobában, ahol a hideg téli napokat többnyire átpipázta a kályha mellett. Elsakkogtatott. Gyakran bizony, ha partner nem került, csak önmagával. Mert Weiszfeld valamikor szenvedélyesen sakkozott s hogy annakidején nem vigyázott eléggé a feleségére, nem kis része lehetett benne a sakk-szenvedélyének, mert nem egyszer a késő éjszakába nyúló kávéházi sakkozásaival nagyon is bő alkalmat adott feleségének a hűtlenségre. De Weiszfeld nem önmagát hibáztatta, nem a sakkot átkozta, hanem az aszszonyt, aki miatt sokáig gyűlölte a többi asszonyokat is.

Ha elmúlt a tél, nagy sétákat csinált, végigtipegett a köruton, újra fölkereste a parkokat és boldog volt, hogy vizionláthatta ismerős, összefarigcsált padjait, melyeken újra megpihenhetett. Órákig elüldögélt egyiken is, a másikon is, sütkérezett rajtuk a napon, nyugodtan, gond nélkül, háborítlanul. Állandó és pontos törzsvendég volt az öreg; nagy, kerek, ősz feje egészen hozzátartozott már a parkokhoz. A kertészek is megszokták és kiméletesebbek voltak vele szemben: ha locsoltak, nem zavarták el, hanem a vizsugárral óvatosan kikerülték, mint a többi szobrokat. Mikor ott ült a pad közepén, mozdulatlanul, lehorgaszott fejjel szunyókálva, olyan is volt éppen, mint egy ülő szobor, az „Ősz“ vagy mondjuk az „Elmulás“ szimbóluma, egy pompás és friss szobrászalkotás, melyről még csak az idő patinája hiányzott. Az öregot ismerték már az összes dadák és bonnok; a gyerekek, a kis pubik se félték

már tőle, megbarátkoztak vele és pajkos hanczurozás közben neki-nekiszaladtak a térdének; ilyenkor fölnyitotta szeméit, mosolygott és megsimogatta az apróságot.

Olykor nagyritkán előfordult, hogy a volt kollégái közül egyik-másik, aki még ő alatta gyakornokoskodott, fölismerte az öregot és megszólította:

— Áá... van szerencsém. Kemény ur — köszönt vissza az öreg reszketeg hangon és régi illemtudással fölemelkedett.

— Maradjon csak, Weisz bácsi, maradjon.

— Hogy vannak a bankban? Mi ujság?

— Köszönöm, minden a régi.

— No, az emberek nem igen lehetnek már a régiek.

— Azok nem. A régi emberekből már alig van bent valaki.

— Bion-bion — bólogatott az öreg — mi is készülődünk már a nagy útra.

— Oh, a Weisz bácsi még kitűnő erőben van.

Az öreg legyintett:

— Hol van az én erőm, hol van az én erőm!... Fogaim sincsenek, alig eszem valamit.

— Hát a fia, a fia? ... Még megerjük, hogy főkapitány lesz belőle.

— Fiam? — vágott közbe az öreg — csak volt, valamikor régen.

— Hát nem találkoznak? Sose keresi fel ősz öreg apját?

egyszerre saját ellenzéki szövetségesei ellen kezd tüzelni s megteszi a kormánynak azt a szolgálatot, hogy kikezdi a szövetségzett ellenzék egységét. Más-különbén mért jutna csak most eszébe, hogy a Justh-pártnak a parlamenti erőszakot megelőző korszakban más istenei voltak. Mért jutna csak most eszébe, hogy akkoriban a Justh-párt nem haladt egy uton az ellenzék többi pártjaival. Fontos ez most? És pláne ennek tisztázása és megtorlása volna most a legfontosabb és a legsürgősebb? Kiesett a néppárt memoriájából a juniusi erőszak? Elfelejtette, hogy milyen gondolat forrasztotta össze az ellenzékot? Futni engedné Lukácsot, Tiszát s az erőszak egész hadseregét, csak hogy előbb tisztába hozassék ez a kérdés, vajjon remélte-e a Justh-párt Lukács Lászlótól a választójogi reformot, vagy sem? Hát kinek fontos ez? És vajjon csak Justhék csalódtak Lukács Lászlóban? És a restitució in integrum követelése arra zsugorodjék, hogy tekintsük meg nem történtnek, amiket a kormány elkövetett, ellenben kapjunk egymás közt hajba azon a kérdésen, hogy Lukácsban lehet-e inkább bízni vagy Tiszában, mikor hajmeresztő bizonyossággal derült ki, hogy egyikben sem lehet bízni?

Ha a nemzet jogainak oltalmát komolyan veszszük: akkor az ilyen gyanus mozgolódást csirájában kell megfojtani. Vigyázzanak az ellenzék vezetői, akik közé számítjuk a néppárt vezetőit is. És nekik kell első sorban sietniök, hogy az olyan kísérlet, mely belülről akarja az ellenzék egységét megbontani, ne sikerülhessen. A gyanus mozgolódásra le kell csapni. Az ellenzéki ügy elárulását megtűrni nem szabad, mert markába nevetne a bűnös többség és szégyenkezve rejtené el pirulását az ártatlan nemzet.

— Nem, soba. Hisz nem is emlékszik rám, én legalább nem hiszem, hogy emlékeznek: három esztendő se volt még akkor. Én azonban még emlékszem arra az időre, mikor reggelként az ágyban itt lovagolt a mellemen. — Az öreg néhány pillanatra elhallgatott, aztán folytatta. — Dehogya is keres föl, kérem, dehogya is keres. Hanem majd én fogom fölkeresni. Kérem szépen, ma-holnap lehunyom a szememet és nincs egy rokonom, senkim, senkim, aki törődne majd velem, legalább ő jönne el a temetésemre, ha az anyja nem is, de legalább ő; és mondana Kadist, csak egyszer is, egyetlen egyszer, a temetésemen, hisz elvégre mégis csak az apja vagyok...

— Persze, persze, ezt meg is kell tennie, meg is fogja tenni, hogyne...

— Ugye? — szólt az öreg boldogan, de a vizitet mégis csak halogatta, máról-holnapra, holnapról holnaputánra, míg végre maga a halál nem jelentkezett, hogy sietesse:

Egy ragyogó juniusi délután kint sétált az öreg a ligetben; egy darabig ott bandukolt a virágágyak között, majd leült. Fáradt, öreg szeme elrévedt a virágok fölött; a rikoltó sárga, lila és bíborvörös virágkelyhek tömördek nyitott szájként kacagtak föl a sugaras magasságba. A szökőkút millió szikrázó gyémántot lövelt a magasba, melyek fehér porrá zúzódva hulltak vissza a mélységbe, hogy újra a víztömegéi, a tápláló humuszói legyenek. A sétálók tarka serege vonult föl az öreg előtt. Fiatal párok, boldog

Auffenberg nem nyugszik.

— Sürgeti a kétszázötven milliót. —

A néppárt és az ellenzéki szövetség.

— Hírek a politika világából. —

Budapest, augusztus 28.

Ma ismét híre jön, hogy az eltemetettnek mondott ágyukérdés feltámadt. Bécsi értesülés szerint a szeptember közepén tartandó közös minisztertanácson Auffenberg lovag hadügyminiszter újra sürgetni fogja a bronzágyuknak aczélosóvekkkel való kioszerelését, s kéri fogja, hogy a szükséges kétszázötvenmillió befektetésnek első részlete már az 1913-as közös költségvetésbe be is állíttassék. Tekintve azt, hogy a hadvezetőség követeléseit az összes illetékes és döntő közös tényezők támogatják, úgy hiszük, Lukács miniszterelnök multkori állítólagos nagy sikere hamarosan tényleges kudarczává fog válni és a novembervégi delegáció már meg is fogja szavazni az újabb milliókat. Ime, így fest a kormány kikürtölt diadala a valóságban!

A nap krónikájából még említést érdemel a néppárt feszkelődése. Ez a kis csoport, úgy látszik, feezítő vas gyanánt próbál szerepelni a szövetségzett ellenzéki pártok, illetve a Justh-párt és a többi baloldali frakció között. Ez pedig nagyon is helytelen dolog, amikor a küzdő tábor egy közös programban megállapodva egy közös célra egyesült. Régi dolog, hogy „discordia maxima dilabuntur.” Ezt ne feledje el a néppárt, ha pedig el akarja felejtetni, akkor inkább lépjen ki a szövetségéből, mert fölösleges ugratásokkal és rekriminációkkal a kisebbség pozícióját gyöngíteni nem való.

Híreink itt következnek:

Kisértenek az aczélagyuk.

Félhivatalosan jelentik, hogy Berchtold gróf közös külügyminiszter elnöklésével a jövő hó 16-ikán közös minisztertanács lesz, amelyben magyar részről Lukács László miniszterelnök és Teleszky János pénzügyminiszter fognak résztvenni. A közös minisztertanács az összejövő delegációk munkáját készíti elő.

asszonyok, az élni vágyók, az életszeretők boldog sokasága. De az öreg nem törődött velük s teljesen kikapcsolva ebből az áramlatból, két kezét a botja fejére téve — mintha álmában is áldotta volna egyetlen hüségese barátját — elszundított. Sétálók, nevelőnők, gyermekkoosik pihentek meg mellette, kis fiúk, csöpp lányok futkostak körülötte, mint az ártatlanság kedves angyalai és az öreg Weiszfeld aludt, mélyen, háborítlanul. Egyszerre csak a puha gyermekkacsók helyett hideg, fagyos lehellet csapta meg a térédeit, aztán a vállait rázta meg keményen. Az öreg megröppenve látta maga előtt a halál magas, borzalmas alakját:

— No, öregem, gyerünk.

— Oh — könyörgött az öreg — még csak a fiammal szeretnék beszélni; több, mint harmincz esztendeje, hogy nem láttam; engedj meg, hogy fölkeressem. Arra akarom kérni, hogy legalább egyszer mondaná el értem a Kadist. Apai kötelességemnek tartom őt kérni és emlékeztetni erre, aztán nyugodtan megyek.

— Jó — mondta a halál — nem bánom. A szülők iránti kegyelet előtt én is meghajlok, legyen, elmehetsz a fiadhoz, de mihelyt ezt az utolsó ügyet elintézted, érteid jövök.

— Köszönöm, köszönöm — hálálkodott az öreg remegve, miközben a kalapja leesett a fejről a földre.

— Kit keres? — kérdezte tőle egy szolgáló a főkapitánysági épület folyosóján.

Bilinski lovag közös pénzügyminiszter szeptember 14-én tér vissza Ischlből Bécsbe és rögtön ezután közös minisztertanács lesz az osztrák fővárosban. Ezen a minisztertanácson kell majd dönteni abban a nagyfontosságú kérdésben, hogy elfogadják-e a kormányok Auffenberg hadügyminiszter tüzérségi reformját és az ágyufelszerelés költségeinek első részletét beveszik-e már az 1913. évi közös költségvetésbe. Szeptember 27-én ülnek össze a delegációk, ezek azonban csak az idei közös költségvetést fogják letárgyalni, míg a jövő évi költségvetés vitás ügye a későbbi rendes és hosszabb delegációs ülészekra marad, mely valószínűleg november második felében lesz. Mint Ischlből jelentik, Bilinski tegnap sokáig tanácskozott Heynold osztrák miniszterelnök-helyettesével és Marterer vezérőrnaggyal, a királyi katonai iroda helyettes vezetőjével és a tanácskozások már az ágyukérdésnek szűltek. Az Ischlből érkezett hírek mind megegyeznek abban, hogy e kérdésben még döntés nincs és a megegyezés sok akadályba ütközik.

A „Reichspost“ Cuvajról.

A bécsi Reichspost írja: Cuvaj ur, Horvátország királyi biztosa meggyőződést szerezhetett Ischlben és Budapesten arról, hogy napjai meg vannak számlálva. Ennél az ügynél is számos kombináció merült föl arra nézve, hogy ki lesz a bán utódja. A horvát-szerb koalíció jelöltje a báni méltóságra Rakodczay, az egykori horvát bán. Az utódról való találgatások azonban ezidőszerint még akadémikus jellegűek. A legsürgősebb és elhalaszt-hatatlan dolog a Cuvaj-rendszer beszüntetése, amely a monarchia politikai tekintélyét megsemmisítés-sel fenyegeti délen és az egyik korrupciós affért a másik után szüli. Az országos jelzalogkölcson alapítása, amelylyel a biztos maga és családja számára gazdag jövedelmeket óhajtott biztosítani és még ehhez a bródi közbirtokok javának megszerzése végleg a vízbe esett. Cuvaj ama törekvése, hogy családját állami birtokokhoz segítse, más utat keres tehát. Cuvaj fivére, az állami iskolák inspektora, Cuvaj Antal ur, aki egy pár nappal ezelőtt kapott nemes-séget, igen ügyes és termékeny pedagógiai író. Mint ilyen, tizenöt évvel ezelőtt egy számtankönyvet szerzett a népiskolák számára. Ezért évek hosszú során át huzta a tantiémekeket, mint szerző. Mikor azonban a bátyja bán lett, a kormány megvásárolta a szerzői jogot csekély 20.000 koronáért. Ezt a jelentékeny összeget az állam javaiból fizette ki Cuvaj a fivérének egy elévült, a modern

— Lengyel Elek urral szeretnék beszélni.

— Itt üljön le ni és várjon.

Az öreg várt, várt, végre föltárult egy ajtó, a szolgál beszólitotta és ő lassan betopogott. Egy barna, elegáns férfi állt az íróasztala mellett: a fia volt.

— Lengyel Elek...

— Én vagyok.

— Fiam...

— Mi van a fiával?

— Fiam... — kezdte újra az öreg, de tovább nem mondta, csak dadogott, sirt, az ajka reszketett és kinyujtotta a kezét, hogy belekapaszkodjék a fiába, hogy átölelje. Lengyel azt hitte, hogy a kezét akarja megcsókolni és elhárította.

— Fogózkodjék meg, öregem s nyugodtan mondja el, mit akar. Valami baja van talán? Mért nem hozott magával valakit? Nincs semmi írása? Na, ki vele, beszéljen; sok ám az én dolgom.

— Egy kívánságom van.

— Igen, halljuk, halljuk.

— Az órák meg vannak számlálva... egy kívánságom volna... ha az utolsó utra elkísérnél és Kadist mondanál, ha csak egyszer is, ha csak egyszer is, mikor elföldelnek...

Remegő sirással mondta ezt az öreg és a fia csak néhány összefüggéstelen szót értett belőle.

— Helyes, el fogom intézni — mondta gyorsan és az ajtóhoz lépve halkán kiszólt a szolgálóhoz.

követelményeknek meg nem felelő számtankönyvért, amelyet legrövidebb idő alatt ki kell cserélni és amelynek szerzője különben is évek óta élvezi a tantiémeket. Ha azonban tanítók szegény özvegyei és szükségben sanyalódó személyek támogatásért könyörögnek, kijelenti, hogy egy krajczárja sincsen, mert *Tomasics* mindent magával vitt, mikor a báni palotát elhagyta. A tanárok pótlékot kértek és az erre vonatkozó rendelet nemrégiben jelent meg. Ámde a pótlékból senki sem látott egy krajczárt sem, mert ennek a fedezésére nincsen pénz. Egyetlen egy előnye mégis van Cuvaj rendszerének: az, hogy megbizonyította, hogy a mostani állapotok nem tarthatók tovább, új embereknek, új rendszernek kell elkövetkezni, hogy végre leszámoljunk a „*Klmenovstina*” sajnos még mindig elég nagymennyiségű maradványaival. Az elkövetkező új éra körvonala már kialakulóban vannak.

Zágrábról kormányparti részről ezt jelentik:

„A Cuvaj királyi biztos tegnapi kihallgatásáról szóló kommuniké *unionista* körökben a legkötönyebb hatást tette. Az audiencia hosszú tartama, a bán előterjesztésének ő felsége részéről való kegyes fogadása és a bánnak adott megbízás, hogy a horvát kérdést végleges rendezésére annak idején a magyar kormányval egyetértésben javaslatokat tegyen, mindenütt megszilárdították azt a meggyőződést, hogy a királyi biztos a válságot, amely az országra nehezedik, sikerrel meg fogja oldani.”

A fő, hogy Cuvaj meg van elégedve és tovább reménykedik. Más ugy sincs ezen a nézetén.

Támadások a Justh-párt ellen.

Tegnap egyik lapársunk, a „Budapest” azt írta, hogy gróf Batthyány Tivadar, Justh-párti alelnök galántai beszédének következő része kimaradt a hivatalos kiadásból:

— A törvénytörvénysértések, az alkotmányt ért súlyos inzultusok és a képviselőház házszabályainak lábbal tiprása után, amikért a miniszterelnököt és a házelnököt egyformán terheli a felelősség, az ellenzék ezzel a két politikussal nem dolgozhatik többé együtt még az annyira kívánatos békéért sem.

„Érdekes — így írja a nevezett lap — hogy gróf Batthyány Tivadar beszédének ez a legjelentősebb része kimaradt a gyűlésről szóló hivatalos tudósításokból. Elnézés, feledékenység, vagy technikai okok folytán, — nem tudjuk, de hibáztatjuk. Mi is csak az ottjárt képviselők személyes híradása következtében kerültünk abba az előnyös helyzetbe, hogy erről a szenzációszámba menő állásfoglalás-

ról, amely után a kormány sorsa immár aligha lehet kétséges, olvasóinkat informálhatjuk. A lényeg egyébként nem a könyvomatú nyilvánosságában, hanem az elmondásában s az állásfoglalás döntő erejében rejlik.”

Ezzel szemközt a Justh-párti *Politikai Értesítő* ezt jelenti:

„Batthyány Tivadar grófnak galántai beszédére vonatkozólag egyes lapokban megjelent „kiegészítéssel” és az azt kísérő kommentárokkal szemben megállapíthatjuk, hogy gróf Batthyány beszédét a gyűlésen jelenvolt gyorsírói tudósítónk stenogramma alapján teljes hűséggel közöltük, abból részleteket ki nem hagyunk és kérését sem intézték hozzánk olyan irányban, hogy bizonyos részletek közlése mellőztessék.”

Batthyány galántai beszédét egyébként a néppárti *Alkotmány* arra használja föl, hogy támadást intézen a Justh-párt ellen. Miután ennek a pártnak az organuma, Batthyánnyal egyetértve, a kibontakozás egyetlen alapjául a demokratikus politikát jelölte meg, — a kegyes lap jezsuita szemfogatással így aposztrofálja a Justh-párt alelnökét:

„Helyes. De hogyan és mivel? Talán Lukács Lászlóval is, ha újabb perfidiával elhagyná azokat, kikkel a magyar parlamentet meggyalázta? Ilyen homályt nem szabadna hagyni egy komoly és tisztességes politikusnak. No de reméljük, hogy a válasz nem is fog soká késni s ilyen homály nem fogja borítani a politikai helyzetet.”

Az A—ny politikai rovatának más helyén még feleleveníti egy kormányparti lap nyomán a Lukács-kabinet alakulásának előzményeit s a Justh-párt akkori magatartásának titkos motívumait. — Majd farizeuskodva kérdi a néppárti szócső:

„Igaz-e, hogy Lukács kormányelnökségét a Justh-párt kívánta? Igaz-e, hogy ha Justh ma leszerel, ismét barátja lehet Lukácsnak? De a félhivatalos leleplezés bunkója nem Justhkat üti szerintünk, hanem Lukácsot és a munkapártot. Ez a leleplezés elárulja, hogy Lukácsnak, mikor átvette a kormányt, tartania kellett a Justhkkal való szövetekezés esetében a választójogi kérdés miatt a munkapárt akkora szétbomlásától, hogy a nagyobbik rész nem vele, hanem Tiszával ment volna. És ettől ma is tart, azért iparkodik éket verni Justh és a többi ellenzék közé s oda édesgetni őt Lukácshoz — a választójog miatt, azzal a különbséggel, hogy mai nézete szerint pártbomlás esetében a munkapárt nagyobbik része ő vele menne. Amivel Lukács önmagát is, másokat is ámit.”

De ez a burkolt aknamunka még nem minden. Következik Justh Gyula egyenes megtámadása. Kifogásolja ugyanis, hogy a hőmezővásárhelyi gyűlésen a köztársasági Nagy György fogja a pártve-

zért üdvözölni. Az A—ny erre vonatkozólag tola-kodó fölényeskedéssel ezt jegyzi meg:

„Ismételten felhívjuk Justh Gyula figyelmét, hogy nem jó lesz sokat fraternizálni a köztársasági hőbort maxiákusával, ha azt akarja, hogy a komoly ellenzék őt is komolyan vegye.”

Az A—ny hirtelen kirohanásainak, amelyekkel a szövetekezett ellenzék egységét veszélyezteti, kétségtelenül valamely homályos rugója van. Ok nélkül a szent párt nem taktikázik. Talán egy püspöki székre vásik a foga vagy pedig felsőbb helyről kapott utasítást, hogy az obstrukciót immár nem kell támogatni. De lehetséges mindkét eset is.

Ellenzéki beszámolók.

Sághy Gyula, a 48-as és függetlenségi Kossuth-párt alelnöke kerületének központján, Somorján nagy népgyűlés keretében, amely rendkívül impozánsnak ígérkezik, vasárnap, szeptember 1-én tartja beszámoló beszédét. Kerületének több községében megfordult eddig is, így Püspökiben és Vajkán és mindenütt a leglelkesebb fogadtatásban volt része. A somorjai beszámoló nagygyűlésre a szövetekezett ellenzék képviseletében több képviselő fog leutazni, köztük gróf Apponyi Albert és gróf Károlyi Mihály is, akiknek beszédei elé nagy várakozással tekintenek.

Bottlik István, Kossuth-párti képviselő, szept. nyolczadikán Mezőkeresztesen beszámoló beszédét mond. A beszámolón résztvesznek Mezőssy Béla, Déry Zoltán, gróf Károlyi József, Szalay László, Kállay Ubul és Justh János orsz. képviselők is. A borsodmegyei és miskolci függetlenségi párt nagyban készül a beszámolóra, amely impozáns tüntetés lesz a Tisza-Lukács rezsim ellen.

Szmrecsányi György, a nyitrai szombokrétai kerület néppárti képviselője, szeptember 1-én, délután 3 órakor a kerület egyik legnagyobb községében, Szakcsánban beszámolót tart. A képviselő beszámolójára Brestyenszky Kálmán orsz. képviselő és Bartos János népszövetségi titkár kísérik el.

A délvidéki németiség tiltakozása.

A délvidéki németajku polgárság, amelyik mindig hű harcosza volt a magyar nemzeti eszmének, elhatározta, hogy Zsombolyán tiltakozó népgyűlést tart a parlamenti erőszakosságok ellen. A népgyűlést szeptember 22-én délelőtt tartják meg. A szövetekezett ellenzék részéről gróf Apponyi Albert, gróf Károlyi Mihály, gróf Károlyi József, gróf Batthyány Tivadar, gróf Zichy Aladár és Förster Aurél orsz. képviselők, továbbá Hódy Gyula a zsombolyai kerület volt függetlenségi

— János, vezesse ki ezt az embert, nem tudom, mit akar, egy beteg, zavarodott agastyán.

A szolgálta teljesítette a parancsot és Lengyel folytatta a munkáját. De az a néhány szó, melyet az öreg dadogásából megjegyezhetett, folytonosan ott motoszkált a fejében és egy váratlan fordulattal különös dologra emlékeztette. Letette a tollat és elgondolkodva odaült az ablakhoz: Egyszer valaki sejtettett vele valamit a származására vonatkozólag, de az anyja megtagadott minden további felvilágosítást, mende-mondát említett és az ügyet nem is volt szabad többé érinteni előtte.

— Itt valami összefüggés lesz, ez az öreg mégis csak akart valamit, temetéséről beszélt — tűnődött Lengyel és gyanakvó izgalommal kisietett az előszobába.

— Elment már az az öreg?

— El — mondta a szolgálta.

Lengyel néhány pillanatig tanáestalanul állt, aztán bement és dolgozni akart, de a munka, bármennyire sürgős és fontos volt is, sehogy se tudta lekötöni a figyelmét. Szórakozottan hagyta tehát abba és eltávozott. Alig várta, hogy beszélhessen az anyjával, de csak másnap délután találta egyedül:

— Anyám — kezdte Lengyel — tegnap egy öreg ember járt nálam.

— Ki volt az?

— Azt még nem tudom, csak sejtem.

— Mit akart tőled?

— Valami Kadistról beszélt, de csak ne-

hány szót értettem belőle, mert sirt szegény és reszketett. Fontos munkám volt éppen, igyekeztem tehát lerázni és csak később villant meg a fejemben, hogy ennek az embernek a könyve összefüggésben lehet mindkettőnk életével, azzal a titokkal, melyet olyan szigorúan őriztél eddig . . .

Az anyja halványan és szótlanul nézett rá.

— Anyám, én látom, hogy te tudod, ki lehetett az az öreg ember. Kérlek, most már ne titkolj semmit. Tisztában kell lennem mindennel. Mondd, kérlek, ki volt az az ember? Látom, hogy tudod, mondd.

— Azt hiszem, az igazi apád volt, akitől több, mint harmincz esztendeje, hogy elváltam. Két-három esztendő lehettél akkor.

— Ugy! . . .

— Valószínűleg arra akart kérni, hogy ha meghal, imádkozz érte, mondj Kadist; ez egy zsidó ima, az elhunyt szülők lelki üdvéért . . .

— Hát ezért jött hozzám . . . szegény öreg. . . — mondta Lengyel — eltűnődve, meghatódva.

— Valószínű . . . Ugy látszik, a halálát sejtí. Olyan öreg volna már?

— Egy reszkető kezű, hófehér haju, öreg ember — felelt Lengyel, mire hosszú hallgatás következett.

— Anyám — szólt aztán Lengyel — én nem kutatom ennek a régi tragédiának a részleteit. Ha eddig nem tartottad szükségesnek, hogy közöld velem, maradjon továbbra

is titok előttem. De az öreg nevét tudni akarom, meg kell mondanod, anyám, mert föl kell keresnem, hogy megnyugtassam: Az utolsó kívánságának eleget teszek.

És másnap csakugyan ott járt abban a csöndes józsefvárosi utcában. A szám, melyet keresett, egy alacsony, régi bérházat jelölt. Itt az első emeletre kellett mennie s mindjárt megtalálta az ajtót is, melyen, a kalines körül, meg szélhosszban, zsiros, izadt és tisztátlan kezek érintésétől, szennyes foltok éktelenkedtek. Lengyel a foltokra pillantott és összehuzta a szemöldökét, aztán hirtelen kopogtatott, mire egy középkorú, sápadt asszony jött elébe, aki, mikor az apja nevét említette, szótlanul megfordult és fölnyitott egy oldalajtót. Az öreg Weiszfeld ott feküdt a szobában, de már a padlón, az ágya elé hintett szalmán, feketével letakarva.

Lengyel megdöbbsent a látványtól; néhány pillanatig mozdulatlanul állt; aztán el-érzékenyülve közelebb lépett a halotthoz:

— Apám, itt van a fiad, itt vagyok, apám, Kadist fogok mondani, ahogy kívántad, apám — itt elcsuklott a hangja. — Későn jöttem, most már nem hallja, nem tudja, nem tudja meg soha . . . Későn jöttem — mondta sirva és letérdelt.

— Apám — itt van a fiad! — kezdte újra. Az asszony mögötte állt könybe lábadt szemekkel, az öreg pedig ott feküdt mereven, némán, utrakészen.

képviselője jelennek meg. A vendégek fogadására nagyban készülnek. Ez ügyben legközelebb Hepp Mátyás pártelnök elnöklésével értekezletet fognak tartani, hogy megbeszéljék a fogadtatás részleteit is.

A nagyszalontai esendőruralom.

Nagyszalontáról jelentik: Gróf Tisza Kálmán vasárnapi beszámolója felett csak nem lehet napirendre térni. Onnan érkező értesülés szerint most is esendőrök járják Nagyszalontát és minden „gyanus” embert kivallatnak, hogy nem volt-e része a tüntetés előkészítésében, vagy intézésében. Mindez pedig azért történik, mert a beszámoló előtt gróf Tisza Kálmán és a szalontai munkapárti emberek nagyrésze amellet volt, hogy a beszámoló zárt helyiségben, a színház-teremben legyen. Csandry Jenő főszolgabíró azonban a piactér mellett kardoskodott és kijelentette, hogy garantálja: nem lesz egy mukkanás sem. A főszolgabíró most eljárást akar indítani azok ellen, akik abezugoltak. Különben azok a munkások, akiket bevitettek a csendőrségre s azok is, akiket a főszolgabíró hántalmazott, bíróság elé viszik az ügyet, a szociáldemokrata párt pedig vasárnapra újabb népgyűlésre kért engedélyt, hogy foglalkozzék a beszámoló eseményeivel.

Budapest, augusztus 28.

A beteg osztrák miniszterelnök. Gróf Stürgkh miniszterelnök e hét végén visszatér Kaltenleutgebentől, de még nem fogja átvenni a kormány vezetését, hanem három hétig orvosi kezelés alatt marad. A miniszterelnök sokkal jobban érzi magát. Az orvosok konziliumától fogja függővé tenni gróf Stürgkh, hogy három hét múltán visszavonul-e véglegesen.

Kossuth Ferencz üdvözlése. Kossuth Lajos születésnapjának ünnepeléséről a szentesi 48-as függetlenségi párt Kossuth Ferenczhez a következő táviratot intézte: „Kossuth Lajos emlékének ünnepelésére az I. 48-as népköriben összegyűlt függetlenségi párttagok az egyesült ellenzék eddigi küzdelmét helyeslik, azzal magukat mindenben azonosítják s az eltiport alkotmány visszaállítására irányuló jövő küzdelmükben teljes bizalmukról biztositják s egy jobb jövő reményében folytatandó küzdelmükhöz erőt, kitartást és isten áldását kéri. A függetlenségi párttagok.”

Serényi és Beöthy miniszterek Szabadkán. Szeptember hó 15-én avatják föl nagy ünnepek között Szabadkán az új városházát és ezzel kapcsolatosan az újonnan átalakított pallosi fürdőhelyet. Az avatási ünnepélyen Beöthy László kereskedelmi és gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszterek is részt vesznek.

A szerb lóvásárló-bizottság kiutasítása. Szabadkai híradás alapján jelentettük, hogy a hadügyminiszterium a Petrovics alezredes vezetése alatt Bácskában és Torontálban működő szerb katonai lóvásárló-bizottságot Magyarország területéről kitiltotta. Néhány nappal később félhivatalos jelentés alapján megirtuk, hogy a kiutasító rendeletet visszavonták. Egy könyvatos ma a visszavonásról szóló jelentést tévesnek mondja, mert csak most érkezett meg a válasz a kiutasító rendelet ellen való tiltakozásra. Ez a válasz pedig úgy szól, hogy bár annakidején a külügyminiszterium megadta a lóvásárlási engedélyt, de most már a diplomáciai helyzeiben olyan változás állott be, hogy az engedélyt vissza kellett vonni. A lóvásárló-bizottság máig sem jött vissza és most már nem is jöhetnek magyar területre addig, amíg a külügyi politikában békésebb változás nem áll be.

A nők választójoga. A Feministák Egyesülete öszi agitációját országos nagygyűléssel indítja meg. A gyűlést a parlament megnyitását megelőző napon, szeptember hó 16-án, hétfőn rendezik a Vigadó nagytermében a társadalom minden rétegének, a főváros és vidéki nőegyesületek, a különböző pártállású politikusok bevonásával.

Törvénytervezet a fiatalok büntetőügyeiben való eljárásról. Az Igazságügyi Javaslatok Tára legutóbb megjelent 10. számában közli a fiatalok büntetőügyeiben követendő eljárásról szóló tör-

vénytervezetet. A tervezet szerint minden büntető hatáskörrel bíró törvényszéknél és a törvényszéki székhelyen kívül levő minden járásbírósnál az igazságügyminiszter egy-egy bírót jelöl ki a fiatalok bírájává. A kijelölés három évre szól, de ismételtető. A fiatalok bírája a törvényszéknél működő bírája évenként 600 korona pótlékot kap. A bíró mellé az ügyészség vezetője „fiatalok ügyészt” rendel ki. Ezenkívül az igazságügyminiszter az arra alkalmas férfiak, vagy nők közül a bíró mellé pártfogó tisztviselőt nevezhet ki. A fiatalok bíráját az előzetes eljárásban a vizsgálóbíró hatásköre illeti meg. A vádat a fiatalok ügyésze képviseli; sem fő, sem pótmagánvádnak helye nincs. A tárgyalásra a tizenhétévesedik évét be nem töltött fiatalok részére védőt kell kirendelni. A véghatározat ellen egyfoku felebbezésnek van helye. A tervezet szabályozza ezenkívül az erkölcsileg elhagyott kiskorúak védelmét és a rendőri büntető bíróságok hatáskörét a fiatalok kihágási ügyeiben.

A Balkán válsága.

— Törökország visszautasította a diplomáciai akcióit. — Folynak a török-olasz béketárgyalások. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 28.

Érthetetlen az a fogadtatás, amelylyel Törökország fogadja a balkáni béke megszilárdítására irányuló akcióit. Berchtold gróf akcióját, amelynek kizárólagos célja a status-quo biztosítása volt, az összes nagyhatalmak kedvezően fogadták s most érkezik meg pozitív formában az a hír, hogy Törökország tiltakozik a diplomáciai akció ellen. Törökországnak feltétlenül vannak okai, hogy tiltakozzék. Sok féltelenítője van Törökországnak s így indokolt ez a visszautasító magatartás. A Balkán-konferencia tehát előreláthatóan elmarad, s most már, ha a Balkánon minden fenekesül felfordul, s a svájci olasz-török béketárgyalások sem vezetnek eredményre, akkor Törökországnak egyáltalában nem lesz joga azon panaszkodni, hogy a nagyhatalmak megszüntették elhatározásukat és erőszakkal, a hatalom jogán avatkoznak be a balkáni bonyodalomba, amelyet Törökország nem enged békés uton elsimitani.

Mai táviratainkat a következőkben adjuk:

Berchtold gróf békeakciója és Törökország.

Páris, augusztus 28. Mukhtár basa, nagyvezér kijelentette a *Le Journal* levelezője előtt, hogy Törökország kérés ugyan Ausztria-Magyarország jóindulatáért, de Berchtold gróf ajánlatát visszautasítja, mert a porta nem lehet bele olyan tervbe, amelyik a tekintélyét a legcsekélyebb mértékben is gyöngítené.

Hilmi basa, igazságügyminiszter a „Matin” tudósítója előtt kijelentette, hogy a török kormány semmi szín alatt sem cseszkedik bele olyan decentralizáló tervbe, amelyeket Berchtold gróf kontemplál. A török tartományoknak adandó önállóság az ottomán birodalom végét jelentené.

A török-olasz béketárgyalások.

Róma, augusztus 28. A békealkudozások, amelyek egyelőre nem hivatalos jellegűek, nem vezetnek eredményre, de azért úgy az olasz, mint a török megbízottak még Svájcban maradnak. A török delegátusok hallani sem akarnak arról, hogy Törökország elismerje az olasz szuverenitást Lybia fölött. Az olasz külügyminiszterium egyáltalán semmi fölvilágosítást nem ad a svájci tárgyalásokról.

Berchtold gróf és az olasz külügyminiszter találkozása.

Bologna, augusztus 28. A „Resto del Carlino” című itteni lap értesülése szerint gróf Berchtold legközelebb a római tartományban levő Anticoli fürdőhelyre utazik San Giuliano márkí, külügyminiszter látogatására.

Montenegró.

Konstantinápoly, augusztus 28. Montenegró a hatalmakhoz fordult azzal a kérelemmel, hassanak oda, hogy a török csapatoknak montenegróiakra való lövöldözése által előidézett incidensek megszűnjenek. Hasonló értelemben tett lépést a portánál a montenegrói ügyvivő is, aki különösen annak szükségességét hangsúlyozta, hogy a határszolgálatot teljesítő csapatok és tisztjeik a nyugodt elemek sorából toboroztassanak.

Bolgár lap Törökország felosztásáról.

Szofia, augusztus 28. Sokat beszélnek a kormányhoz közel álló Mir mai cikkről, melyben a balkáni helyzettel foglalkozik s melyben Törökország felosztását is megpendíti. A lap ugyanis a többi közt ezt írja:

— Határozottan ellene vagyunk a Törökországgal való háborúnak, nemcsak, mert rengeteg áldozatba kerül, hanem, mert talán az ottomán birodalom balkáni tartományainak felosztásához vezetne amit ki kell kerülnünk. Ha azonban nem sikerülne békés eszközökkel igazságos közigazgatást megteremtteni az európai Törökországban, a háboru nyomában járó felosztás szükségesnek fog mutatkozni.

A szigetek sorsa.

Róma, augusztus 28. Az Aegai-tengeren megszállott szigetek görög lakossága küldöttséget mentesített Rómába és a deputáció a legközelebbi napokban fog ideérkezni, hogy előterjeszse kérését az olasz kormánynak. Azt kívánják a szigetek, hogy török fenhatóság alól Olaszország szuverenitása alá kerüljenek. Még nem valószínű, vajjon fogadni fogja-e az olasz kormány a szigetek görög küldöttségét, mert az nem hivatalos bizottság, egyes agitátorok állították össze a deputációt.

Az angol kormány arra kérte a francia és orosz kormányt, hogy vele együtt figyelmeztesse Görögországot azokra a veszedelmekre, melyeket a Szamosz szigetén való kikötés és a szigetnek annektálására irányuló mozgalom, melyet mostanában Görögországban és Kréta szigetén előkészítenek, folidézhetnek. Két francia és két angol hadihajó utasítást kapott, hogy Szamoszba menjen és szükség esetén erőszakkal akadályozza meg a görögök partraszállását.

Az olasz flotta.

Jaffa, augusztus 28. Hat olasz hadihajó Jaffa elé érkezett. Három e hajók közül észak felé folytatta útját, a Francesco Ferruccio, Giuseppe Garibaldi páncélosok, valamint a Coatit védett páncélos horgonyt vetettek a kikötő előtt. A Coatit átkutatta a Leros nevű német Levante-gözt.

A harcztérről.

Konstantinápoly, augusztus 28. Izzed pasa tábornok, a yemeni török csapatok főparancsnoka, jelenti, hogy e hó 16-án összetűzés volt a török csapatok és Said Idris emberei között, kik 150 halottat és sebesültet vesztek. Hogy leveretését eltitkolja, Idris 8 ágyuval megtámadta a török csapatokat, azonban ismétlen visszaverték. Imam Jaszi emberei is legyőzték Said Idris és megszállták Arét. E hó 17-én és 18-án Said Idris éjjeli támadást intézett a török csapatok ellen, akik azonban visszaverték. A törököknél csak egy hadnagy sebesült meg. 19-én Idris újlag csatát vezetett és ez alkalommal ágyuit is harcoképtelenné tették.

Az ifju törökök.

Konstantinápoly, augusztus 28. Sükri bég, a belügyminiszterium vezető titkárát, aki előkelő tagja az ifju török bizottságnak, elmozdították. Számos vidéki helyről felszólítják a kormányt az ifju török hivatalnokok elmozdítására.

Talaat volt miniszter Brüsszába ment, mert az ifju török kongresszust, ha a kormány Konstantinápolyban nem engedi megtartani, valószínűleg odahívják egybe.

Mitrovicában Sedil Bey kapitányt, aki az ifju török bizottság hiva, ismeretlen tettesek meggyilkolták. Azt hiszik, hogy vérboszuról van szó.

Davis bég belügyminiszter ideérkezett. Brun,

Enver és Fatha, kik Tripolisban és Bengháziban az ellentállást vezették, az ifjútörök komité hivására visszajönnek és résztvesznek az ifju török kongresszuson.

Titokzatos zsarolási ügyben nyomoz a rendőrség. A tényállás a következő: Zekki pasa, tábornok, aki visszautasított a komité-iskolák javára felajánlott több tekintélyes összegű adományt, névtelen levelet kapott, amelyben halállal fenyegették, ha záros határidő alatt nem tesz le egy megjelölt helyen 350.000 török fontot. Zekki pasa átadta az anonim levelet a rendőrségnek és mikor elérkezett a kitűzött idő, detektívek várták a zsaroló levél íróját. Nem is egy volt, hanem hárman jöttek el a pénzért. Valamennyien az ifju török komité tagjai.

KÜLFÖLD.

Mit hozott Poincaré Oroszországból? Poincaré francia miniszterelnök pétervári látogatása a párisi hivatalos jelentések szerint sikerrel járt és Poincaré kijelentette, hogy a francia-orosz egyezményről nemsokára részletes közlések jelennek meg. Boucher ezredes, egy volt francia vezérkari tiszt mégis indíttatva érzi magát, hogy nyílt levelet intézzen a miniszterelnökhöz. Ebből a levélből kiderül, hogy a francia hadseregben mindjobban az a meggyőződés tör utat magának, hogy Poincaré oroszországi utjának eredményei a várakozás mögött maradtak. Boucher ezredes levele főbb részleteiben így hangzik:

Miniszter ur! Micsoda reális dolgot hozott ön Franciaországnak:

Sokat beszéltek egy flotta-egyezség létrejöttéről. Ez egészen természetes következménye volna szövetségünknek és egyébként a mai viszonyok közt mégis csak a jövő zenéje. Kérdem tehát: Micsoda megálapodásokat kötött ön a jelenre nézve és olyanok azok, hogy katonai helyzetünk háboru esetén Németországgal szemben javulni fog. Remélhető-e, hogy önnek sikerült változtatni a helyzetet. Gondolja meg miniszter ur, micsoda felelősség terhelné önt, ha az országot végzetes csalódásban hagyva, ha talán már holnap a kegyetlen valósággal találná magát szemben. Mondja ki azt az egyszerű szót, hadd tudjuk, meg micsoda rossz vár reánk. Ne habozzék és mondja meg az igazat, még akkor is, ha kiderülne, hogy csak a magunk erejére számíthatunk. Akkor tudni fogjuk, hogy szent kötelességünk megacézolni szívünket a nagy és fenyegető veszedelem esetére, mert bátorságunk erejét kell szembeállítani a németek számbeli hatalmával.

Vajjon mit fog válaszolni Poincaré Boucher ezredesnek.

Fallières visszavonul. Párisból jelentik, hogy Fallières elnök, akinek mandátuma a jövő évben lejár, a környezetéből kiszivárgó hírek szerint, nem szándékozik továbbra is elvállalni az elnökséget. Fallières ugyanis beteges. Érelmeszesedésben szenved, miért is az orvosok a nyugalmas életmódot ajánlották neki. Fallières ennél fogva elhatározta, hogy visszavonul a politikától és Versaillesben fog letépedni. Már vásárolt is ott egy házat, vejenek, Lannes házához a közelében.

Szunjaesen a kínai ex-császárnénál. Pekingből jelentik, hogy dr. Szunjaesen, a kínai köztársaság megteremtőjét, akiről azt a hírt terjesztették, hogy Pekingben meggyilkolják, lelkes ünneplésben részesítik. Érdekes, hogy az özvegy kínai ex-császárné, aki tudvalegleg fával, a kis Puji ex-császárral együtt a köztársaság által nyújtott nyugdíjából él, látni óhajtott a trón megdöntőjét. Dr. Szunjaesen erre meglátogatta az ex-császárnét és hosszasan elbeszélgetett vele.

TÁVIRATOK.

A marokkói harcok.

Casablanca, augusztus 28. El Hiba csapatai kivonultak Marokkóból és a hó 25-én megtámadták a szukelabai tábornok, de nagy veszteséggel kénytelenek voltak visszavonulni. A francziáknak négy halottjuk volt.

Páris, augusztus 28. Lyautey tábornok táviratilag jelenti, hogy még mindig nincs tudomása El Hiba kilencz francia foglyának sorsáról. A tábornok elfogadta önkéntesen jelentkező marokkói embereknek azt az ajánlatát, hogy Marakesbe menjenek és hirt adjanak a fogságba került francziákról.

Kereszténymészárlás Libanonban.

Beirut, augusztus 28. Libanonban Airsofan környékén a druzok megtámadták a keresztény katonaságot, amelynek a városi keresztények jöttek segítségükre. Mind a két részen sok halott és sebesült volt. A fegyveres druzok felkoncolták a keresztény helyőrség nagy részét.

EGYHÁZAK.

(Az új egri érsek.) Egy könyvatos lap-tudósító jelentése alapján több fővárosi lap azt írta, hogy Szmercsányi egri érsek szeptember első felében díszes installációt tart. Lapunk tudósítójának az egri érsek rezidenziáiban nyert értesülése szerint beiktatás egyáltalában nem lesz, mert a dekrétum szerint, melylyel Szmercsányi cum iure successiois érseki koadjutor lett, megszünt Szmercsányi cyrrói érseki címre és az egri érseki székház birtokosa lett. A kinevezési dekrétum kihirdetésére nincs már szükség, mert azt megérkezésekor márczius első vasárnapján ünnepélyesen kihirdették.

Egri tudósítónk jelenti: Samassa bíboros végrendelete meglehetősen emlékeztet meg a környezetében levő papokról. Az egri főkapitány összes tagjainak egyenkint tíz darab császári és királyi aranyat hagyományozott. Külön megemlékezik a végrendelet Párvy Sándor szepesi püspökről, akiknek egy dupla zománcú kék és mellékkeresztet és láncot, aranyba foglalt topázgyűrűt adományoz. Rendkívül melegen emlékezik meg Szmercsányi Lajosról, a mostani egri érsekről. Emléklül hagyja neki azt az aranyselemezét, melyet elődje hagyatékából vásárolt és melynek fedelén az egri székes-egyház domborműve van, belső tartalmával együtt, továbbá a dolgozószobában az asztal felett függő Szent József-képet Szoldaticstól és a budapesti házában levő Veronese-féle Magdolna-képet és rubintgyűrűjét, a kardinálisalap elhelyezésére szolgáló baldachinos szekrényt és azt az utazóórát, melyet 1905-ben vásárolt.

(A „Los von Rom“-mozgalom.) Bécsből írják nekünk: Az osztrák evangélikus egyház legfelsőbb hatósága most hozta nyilvánosságra, hogy az 1911-ik év folyamán hányan léptek át az evangélikus egyház kebelébe. A kimutatás azt bizonyítja, hogy a „Los von Rom“-mozgalom esőkenőféltben van. Eszerint 1911-ben Ausztriában 4891 személy lépett be az egyházba, akik közül 4348 római katolikus volt. A bécsi evangélikus hitközségnél 2052 személy jelentkezett az áttérésre. A Los von Rom-mozgalom 1898-ban kezdődött Ausztriában és ezalatt az idő alatt 65.625 ember tért az evangélikus vallásra.

(A dunántúli evangélikus egyházkerület felügyelőjének beiktatása.) Győről jelentik: A nagykiterjedésű dunántúli evangélikus egyházkerületnek az elhunyt Véssey Sándor helyébe megválasztott új felügyelőjét, dr. Berzsényi Jenőt ma délelőtt iktatták be díszes hivatalába Győrött az egyházkerület közgyűlésének keretében. A beiktató ünnepségen az ország minden egyházkerületéből megjelentek a képviselők. A beiktatási ünnepség az evang. templomban ment végbe, amely zsúfolásig megtelt előkelő közönséggel. Festői látványt nyújtott soraikban a számtalan diszmagyar és egyenruha. Bognár Endre egyházkerületi főjegyző szép imája után Gyurátz Ferenc püspök üdvözölte a vendégeket és a kerület képviselőit. Méltatta a nap fontosságát, a mai gyűlés főfeladatát és a közgyűlést megnyitottan nyilvánította. Majd Bognár Endre főjegyző tett jelentést a szavazatbontás eredményéről, mire a püspök dr. Berzsényi Jenőt nagy lelkesedéssel mellett a kerület megválasztott felügyelőjévé nyilvánította. Ezután küldöttség ment az új egyházvezérért, akit megérkezésekor kitörő, hosszas éljenzéssel fogadtak. Gyurátz Ferenc püspök, mint egyházi elnök, tudomására adta a választás eredményét, majd dr. Berzsényi Jenő letette a közgyűlés előtt a hivatalos esküt. Az eskütétel után már mint megválasztott felügyelőt üdvözölte őt a főpásztor. A püspök szavait hosszantartó lelkes éljenzés kísérte, amelynek csillapultával Irabovszky István helyettes világi elnök üdvözölte az

új felügyelőt és felkérte elnöki székhelyének elfoglalására. Nagy figyelem közepette állott fel szólasra dr. Berzsényi Jenő. Keresetlen őszinte szavakkal háritotta el magát a neki tulajdonított érdemeket és ecsetelte azt az erős lelki közösséget, amelyet az egyházkerület munkásai és köztük a szeretet létesítettek. Dr. Antal Gábor püspök a református konvent egyházi elnöke mondott nagyhatású üdvözlő beszédet. Az új világi elnök rövid köszönő szavai után Ruschek Antal pápai prelátus Várady Árpád győri megyés püspök nevében üdvözölte Berzsényi Jenőt beiktatása alkalmából és Isten áldását kérte munkájára. Berzsényi Jenő válaszában az idők jelének tartja, hogy őt egy katolikus nevében üdvözlik. Dr. Mohl Antal címzetes püspök a katolikus közönség nevében mondott szép üdvözlő beszédet. Délben két óraker dízsebed volt a győri Royal-szálló nagytermében, ahol számos felköszöntőben ünnepeleltek az egyházkerület új világi felügyelőjét.

(Egyházkerületi választások.) A dunamenti református egyházkerület világi főjegyzőjévé Benedek Sándor kuriai bírót, aljegyzővé dr. Kiss Ernőt, lelkészi tanácsbírókká pedig Takács Sándor ceglédi és Urházy Lajos lovasserényi lelkészt választotta meg.

(Egyházmegyei közgyűlés.) Kassáról jelentik: Az evangélikus református egyházmegye megtartotta évi rendes közgyűlését Révész Kálmán esperes elnöklésével. Az elnök üdvözölte a megjelent vendégeket, majd elintézték a napirendet. Bírói eldöntésre egyetlen ügy sem került. Délben dízsebed volt.

UJDONSÁGOK.

A buki.

* * *

A játék ördögének nálunk készséggel állítanak oltárokat a társadalom minden rétegeiben. Valamennyi közt a legtöbb hive van a lóverseny-sportnak és a legtöbbben tolongnak a bookmakerek körül. Hogy a lónemesítés jegyében hány ezer gyöngye karakter bukott el, azt számítsák ki a statisztikusok. Hogy a szegény ember kiszípolozására számító bookmaker-intézményt miért és meddig türik meg nálunk, valószínűleg örök rejtély marad.

Lám a németek nem ilyen türelmesek. Ott a „Buchmachergewerbe“ tilos. Az igaz, hogy e tilalom dacára Németországban is ezerei száma sines a fogadó-irodáknak, de ha a hatóság lecsap rájuk, ugyancsak elveri rajtuk a port.

Mint maga a lóversenysport, úgy a bookmaker-intézmény is Angolországból jött át hozzánk. Amikor ez a sport Angliában, a 18-ik század elején népszerűvé kezdett válni, a versenyeknél elkerülhetetlen fogadási szenedélyt oly módon elégitették ki, hogy az „Owner“-ek egymás közt fogadásokat kötöttek. Ez a szokás azonban nem maradtott állandó, mert az istállótulajdonos kénytelen volt a fogadáshoz folyamodni, hogy istállója nagy költségeinek egy részét fődözhesse. Akkoriban a versenydíjak vajmi csekélyek voltak. Így keletkezett azután — minthogy új, részrehajlatlan tőke vált szükségessé — önmagától a — bookmaker. Mint olyan férfiú, aki a helyzetet minden egyes futamnál számokba változtatta át, minden futó ló nyerőesélyeit „odds“-okba (10:1, 20:1 stb.) értékelte át és a különböző versenydíjakat, a megbízói számára nyitva levő könyvbe vezette.

Hogy a csatornán túl működő nagy buki üzletei az idők folytán mekkora kiterjedésre tettek szert, arról a laikus nem igen alkozhat magának fogalmat. Angliában, a dusgazdag arisztokrácia hazájában, a nagy urak ösidők óta szenedélyes fogadók voltak. Százezer koronás fogadások annak előtte nem tartoztak a ritkaságok közé.

Történelmi nevezetességű az a fogadás, melyet mint nagy „plunger“-nek (magas összegre fogadó) ismert George Bentinck lord annak idején Machell kapitánnyal, Mr. H. Chaplin „Hermit“-jének gentleman-trainerjével kötött. A mesés gazdagságu Bentinck lord személyesen működött bookmaker gyanánt: az 1896-ik évi angol derbynél 180,000 font sterlinget tett 6000 font ellen, hogy Hermit nem

fog győzni. A kissé excentrikus lord e me-
részségét némileg megmagyarázza, hogy „Her-
mit” — mint ismert outsider — 66:1 arányá-
ban állt ama Derby startjánál. Bentinck lord,
a vig murizás közben tett fogadását később
megbánta és ellenfelével nagyobb bánatpénz
lefizetése után kiegyezett. „Hermit” a Derbyt
harmincz lóbol álló mezőnyben — óriási hó-
vihár alatt — megnyerte. Machell kapitány-
nak ez a Derby majdnem egy milliót jövedel-
mezett fogadásokban, Mr. Chaplinnek pedig —
a szerencés ló gazdájának — 3 milliót. Ellen-
ben Hastings marquis, ama kor legörültebb
fogadónak egyike, két milliónál többet veszít-
ett Hermiten.

E kockázatos fogadásokkal ellentétben,
melyeknél az illetők minden számítás és meg-
gondolás nélkül vagyontokat nyertek vagy ve-
szítettek, a hivatásos bookmaker már előre jól
kiókumlálja, hogy a könyvet okosan vezesse,
vagyis, hogy egyes lovakat olyan összegekkel
állítson be, hogy akármilyen legyen is a ver-
sej eredménye, mindig maradjon neki ki-
sebb-nagyobb nyeresége.

Természetesen nem minden bookmaker
ilyen óvatos. Köztük is sok a játékos, akit ma-
gával ragad a spekuláció szenvedélye, így hát
nem tartozik a ritkaságok közé, hogy az an-
gol turf egyik-másik nagy bookmakere anya-
világ letörök. Ez lehet az oka annak, hogy
bár a legelőkelőbb személyiségek is olykor sze-
mélyesen kötnek velük fogadást, mégis bizo-
nyos fokig némileg a polgári társadalmi ké-
peség színvonala alatt állanak.

Ugyanez mondható a mi turfunk buki-
jaira is, még pedig jóval fokozottabb mérték-
ben. A Nemzeti Kaszinó tagjai odakiinn szóba
állnak velük és elfogadják szolgálataikat, de
nem vennék fel őket a Kossuth Lajos-utcai
palotájukba.

— **Az Egyetértés jubileumi emlékalbuma.**
Az *Egyetértés*, amely negyvennyolcz évfolya-
mán keresztül a magyar nemzeti állam szószó-
lója volt, örökemlékü vezérünk, a halhatatlan
Kossuth Lajos szellemében, fennállásának
közel félszázados évfordulójára csodaszép al-
bummal lepi meg olvasóit. Ez az emlékalbum
tiükre lesz a mai irodalomnak és művészetnek
Mert benne lesz a világ ma élő minden művé-
szének és művésznőjének, írójának, festőjének,
szobrászának, színpadi nagyságának arcképe,
még pedig mindegyiknek autogrammos ajánlá-
sával. Lesznek azonkívül az emlékalbumban
színes műmellékletek és zeneműmellékletek a
világ legnagyobb élő mestereitől. Az album
bolti ára 60 korona. A gyönyörű albumot ösz-
szes előfizetőinknek teljesen ingyen küldjük.
Az album első lapján az illető előfizető neve
lesz benyomtatva.

NAPIREND: Naptár. Csütörtök, augusztus
29. — Róm. kath.: Ker. János fejt. — Prot.: János
fejt. — Görög-orosz: augusztus 16. Diméd vt. — Zsidó:
Elul 16. — A nap két reggel 5 óra 15 perczkor, nyug-
szik este 6 óra 46 perczkor. — A hold két este 7 óra
34 perczkor, nyugszik reggel 6 óra 35 perczkor.

Az igazságügyminiszter fogad délelben 12 órakor.
A honvédelmi miniszter fogad délelött 10 órakor.
A kereskedelemügyi államtitkár fogad délelben 12—2
óraig.

Nyitvalelő múzeumok: Nemzeti Múzeum állattára
9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Ernst Múzeum
(Nagymező-utca 8.) 9—6-ig. — Földtani Múzeum
10—1-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Mező-
gazdasági Múzeum 10—1-ig. — Széchenyi Múzeum
10—12-ig. — Tanszermúzeum 9—7-ig.

Nyitvalelő könyvtárak: Fővárosi Könyvtár 9—2
óraig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig
és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2
óraig. — Pedagógiai Könyvtár 9—7-ig. — Statisztikai
Könyvtár 10—1-ig.

Nyitvalelő képtárak: Vegyes kiállítás a Könyves
Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—
39. sz.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj nincsen. — A Nem-
zeti Szalon nyári kiállítása. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj
1 korona. — A Szépművészeti Múzeum régi képtára.
Nyitva 10—2-ig.

— **Személyi hír.** Láncey Leó főrendiházi tag,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnökgazda-
tója szabadságáról visszaérkezett és holnap átvesszi
hivatalának vezetését. — Weiss Fülöp vezérigaz-
gató 31-én megy szabadságra.

— **Uj magyar nemesek.** A király Knobloch
József magánmérnök és földbirtokos fiatainak,
Knobloch Erich és Ottó északi földbirtokosnak aty-
juk érdemeiért, a magyar nemességet „Vukai” elő-
névvel adományozta.

— **Vilmos császár jobban van.** Berlinből je-
lenti tudósítónk: Vilmos császár állapotáról teg-
nap Kasszelben kedvezőtlen hírek terjedtek el.
Illetékes helyen azonban kijelentették, hogy a
hír nem felel meg a valóságnak s hogy a császár
egészsége örvedetesen javult. Tegnap este könnyű
láza volt ugyan, de egyébként a császár nyakán
levő daganat és a nyelvé nehézsége már szűnőben
van. Mind a mellett az orvosok nagy kimélelet
ajánlották a császárnak és le akarják beszélni arról,
hogy a hadgyakorlaton részt vegyen. A Wilhelmshö-
hében uralkodó rossz időjárás miatt a császár
csak pénteken fog visszautazni Berlinbe. — Tudó-
sítónknak Kasszelből érkezett jelentése szerint a
császár egészsége mindinkább javul, de az orvosok
megtiltották a császárnak, hogy hétfőn a tempel-
hofi gyakorlótéren tartandó katonai paradém részt
vegyen. Épp így lebeszéltek a császárt arról is,
hogy Svájcba utazzék, mert attól félnek, hogy a
császárnak a nagy megerőltetés ártani fog. A csá-
szár azonban el akar menni Svájcba, amit po-
litikai tanácsadói is szívesen látnak.

— **Az ideai hadgyakorlatok.** Az ausztriai nyári
hadgyakorlatokról tudósítók a következőket jelenti
Triesztből: Ma volt a tiroli hadgyakorlatok utolsó
napja. Ferenc Ferdinánd trónörökös reggel 5 óra-
kor távozott Lardaróól és ismét a délkeleti magas-
latokra indult, honnét figyelemmel követte a had-
gyakorlatok utolsó mozdulatait. A mai hadgyakor-
lat egy erődnél közelről való tábadását tüntette
fel, melyet este 7 órakor fejtak le. A nehéz terep-
viszonyok dacára a hadgyakorlatok alatt balesetek
nem fordultak elő. Csak a hadgyakorlatok végén,
a vár elleni estornál Dolfuss, a 10. vadászszázalaj
szakaszvezetője esett el, hogy jobb lábát eltörte.
Azonnal bekötötték és a közellévő tábori kórházba
szállították. Ferenc Ferdinánd főherceg a sza-
kaszvezetőt betegágyánál meglátogatta és 100 koro-
nát ajándékozott neki. — Bécsi tudósítónk jelenti:
A trónörökös a hadgyakorlatok színhelyéről Ins-
bruckba utazott. — *Ferenc Ferdinánd* trónörökös
szeptember 8-án érkezik meg *Mezőhegyesre* és ott
lesz a hadgyakorlatok vezetőjének főhadiszál-
lása is. A katonai attasék szállása Makón lesz.
A csatak fővonalai a *Lippától Makó és Szeged*
felé vezető vidéken lesznek és valószínűleg ezért
helyezték el Makó körül az attasék szállásait. A
nagygyakorlatokat megelőzőleg szintén nagyfontos-
ságu manőverek lesznek szeptember második és
hetedike között *Dunántul északi részén, Ószőny*
és *Tata* környékén. Tizenegy lovasezredet közpon-
tosítanak *Bábolna* környékén és a gyakorlatok ve-
zetősége magában Bábolnában fog táborozni.
Ószőnyben az 5-ös ulánusok, *Tatán és Kőcsön* a
honvédduszárok, *Izák és Dád* községben az 1-es
számu bécsi huszárezred, *Eten* a bécsi dragonyos-
ezred, *Acson* a 4-es ulánusok, *Komáromban* a Ra-
detzky-huszárok fognak táborozni. Tüzérségi és
gépfegyverosztályokat később pedig, az utolsó na-
pon, egy gyalogsági hadosztályt is csatolnak a lova-
sokhoz.

— **Örökbe fogadás.** A király megengedte,
hogy viszáki *Patyánszky Elek*, nyugalmazott fő-
ispán és neje, *Ungár Irma*, dr. *Ludvig Gyula*
kincstári ügyész örökbe fogadják és az örökbe-
fogadó nemessége, családi neve, előneve és címere
dr. *Ludvig Gyulára* és törvényes utódaira szálljon,
akik eddigi családnevük elhagyásával a „Viszáki
Patyánszky” családnevet használhatják.

— **Milán király emlékiratai.** Genfi tudósi-
tónk jelenti: Idevaló lapok közlik belgrádi táv-
irat alapján, hogy legközelebb meg fognak jelenni
Milán volt király emlékiratai. Olyasvalaki ren-
dezi sajtó alá a memoárakat, aki bizalmasa volt
egykor az exkirálynak, a trónról való leköszönés
után velemet s kitartott mellette haláláig. Az
emlékiratok egyidejűleg német, francia és szerb
nyelven fognak megjelenni.

— **Halálos szerencsétlenség az országúton.**
Nagybeeskerekéről jelentik: Nagybeeskerek és
Écska között az országúton megbokrosodtak a
Nagybeeskerek és Titel között közlekedő omnibusz
alovi egy automobilból. A lovak az utasokkal telt
omnibuszt belerántották az árokba, ahol darabokra
tört. Az utasok közül egy asszony életveszélyesen
megsebesült, karján levő néhány hetes gyermeke
pedig meghalt. Többen súlyosan megsebesültek. A
vizsgálatot megindították.

— **A pápa egészsége.** A „*Matin*” jelentése
alapján tegnap megirtuk, hogy az utóbbi időben
a pápa egészségi állapota aggodalomra ad okot.
Scapinelli bécsi nuncius a riasztó híreket meg-
czáfolta és a többek közt a következőket mondotta:

— A pápa özsentségének megbetegedéséről
szó sem eshetik. Özsentsége csak ma nem tartott
audienciát, de csak azért, mert fáradtnak érezte
magát és pihenni akart. Ez azonban nem beteg-
ség, hanem inkább a megfeszített munka folyo-
mánya, ami abból is látható, hogy a pápa egészen
a tegnapi napig egyetlen audienciát sem mulaszt-
ott el. A pápa egészségi állapota nagyon kielé-
gítő és semmiféle aggodalomra sincsen ok.

— **Henrik herceg vonata kisiklott.** Pétervár-
ról elentik: A vonat, melyen Henrik porosz her-
ceg Kelet-Ázsiába utazik, Irkutsk mögött, Gablon
és Macom megállóhelyek között kisiklott. Sérülés
nem történt.

— **Próbaparádé.** Bécsből jelentik: Ma reggel
öt órakor az udvari istállókból több hintó indult
el a Szent István-térre és onnan vissza a Burgba.
A főudvarmesteri hivatal próbát rendelt az eucha-
risztikus kongresszus alkalmából, amelyre a Bécs-
ben időző főhercegek teljes számban fognak el-
menni, sőt szó van róla, hogy a király is jelen lesz.

— **Fekete-sárga zászló Arad utcáján.** Aradi
tudósítónk jelenti: Aradot egy kínos és vakmerő
katonai botrány tartja izgalomban. A 46. honvéd
gyalogdandárt most helyezték Aradra és a pa-
ranesnok ur, Fessel Lehel tábornok egy vadonatúj
fekete-sárga zászlóval kívánt jónapot az aradiak-
nak. Kitzette az osztrák zászlót a paranesnokság
ideiglenes székházára, ami nem más, mint a vá-
rosi polgári fiúiskola épülete. A városban érthető
felháborodást okozott ez a példátlan merénylet és
a közönség csoportokba verődve tüntetett a fekete-
sárga lobogó ellen. Így tartott ez a látvány na-
pokig, míg végre tegnap délután — a polgármes-
ter közbenjárására — a dandárparanesnok ur el-
távolította a zászlót.

— **A déli sark fölfedezője Budapesten.** Amund-
sen Raoul kapitány, a híres norvég sarkutazó, aki
a déli sark fölfedezésével halhatatlanná tette ne-
vét, ez év végén felolvasó körútjában hozzánk is
ellátogat. Dr. Lóczy Lajos, a Magyar Földrajzi
Társaság elnöke már elküldte a meghívót a világ-
hírű tudósak, aki közszéggel ígérte meg, hogy el-
jön Budapestre és szenzációs fölfedezéséről fel-
olvasást tart. A budapesti tudományos körök
Amundsen kapitányt ünnepies fogadtatásban fog-
ják részesíteni.

— **Sic transit . . .** Brünnből jelenti tudósi-
tónk, hogy a meseritschi járásbírószágon legköze-
lebb elárverezik gróf Kinszky Rudolf utolsó birto-
kát. Gróf Kinszky, aki Pálmaj Ilkának volt a
férje, valamikor Morvaország legnagyobb nagy-
birtokosa közé tartozott.

— **Az angolországi nagy esőzések.** Mint már
tegnap jelentettük, Angolország északi vidékein
pusztító esőzések vonultak át. Londoni tudósítónk
újabb jelentései szerint bár *Norwich* irányában a
távírat közlekedés helyreállott, a *vasuti forgalom*
még mindig szünetel. A *Great Eastern Railway*
nem szállít utast *Norwich*ba és még számos parti
városba. Holnap azonban valószínűleg megindulhat
a vasuti forgalom is. — Tegnap este a norfolki
áradás által okozott földcsuszamlások miatt újabb
zavar állott be. A Bakton-Borkum közt levő kábel,
egyike a *Németországgal való forgalom legfőbb ve-
zetékeinek*, a norfolki szárazföldi vonalak pusztulá-
sa következtében *használatatlanná vált*. A Né-
metországgal való táviratforgalom előláthatóan
késni fog. — *Norwich*ből délután érkezett telefon-
tudósítások az árvíz óriási pusztításairól és nagy
nyomorról számolnak be. A vasuti forgalom telje-
sen szünetelt, ugyintén az üzleti forgalom is.
Ezer és ezer hajléktalan az iskolákban és
kápolnáknak keresett és talált menedéket. Szá-
mos helyen a víz a szobákba hatolt. A rendőrség
esőnokban indult a veszélyeztetett házak lakói-
nak megmentésére. A vízvezetési igazgató attól
tart, hogy hiány fog beállni az ivóvízben és
figyelmeztette a lakosságot, hogy vízhiány fog be-
állni. Számos kiránduló a vasuti forgalomtól el
van zárva. Berlini tudósítónk legújabb távirata
szerint az angol sürgönyforgalom délutáni öt
óraira ismét teljesen helyreállott.

— **A hóhér hagyatéka.** Washingtonból jele-
tik nekünk: Egy régi házban megtalálták a *Mária*
Antoine ellen kiadott elfogató parancs eredeti
kézirátát. A kézirat *Sansson* párisi hóhér tulajdo-
na volt, aki egy Lang nevű barátjának adomá-
nyozta. Ez a Lang később kivándorolt Amerikába
s halála után meg találták hagyatékában az érdekes
kézirátot.

— **Berchtold külügyminiszter kolozsvári kalandja.** Kolozsvári tudósítónk jelenti: Gróf Berchtold Lipót külügyminiszter ideérkezése alkalmával kellemetlen automobil-incidens játszódott le Kolozsvárott. Berchtold Romániából jövet azért szállt ki Kolozsvárra, hogy megnézze Mikolay György 8800 holdas felsőzöcsi birtokát, melyet meg akar vásárolni. Ez a hatalmas birtok régebben gróf Teleki Gézaé volt, azután egy bank vette meg, amely viszont a jelenlegi tulajdonosnak adta el 1.200.000 koronáért. A birtokért, amely Magyarlápósta hat kilométernyire fekszik, 1.800.000 koronát kér Mikolay, aki egyébként szabolesmgyei ember és Nyiregyháza lakik. Az alkudozás már régebben folyt és a külügyminiszter romániai utja jó alkalom volt a birtok megtekintésére. Jóságigazgatóját, Székási Józsefet azzal az utasítással rendelte Kolozsvárra, hogy reggel autójával várja a pályaudvarnál. Székási még vasárnap Kolozsvárra érkezett, de autót nem sikerült bérelnie, mert nem volt szabad megmondani, hogy kinek a számára kéri. Azt mondotta a garázsban, hogy egy királyi herceg utazik át inkognitóban Kolozsvárra és annak kell egy órára az autó. A garázsban gyanusnak tünt fel a dolog és titokban közölték az esetet a rendőrséggel. Közben a jóságigazgató is felment a rendőrségre, segítséget kért és elárulta, hogy kinek kellene az autó. A rendőrtisztviselő megnyugtatta az idegent, de az alig tette ki a lábát, *detektiveket küldött utána.* Megállapította, hogy az idegen egy régóta *körözött szélhámos.* Egész nap polgári ruhás rendőrök figyelték a jámbor jóságigazgatót, aki csak akkor nyugodott meg, amikor kilátásba helyezték számára az autót. Mégis elkésve jutott reggel a géphez, úgy hogy a külügyminiszter, aki reggel hat órakor érkezett feleségével együtt Kolozsvárra, idegesen, bosszankodva sétált még hét órakor is a perronon. Közben a megfigyelt Székási robogott ki az Autóforgalmi kocsián a pályaudvarra, nyomában a kopókkal. A perronon lihegve kereste a gróft, de helyette egy rendőrtisztviselőt talált ott, aki *igazolásra szólította fel és letartóztatással fenyegette.* A holtra rémült Székási előszedte okmányait, mire szabadon bocsátották ugyan, de továbbra is megfigyelték. Ez az affér is néhány perczig tartott s most már a leggyorsabb iramban mentek az autóval a városba. A Mátyás királytérén érték utól a külügyminisztert, aki még elkísérte feleségét a Newyorkba, maga pedig automobilin ment ki gróf Esterházy Gyula látogatására. Csak így szabadult meg a rendőrség molesztálásától.

— **Rendőri önkénykedés Fiumében.** Fiumei tudósítónk jelenti: Párját ritkító rendőri botrány történt tegnap délelben a fiumei pályaudvaron, ahol a 138. számú városi rendőr letartóztatta és beakasztotta Pintér Pál szolgálatban lévő egyenruhás és karszalagos forgalmi hivatalnokot azért, mert hivatalos teendőit végezve, a vonatok összeállítását és elhelyezését ellenőrző munkája közben a vágányok között járkált. Pintér a rendőrségen azonnal le akarták csukni és csak nagy könyörgésre engedték meg neki, hogy telefonáljon az állomásfőnökségnek, amelynek közbenjárására azután szabadon bocsátották, de előbb jegyzőkönyvet vettek fel vele és megindították ellene az eljárást azért, mert — és ez az abszurdum — a rendőr előtt nem akarta magát igazolni. A letartóztatásból különben a legnagyobb kellemetlenségek származtak, mert a külszolgálatot teljesítő és mintegy a pályaudvaron parancsnokló vasuti tiszt hirtelen eltűnése után egyszerre megakadt a vonatok beosztásának és rendezésének munkája és a vonatok csak jelentékeny késéssel közlekedhettek. A vasuti tisztviselők között óriási a felháborodás a rendőrség eljárása és folytonos akadékoskodása felett és erőlyesen követelik, hogy a vasut jelentse fel a rendőrt hivatalos hatalommal való visszaélés és hatóság elleni erőszak miatt, mert a szolgálatban álló vasuti alkalmazott-hatóság közege, aki átvitt értelemben rendőri joghatóság gyakorlására is jogosult.

— **A munkás halála.** Bohn A. és társai Bécsi-ut 166. szám alatti gyárában tegnap Stojan Manesó tizenhat éves napszámos a második emeleten az agyaggyuró gépnél dolgozott. Munka közben közel talált érni a gép fogaskerekéhez, amely elkapta a jobb lábát és térden felül elszakította Stojan nem sokára meghalt s bevitték a törvényszéki orvosani intézetbe. A rendőrség megindította a nyomozást és megállapította, hogy a balesetet Grósz Antal huszonnyolc éves munkafelügyelő terheli a felelősség. A fogaskerék nem volt ellátva az előírt védőlemezzel, s a gép és a munka ellenőrzése Grósz Antalt illette. A rendőrség gondatlanságból okozott emberölés miatt letartóztatta Grósz Antalt.

— **Ellopott nyereménytárgyak.** Szinte hihetetlen dolog történt ma éjjel. Vakmerő betörők a Gyermekszanatórium sorsjáték nyereménytárgyait lopták el ma éjjel egy a főváros legforgalmasabb utvonalaán álló kirakattól. A Rákóczi-ut elején, a régi Nemzeti Színház kapujában lévő fényképesbódó ablakaiban voltak hetek óta kiállítva az alábbi gyermekszanatórium-sorsjáték nyereménytárgyai. A kirakat éjjel is nyitva volt, épp azért, mert a rendőrség számított a Rákóczi-ut forgalmas éjjeli életére. Az ékszeresek így szinte ki voltak szolgáltatva a bűnös kezeknek. A múlt éjjel tényleg betörték ide és az ékszeres legnagyobb részét elvitték: A kár körülbelül 30 ezer kor. Reggel félöt órakor Báldut Antalné a Rákóczi-ut 1. számú ház vizelőmesternője a járdát seprve észrevette, hogy az egyik ajtó nyitva van. Jelentette ezt a rendőrségnek. Az elrabolt nyereménytárgyak közül megemlést érdemel egy briliáns gömbölyű nyakék, körül-körül briliánsokkal, egy pár briliáns buton, egy nagy kövel s több kis kövel körül foglaltva, egy briliáns broche rubin kövekkel és briliáns főkövel körül-körül rubin és briliánsal befoglalva, egy gyűrű briliáns kövel körül foglaltva, egy gyűrű három nagy briliáns kövel és körül briliánsokkal kirakva, egy arany karcsat briliánsokkal kirakva, egy festett láncosatt három briliáns és két rubin kövel, egy briliáns brosz, egy briliáns nyakkendő-tű, egy másik briliáns brosz, amelyen huszonegy briliáns kő volt, egy arany duplafedélű, reczés óra, amelynek száma 72092, egy hatvanhét és fél gramm súlyú dupla nyolczas alakban készült reczés részelt aranylánc, egy briliáns gyűrű, egy gyöngy nyakkendő-tű, egy rubin karcsat, két női gyűrű, két férfi gyűrű, egy női deklánc aranyból, egy férfi tisztilánc, egy mellgarnitúra és sok egyéb értékes tárgy. A rendőrség erőlyesen nyomoz a tettes után, de nagyon kevés remény van annak kinyomozására. Dr. Fodor Oszkár, királyi tanácsos, a Szanatórium Egyesülete igazgatója egy nyilatkozatában kijelentette, hogy az egyesületet kár nem érte, mert a hiányzó összegek biztosítás révén megtérülnek. A Zsófia gyermekszanatórium tárgysorsjáték bizottsága nevében dr. Ováry Ferencz orsz. képviselő, elnök, annak megállapítását kéri, hogy a nyereménytárgyak elrablásából a sorsjátékot károsodás egyáltalán nem éri, amennyiben a kiállítás összes tárgyai teljes értékükben betérőse lopás ellen biztosítva voltak. Az október 5-én megtartandó húzásra teljesen azonos nyereményekről már gondoskodás történt.

— **Ismét megszökött egy ügyvéd.** Kolozsvárról jelentik: Két hét óta már a második ügyvéd szökésének jöttek a nyomára. *Benczédi Andor* Amerikába szökött ügyvédet hasztalan körözik. Ma az ügyvédség a szászországi gépgyár feljelentésére dr. Schwarz Miksa ügyvéd ellen adott ki elfogató parancsot, aki a gépgyártól 10.000 koronát csalt ki és hetekkel ezelőtt elült Kolozsvárról. Julius 31-én Schwarz elutazott és azt mondotta, hogy Plauenba a gyárhoz utazik. Felesége hosszú ideig nem kapott levelet, mire irt a gyárnak, hogy férje ott van-e. A gyár erre két emberét Budapestre küldötte, ahonnan dr. Lauder ügyvéddel Kolozsvárra utaztak, ahol tisztába jöttek a helyzettel és megtették a büntető feljelentés. Schwarz évekkal ezelőtt szocialistamozgalmaknak, de gyanus pénzkezelése miatt kizárták a pártból. Azóta kétéshírű játékelvegen hazárdjátékot üzött. Egy év előtt másodsor házasságot kötött. Fiatal feleségét most minden gondoskodás nélkül hagyta itt.

— **Merénylet az amerikai ügyvivő ellen.** Newyorkból jelentik: Havannai sürgönytudósítás szerint egy kubai hírlapíró Gibson amerikai ügyvivőt abban a pillanatban támadta meg, midőn ez lkúasába akart menni. Az ügyvivő súlyosan megsebesült. A merénylet valószínűleg kifolyása azon, már hosszabb idő óta Gibson ellen uralkodó ellen-szenvnek, melyet az amerikai igényeknek Kubával szemben való erőlyes képyiseletével maga ellen keltett.

— **Orosz tengerészek összeesküvése.** Megbízható jelentések szerint a Fekete-tengeri flotta tengerész-összeesküvésének elővizsgálatával megbízott bizottság ötven tengerészt talált vétkesnek, akiket a tengerészeti bíróságnak ártak ki. Körülbelül 300 megbízhatatlan tengerészt megfigyelés céljából a szárazföldi csapatokhoz helyeztek át.

— **A temesvári sakkverseny.** Temesvárról jelentik: A temesvári nemzeti sakkverseny ma nyert befejezést. A Breyer—Merényi és Asztalos—Per-sitz-játszmák remisek lettek. Mayer igazgató küzdelem után, finom végjátékban legyőzte Réti; Balla győzött Földessel szemben, Dalmy Sterkkel, Tyro-ler Bárászszal és Steiner Havasival szemben. A vég-eredmény a következő: *Első díj: Brayer 10½; második: Asztalos 9½; harmadik és negyedik megosztva: Balla és Merényi 9—9; ötödik: Tyroler 8½; hatodik: Mayer 8; hetedik és nyolczadik megosztva: Székely és Bárász 7½, kilenczedik: Havasi 7.* Külön díjakat kaptak még: Sterk és Réti.

— **A „magándetektivek” alkonya.** A mai szá-munkában már megirtuk, hogy a rendőrség a leg-erélyesebb módon indítja meg az irtóháborút a magándetektivek ellen. Nyilatkozik ma ebben az ügyben Krecsányi Kálmán főkapitányhelyettes, detektív-főnök, aki szintén határozottan ellene van ennek a fattyuhajtásnak:

— Meg kell szüntetni az ugynevezett ma-gándetektivek képtelen garázdálkodásait. Fő-képen a közönség, de a magunk érdekében is oda kell hatnunk, hogy letörjük ezeket az ura-kat, akik legtöbbször államrendőrségi detektív-nek mondják magukat s így a detektívtestüle-tet kompromittálják. Éppen most dolgozom a belügyminiszter urnak szánt előterjesztésen, amelyben kéri fogjuk, hogy a magánnyomozó vállalatok csak előzetes rendőri engedély alap-ján működhessenek.

Nagyon üdvös volna még, ha a magánnyo-mozó urakat eltiltanák a „detektív” név haszná-latától s valamilyen más névvel jelölnek meg őket, mert „detektív” alatt mindenki hatósági kö-zegét ért s a publikum megint csak államrendőr-ségi embereknek fogja hinni őket.

— **Külföldön elhunyt magyar festőművész.** Löschinger Hugó, a fiatalabb magyar festőnemz-dék egyik tehetséges tagja, München mellett lévő Grafrathban, ahol már második éve dolgozott, vá-ratlanul meghalt. Agyszélhűdés ölte meg harmincz-hét éves korában.

— **A „gagyisták.”** Így hívják jász-nyelven azokat a lelketlen embereket, akik a szegény gyá-moltalan vidéki emberek kifosztására törekednek. A gagyista egy az utcán ólálkodó szélhámos, aki ismeretséget köt naiv vidéki emberekkel, majd észrevétlenül kiejt egy pénztárczát, aztán pedig lehajol érte azzal, hogy találta. A pénztárczában rendszerint rézgyűrű van nagy csillogó kövel, melléte egy számla, amelyen egy fővárosi éksze-rész elismeri, hogy az arany briliáns gyűrű vétel-ára fejében ötszáz—ezer koronát vett fel. A csaló most azt az ajánlatot teszi a tapasztalatlan vidé-kinék, hogy a gyűrűt értékesítsék közösen, majd ugy-intézi beszélgetés közben a dolgot, hogy a gyűrű a vidékinél marad, de az oserébe pénzt ad érte, vagy esetleg óráját, lánczát és más érték-tárgyait. Nagyon sokan mentek így lépre már, utólag derült ki, hogy a gyűrű értéktelen s a számla hamis. A rendőrségen több száz panasz fekszik már, de hiába volt a leggondosabb kutatás, a tet-teket nem tudták elfogni. A gagyisták óvatos fiuk, mindeddig sikerült elkerülniök az igazságszolgá-latás büntető kezét. Most azonban kető horogra akadt, akik már évek óta üzik ezt a mesterséget. Ezek Szabó Mikus János és Máté Jánosné Mon-dák Julia. A rendőrség felhívja a panaszosokat, hogy szembesítés végett a főkapitányságon, a második emeleten 103. ajtó szám alatt jelentkezzenek.

— **Az első „köz- és váltó”-ügyvéd halála.** Aradi tudósítónk jelenti: Farkas Sándor aradi ügyvéd ma kilencvenéves korában meghalt. Farkas Sándor volt Magyarország első köz- és váltóügyvédje, aki 1843-ban nyitotta meg ügyvédi irodáját Budapesten, a Wurm-udvarban. A sza-badságharc után, melyet végigküzdött, az arad-megyei Pécskára nevezték ki járásbírónak, öt év mulva azonban otthagya állását és újból ügyvédi irodát nyitott. Farkas Sándor szorgalmával óriási vagyont szerzett. Az elhunyt ügyvédet Aradon elő-kelő rokonság yásolja.

— **Merénylet egy puskaporraktár ellen.** Krakó-ból jelenti tudósítónk: *Vadovicében* ma éjjel négy ember közeledett a város közepén levő puskapor-raktárhoz. Miután az öt főlészóltására nem állottak meg, az öt rájuk lött. A lövések zajára elősietett a készsétség és üldözni kezdte az embereket. Ezek menekülés közben visszalöttek a katonákra s a ka-tonák viszonzották a tüzelést. Hosszabb hajszá után az ismeretlen embereknek sikerült a sültésében elmenekülniök.

— Két vasuti baleset a főváros közelében. Lapunk kiküldött tudósítója két vasuti balesetről számol be. Mind a kettő Budapest közvetlen közelében történt. Ma éjszaka két óraker a Budapest—Bécsi vonalon, Nagymaros állomás közvetlen közelében a 268. számú tehervonat beleszaladt az előtte álló 265. számú tehervonatba. Az összeütközés meglehetősen nagy erővel történt, úgy, hogy a 265. számú vonat kettészakadt, két kocsija teljesen összeroncsolva kisiklott és az egész pályatestet elállotta. A személyzetnek nem esett baja. Az összeütközés az állomás előtt levő karjelzőnél történt, amely tilosra volt állítva és amelyet a 268. számú vonat mozdonyvezetője észrevett ugyan, de ő maga hiába állította el a gép működését, mert a füttyjelzéssel figyelmeztetett vonatfékezők nem fékeztek le az egyes kocsikat és így a vonat önsulya folytán beleszaladt az előtte veszteglő másik vonatba. Az összeütközés következtében a pályatest is erősen megrongálódott, azonkívül a kisiklott és összeroncsolódott kocsik is utban állottak úgy hogy az összeütközés után érkező személyvonatok utasai csak átszállással folytathatták utjukat. A forgalmi akadályt ma délelőtt 9 órára már megszüntették és ezóta a közlekedés ismét rendesen folyik. A Budapest-balparti üzletvezetőség nyomban megindította a vizsgálatot. — Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy ma reggel Pécel állomáson is vasuti baleset történt. Az állomás Hatvan felé eső oldalán a tolató 394. számú tehervonat négy kocsija nekiment a befelé haladó 461. számú tehervonatnak. A tehervonat négy kocsija felborult és elzárta az állomás ki- és bejáró vágányait. Emberéletben nem esett kár. A vágányelzárás miatt azonban egész délelőtt forgalmi akadályok voltak és a személyforgalmat csak átszállással lehetett fenntartani. A Rutka és Miskolcz felé közeledő gyors- és személyvonatok két órai késéssel közlekedtek. Egész délelőtt sok munkás dolgozott a pálya helyreállításán úgy, hogy a forgalom délelőtt tizenkét óraker helyreállt. A kár 20,000 korona. A baleset oka az volt, hogy a tolatók ügyet se vetettek a tehervonatra és a vasuti kocsikkal egyenesen beleszaladtak.

— Életunt segédjegyző. A Sziv-uteza 23. számú ház második emelet 24. szám alatti lakásban ma délelőtt látogatóban járt Antal József huszonnyolc éves, nagytétényi segédjegyző s ott fölbőltte magát. Életveszélyes sérülésekkel vitték a Rókus-kórházba. Tettének oka ismeretlen.

— A vasvári tüzezés. A vas megyei Vasvár községben pusztító nagy tüznek, mint már jelentettük, huszonkét ház és több mint harmincz gazdasági épület esett áldozatul. A zsarátokok között, amint utólag megállapították, egy csecsemő lelte halálát, akinek azonban a tetemét eddig még nem találták meg. A tűz oka valószínűleg az volt, hogy a Magyar király-szálloda udvarán tanyázó körmendi vásárosok közül az egyik boros fővel eldobhatott egy égő gyufát, ami pedig a továbbterjedésnek okát illeti, ezt a város rendezetlenségében kell keresni.

— Betörések a Rákóczi-uton. A rendőrség ma letartóztatta Tóth Béla tizenkilenc éves asztalossegédet, aki az utóbbi időben több betörést követett el. Rábizonyították, hogy ő volt az, aki augusztus 13-án László Kálmán vaskereskedő Rákóczi-ut 57. szám alatti üzletébe betört. Az udvar felől hatolt be az üzletbe és háromezer korona értékű holmival az utcái ajtón át távozott. Ugyanazak rábizonyították, hogy Bogdány Mór ruhakereskedő Rákóczi-ut 47. szám alatti üzletébe is ő tört be, ugyanolyan módon, mint az előbbinél, az udvar felől hatolva az üzletbe, szintén több mint háromezer koronát érő ruhaneműt vitt el. A padláslepesőnél átöltözött és úgy távozott el a házból. A rendőrség több embert gyanuba vett, majd a két évvel ezelőtt Magyarországy cimbalomkereskedőnél elkövetett betörés tetésére hárult a gyanu. Ezt ki is nyomozták Tóth Béla személyében, aki a bejelentő-lap szerint Fischbein Gábor asztalosmester Nyár-uteza 23. szám alatti műhelyében dolgozott. Detektívek mentek oda, akkor azonban nem találták. Mire újra mentek nézést vette annak, hogy keresik és megszökött. Erre a pályaudvarokat figyeltették és tegnap a kelenföldi pályaudvaron csakugyan elfogták. Holmija között megtalálták az elrabolt tárgyak nagyrészét. Bizonyítékot találtak arra, hogy sokat eladott, sokat elzalogosított és azonkívül el is ajánlékozott belőlük, különösen Kulka Mari rendőri ügyelet alatt álló leánynak.

— Két hírlapalapító halála. Pétervárról jelentik, hogy Suvorin Sándor, Oroszország legtekintélyesebb lapjának, a „Novoje Vremja“-nak alapítója meghalt. Temetése tegnap ment végbe óriási részvét mellett. Hogy milyen nagy volt a tekintélye Suvorinnak, azt misem bizonyítja jobban, mint az, hogy a koporsójára a császár és a császné is küldött koszorút. — Graczból jelentik, hogy Mérey Henrik, a „Prager Tagblatt“ megalapítója és tulajdonosa 86 éves korában ott meghalt.

— Sortüz egy cigányra. Debreczenből jelentik: Csak nemrégiben került haza a váci fegyverházból Ragyás Rosta István 32 éves cigány és azóta a lopásoknak és a legveszedelmesebb rablásoknak egész sorozatát követte el. A rendőrség gyanakodott a cigányra, aki a város határában levő téglavetőben bujkált. Tegnap este rendőri őrzőment ki a cigány keresésére, aki a rendőrök látára beszaladt a téglavető mellett elterülő óriási kukoriczásba. A cigány revolvért is vitt magával, melyből többször a rendőrökre lött. Minthogy a rendőrök nem tudták üldözöbe venni a cigányt, megvárták a reggelt, amikor csendőrok segítségével fogtak hozzá a cigány kézrekerítéséhez. Hortobágyi Ernő rendőrfogalmazó intézkedett, hogy az óriási kukoriczást, valamint a cigány lakásához vezető utat lovascsendőrök vegyék körül, majd felszólították az embermagasságu kukoriczásban bujkáló cigányt, hogy adja meg magát, amire ez így felelt:

— „Élve nem adom meg magam, mert megverték!“ A csendőrök erre sortüzet adtak, de nem találtak. Közben a cigány arra törekedett, hogy a kukoriczásból kijuthasson. Keresztül is törte a kört, de Kovács László rendőrrel találta magát szemben, aki hatalmas, erős, robusztus ember. Ez torkon ragadta a cigányt, földre teperte és az odasiető többi rendőr segítségével megláncolta.

— Eltűnt végrendelet. Eszékéről jelentik: Néhány hét előtt Bécsben dr. Laudénbach József vukovári ügyvéd 2 millió korona vagyon hátrahagyásával elhalálozott. Röviddel halála után Vukovárról elterjedt a hír, hogy Laudénbach egész vagyonát végrendeletileg horvátországi kulturális és jótékony célokra hagyományozta. Mivel azonban a végrendelet nem volt fellelhető és a hagyatékban csak kevés értéktárgyat találtak, felmerült az a gyanu, hogy a végrendeletet a boldogultnak sógora megsemmisítette volna. Több oldalai rokon kezdeményezésére dr. Ticzak Milutin kir. közjegyző ezen értelemben jelentést is tett az eszéki ügyészségnek, mely tegnap Tomić Szvetozár ügyész-helyettest küldte Vukovára a nyomozás megejtése végett. Az ügyész Laudénbach özvegyénél lefoglalt 170,000 korona értékű értékpapírt, azután házkutatást tartott, hogy a végrendeletet keresse, a házkutatás azonban nem járt eredménnyel. Az ügyészség folytatja a vizsgálatot Laudénbach özvegye és bátyja, Jeremic Joko, karlóczai esperes ellen.

— Adomány. Hummer Ferenc érsekudvarkerti főjegyző 10 koronát küldött a szerencsétlen szigorló-orvos számára. Az összeget a rendeltetési helyére juttatták.

— „Utazás Budapest körül.“ A Bécsben anynyira kedvelt „Rund um Wien“ mintájára Sándor Pál új intézményt óhajtott életbeléptetni. Valószínű, hogy a Közuti és a Városi Villamos igazgatósága együttesen léptetik életbe s remélhető, — ami a budapesti idegenforgalom érdekében is följelentő kívánatos — hogy az hamarosan meg is lesz. Nagy, díszes szalonkocsikat terveznek, a kilitást lehetővé tevő széles ablakokkal és tágas perronokkal. Több nyelven beszélő idegenvezetőket óhajtanak alkalmazni, akik az érdekesebb pontoknál kellő felvilágosításokkal szolgálnak. Ez az intézmény bizonyára hamar népszerű lesz úgy az idegenek, mint a fővárosiak előtt. A fővárosiak előtt főként azért, mert lehetővé teszi nagy utvonalknak a bejárását átszállások nélkül. Különösen áll ez az Aréna-utrá, amelyen négy villamos közlekedik (Thököly-ut—Damjanich-uteza—Király-utezai fasor—Andrássy-ut—Podmaniczky-uteza—Ligetaltuljáró—Lehel-uteza) s így lehetséges lesz egy szép budai—pesti—ligeti—újpesti—óbudai hatalmas körvonalknak a beutazása. Ez a körutazás nagy népszerűsége tarthat számot.

— A bérkoosis halála. A rendőrség letartóztatta Beszerák Endre huszonhárom éves bérkoosissegédet haláltokozó súlyos testisértés miatt. Beszerák hosszabb idő óta együtt élt a Karpfenstein-uteza 2-c. számú házban Schöttner Annával, egy tüdővész, beteg nővel. Beszerák napról-napra lumpolt és néhány nappal ezelőtt is egy koresmálból hozta őt haza a beteg nő. A bérkoosis ezért összeveszett vele, jól háthavágtá, mire a leány tüdővérzést kapott és rövidesen rá meghalt.

— Tűz a viharban. Pécsről jelentik: Tegnap dél felé hatalmas szélvihar vonult végig Baranya vármegye alsó részén. A nagy szélviharban egy kipattant szikra vagy rövidzárlat következtében a Harkány község határában levő len- és kendergyár telepén tűz támadt. Bár a segítség gyorsan közűlt volt, a lengyár teljes berendezése elpusztult, négy darab kétszáz méteres félszer felerészben, a kenderkórakészlet pedig a félszerrel együtt teljesen leégett. Magában a kendergyárban az üzem nincs megzavarva. A kár mintegy 50,000 korona. — Szatmárnémetiből jelentik: A bőrvélyi kendergyárban a gyár kéményéből kipattant szikrától tűz támadt, mely 15—20 ezer korona értékű kender hamvasztott el.

— Bucsuzó művészek. A Beketow-czirkuusz óriási augusztusi műsora bucsuzik. A művészek leg-többje elmegy, hogy utajnak adjon helyet. Még soha műsor annyira nem tetszett, mint a mostani. Ez a műsor feláru család előadásban csütörtökön d. u. látható utoljára. Josefsohn, a Glima-kiarály minden este más jelentkezővel mérkőzik, szombaton, 31-én este Czinzer budapesti birkozóval fog mérkőzni, akinek kihívását elfogadta. Holnap, pénteken este háromnegyed 8 óraker, a közkedvelt Janesi énekesbőhöz jutalomjátéka. Új, aktuális műsorról és tréfákkal Janesi mint illuzionista. Eltűntet egy nőt. Hétfőn nagy nemzetközi birkozómérkőzés, melyet a híres világhámpion, Cyganievics Zhsylo rendez. Nem a szokásos díjbirkózás pénz-díjakért, hanem 50 szerződöttetett birkozóhajnok championátja. Minden mérkőzés döntésig tart. A legszebb birkozómutatóvok, melyek valaha itt láthatók voltak.

— Furcsa vasuti kaland. A főkapitányságon megjelent Bihari Béla házmeister és elmondotta, hogy e hó 25-én éjjel vonattal jött Budapest felé és itt Albertirsa és Pilis között három turista-ruhába öltözött férfi bejött a kucéba hozzá és életveszélyes fenyegetésekkel elrabolták arany-óráját, lánczát és pénzét. A három rabló azután a városligeti állomáson kiszállt a vonatból. A feljelentésben a legfuresább az, hogy azt csak három nappal az eset után tették meg a rendőrségen. A nyomozás megindult.

— Veszett kutya a Terézvárosban. A VI. kerület területén egy eben a veszetség hatóságilag megállapítottat. A kerületi előljáróság, mint első-foku állategészségügyi hatóság ezen ragadós betegség továbbterjedésének megakadályozása czéljából szeptember hó 27-ig a kerület egész területére ebzárlatot rendelt el. Az ebzárlati intézkedés a kerülettel határos utak, utcák, terek mindkét oldalára kiterjed.

— Baleset vagy öngyilkosság. A Vörmező-uteza 16. szám alatti házban Sebestyén Vilma husz éves cselédet gámérgezés folytán eszméletlen állapotban találták. Súlyos állapotban a mentők a régi Szent János-kórházba vitték. Nem lehetett határozottan megállapítani, hogy baleset vagy öngyilkosság esete forog fenn.

— Az utazóközönség érdekeiben felkéri a Világjárás r. t. menetjegyjelöltje (Füüdő-uteza 1., bejárás a Dorottya-uteza felől) t. ügyfeleit, hogy utiránytervezetek és költségvetések alapos kidolgoztatása czéljából eziránti óhajukat idejekorán közöljék, jegymegrendeléseiket pedig azok alapos összeállíthatása czéljából lehetőleg 24 órával megelőzőleg eszközölni sziveskedjenek. Az iroda bármely utazást illetőleg készséggel és teljesen díjmentesen áll az utazó közönség rendelkezésére. Telefon 152—52. sz.

— Siposs Antal m. zeneakadémiájában, Budapest, IV., Keeskeméti-uteza 4. az előadás már folyamatosan van. Beiratkozni egész napon lehet.

— A Fővárosi Orfeum első délutáni előadása vasárnap, szeptember 1-én délután fél 4 óraker lesz. Az igazgatóság a szokásos mérsékelt helyárak mellett az igazán hatalmasan bevált megnyitóműsor legelsőrendű számait lépteti fel a vasárnap délutáni előadásban. Tekintettel arra a nagy érdeklődésre, amelyről az előadások iránt a budapesti családok viselkednek, eziránt a jegyeket már jóval előre a nappali pénztárnál megváltani, amely mindíg 10—1 és 3—6 óráig áll nyitva.

— Royal-Orfeum. Még csak néhány este látható a Royal-Orfeum utólréhetetlen augusztusi megnyitóműsora, amelyben estéről-estére zsufolt ház közönsége gyönyörködik. Az attrakciók közül: A biziklázó Klein-esalád, Lydia et Amely, Boos Redam, Smaragda, The 7 Brighton, Bathing Belles; — a színházi részben pedig: A mexikói nagybácsi és a „Gügü“ ezimű darabok, továbbá Solti Hermin, Szász Ilona és Virágh Jenő új szőlőszámú aratnak zajos sikert. Szeptember 1-én, vasárnap délután 3 és fél óraker a mérsékelt helyárú család előadás teljes esti műsorának keretében az összes új szenzációs szeptemberi attrakciók is fellépnek. A Royal-Cabarettben 40 pompás új cűek- és tánc-attrakció lép fel.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherezeg-uteza 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordították a nyelmektorna- és vivásra.

Yes porcellán Puder
A VILÁG LEGJOBB PUDERE
— ÁRA 3 ÉS 5 KORONA.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A Népepera programja. Szeptember elején nyílik meg a Népepera. Az óriási próbatermekben már lázasan folyik a munka, készülődés. Mindjárt az első hét bemutató előadással kezdődik. Az első premierà *Donizetti* operája lesz: „Mari, az ezred leánya”. A „Hoffmann meséi” és a „Lammermoori Lucia” következnek utána. A Népepera második szezonjában fokozottabb mértékben áttér az operett kultuszára. Az első operett, amit még szeptemberben adnak elő, a „Marine-Gustl” lesz, igazi kései operett, a császárvárosban nagy sikere volt. *Merei* Adolf rendező, ő is fordította. A címe „Tengerész Kató” lesz. A Népepera új tagjai: *Szojyer* Ilonka, aki mint állandó vendég fog szerepelni és *Pázmán* Ferencz, a régi Népszínház kedves színésze, aki hamburgi sikerei után tért vissza a magyar színpadra.

(*) A Vígyszínház magyar ujdonsága. A Vígyszínház magyar ujdonságai között szerepel *Garvay* Andor egy egészen különleges darabja, amely a tél közepén fog színrekerülni. *Benn az erdőben*... a színmű címe és a főérdekessége, hogy a darabban összesen négy szereplő van. Két nő harcol egy férfit. Egy finom és kulturált és egy kulturálatlan asszony. A darabnak még több rendkívüli sajátossága van, valamennyi a rendezői művészetet állítja nehéz feladatok elé.

(*) Főpróba a Magyar Színházban. Friedmann A. szombaton színrekerülő bohózatának, a „Brezeda ur”-nak, amelyre a legnagyobb gondtal készült a Magyar Színház személyzete, pénteken délután 11 órakor lesz a saját meghívott képviselői előtt a főpróbája. A meghívottakon kívül a főpróba mást nem bocsátanak be.

(*) Edison II. Sziklai Kornél színházában, a Kis Szinkörben pénteken, augusztus 30-án kerül bemutatásra *Maros* Imre egyfelvonásos drámája „Edison II.” címmel. A rendkívül érdekfeszítő és izgalmas cselekményű darab címszerepét *Lubinski* Ödön fogja játszani és az egyetlen női szerepet *Szegedi* Ilona. Az „Edison II.” a hét folyamán még szombaton és vasárnapon kerül színre a bemutató szereplőivel.

(*) Bemutató a Budapesti Színházban. Az asszonyfaló, Eysler kitűnő operettjének sorozatos előadásai alatt serényen készül a Budapesti Színház az „Alt Wien” című operettre, mely tavaly a bécsi Karlszínházban több mint háromszázszor került színre. Az „Alt Wien” minálunk „A régi Pest” címen szeptember havában kerül bemutatásra. Vasárnap délután mérsékelt helyekkel hosszabb pihenő után Szigligeti Ede pompás népszínműve, „A szökött katoná” van műsoron.

(*) Brahm programja. Brahm Ottó, aki a Burgszínház igazgatói állására egyike a legkomolyabb jelölteknek, színházában, a berlini Lessing-színházban most kezdte meg az utolsó szezonját. Mint Berlinből jelentik, utolsó évadjának programja teljesen kész, úgy, hogy egy kései meghívásnak könnyű szerrel tehetne eleget és berlini színháza utolsó esztendőjét Bécsből is igen jól dirigálhatná. Az első premijere szeptemberben lesz: *Birinski* László „Bolond-tánc” című drámáját mutatja, amely a berlini premijer estjén még 37 nagy német színpadon kerül bemutatásra. Októberben adja Brahm *Gerhard Hauptmann* „Schilling Gábor menekülése” című drámáját és decemberben kerül sorra *Bahr* Hermann új darabja: „Az elv.” *Schnitzler* Artur új darabját is Brahm fogja bemutatni az idei szezonban.

(*) Egy operett sikere. Brauner és Grünwald „Die Dame in Roth” című operettje, amelynek zenéjét *Winterberg* írta, most érte meg óriási sikerrel 50. előadását a magdeburgi Central-Theaterben. A jubileus előadásán maga a komponista dirigált. Hasonlóan fényes sikerrel került színre az operett Lipcsében is.

(*) Az Országos Színházezredet tanácsa tegnap délután tartotta a nyári szünet után első ülését, amelyen a tanácsosok teljes számban jelentek meg. Miután *Ditrói* Mór elnök az egybegyűlteket meleg hangon üdvözölte, egyben kegyelettel emlékezett meg a legutóbb elhalt *Horváth* Vincze és *Mátray* B. Béláról. Utána *Géczy* István felolvasta a közoktatásiügyi miniszter leiratát, amelyvel megsemmisítette a közgyűlésnek azt a határozatát, hogy a társulatok kötelesek 2-3 heti szünetet tartani; a leiratot a miniszter azzal indokolta meg, hogy a határozatra a közgyűlésnek nem volt joga, mert ez terhet ró az igazgatóra és ellenkezik az alapszabályokkal és szerződési mintákkal. Azután hosszasan vitatták meg a munkásbiztosító intézet ügyét és kiküldték *Szilágyi* Vilmost és *Tapolczay*

Dezsőt az ügy elintézésére. Végül az októberi rendkívüli közgyűlés idejéig október 16. és 17-ik napjaira tűzték ki és az alapszabályok módosításának előkészítésére bizottságot választottak.

(*) A nagybányai kiállítás meghosszabbítása. A nagybányai festőkolónia jubileus kiállítását, tekintettel az ország egész intelligens közönségének nagy érdeklődésére, meghosszabbítják és szeptember elején is nyitva tartják. Bezárása után a fővárosi művészek és képtulajdonosok festményeit azonnal hazaszállítják Budapestre s elhozzák a fővárosba *Maticska* Jenőnek, a fiatalon elhunyt nagy talentumu nagybányai festőnek egész kollekcióját is, amely harmincznégy szebbnél-szebb alkotásból áll. *Maticska* Jenő 1886-ban született Nagybányán s ugyanott halt meg 1906-ban és szülőföldjéről csak egyszer volt távol, halála előtt egy esztendővel Rómában. Festői ösztöne oly erős és finom volt, mint a legerősebbekké, a legfinomabbakké. Rövid életét egészen betöltötte, egészen boldoggá tette a festés. Műveit külön kiállítás keretében fogja megismerni a főváros közönsége.

(*) Szemere József, államilag képeztet okleveles zenetanár Orsz. Magyar. Kir. Zeneakadémiára előkészítő tanfolyamain a beiratások az összes tanszakokon megkezdődtek és naponta délután és délután eszközöltetnek az intézet titkári hivatalában, VII. Király-utca 67.

(*) Színházak hírei. A Király-színház a jövő héten hozza idei évadjának első ujdonságát. Ez az ujdonság *Harsányi* Zsolt énekes vizjátéka, a *Limonádé* ezredes lesz, amelyet a fiatal író *Lipschitz* és *Horst* darabjából dolgozott át magyar színpadra. Az énekszámokat *Vincze* Zsigmond, a Király Színház karnagya írta. A darabot, amely nagyrészt katonai milieuban játszódik le, a színház pazar fényvel állítja ki és megtesz mindent, hogy első ujdonsága is minél nagyobb hatással kerüljön a közönség elé. A darab főszerepeit *Rátkai*, *Király*, *Latabár*, *Asszonyi*, *Simai*, *Berky* *Lily*, *Louzay* *Anna*, *Perzel* *Sári* és *Gerő* *Ida* játsszák.

A Vígyszínházban holnap, csütörtökön, a „Tolvaj”, *Bernstein* *Henry* szenzációs színműve kerül színre *Góth* *Sándorral* és *Góthné* *Kertész* *Ellával* a két vezetőszerepben. A többi főszerepet *Kende* *Paula*, *Balassa* *Jenő*, *Szerény* *Zoltán* és *Kemenes* *Lajos* játsszák.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* Az orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlésének gyógyszerési szakosztálya ma folytatta és befejezte ülését. Dr. *Lóvencz* *Ferencz* „Methylalkohol kimutatása alkoholtartalmu gyógyszerkészítményekben” címen értekezett. Dr. *Andrikska* *Niktor* „Szemelvények az egyetemi közegésztügyi intézet élelmiszerhygieniai laboratoriumának működéséből” című dolgozatát adta elő. *Szántó* *Menyhért* tartott előadást „Munkásjelölet intézmények a közegésztügyi szolgálatában” címmel, majd három órakor ünnepélyes zárülés volt báró *Hornig* *Károly* elnöklése alatt a városi színházban, utána pedig kirándulás *Balatonfű* *redre*. Fölbeesülhetetlen érdeme a vándorgyűlésnek, hogy egyuttal rendezte a Társadalmi Múzeummal együtt a népegésztügyi kiállítást, melynek fényes sikerét legjobban biztosítja az, hogy a veszprémi közönségből az első négy nap alatt kilenczezeren felül látogattak. A kereskedelmiügyi kormány Veszprém város kérésére távirati uton megengedte, hogy a kiállítás szeptember hó 24-ig fennállhasson. — A jövő vándorgyűlés helyül Nagyszébet jelölték ki. Több országgrés versenyeiből Erdély vitte el a pálmát, így két esztendő múlva oda sereglenek az orvosok és természetvizsgálók, új tapasztalatokkal, új ideákkal, hogy az országnak e legszebben fekvő vidékén terjesszék a kulturát.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Horvát aviatikus balesete. A Szent István-napi repülőnapon oly szépen repülő *Novák* horvát aviatikus ma reggelre jelentkezett a pilótavizsgára. Sportbiztosnak az Aero Klub sportbizottságától dr. *Gerenday* *Györgyöt* és *Pivny* *Bélat* kérte föl. Már az indulás sem történetet meg a kitűzött reggeli 4 óra 30 perczkor a motor miatt, úgy hogy csak 5 óra 49 perczkor emelkedett a gép a levegőbe. A felszállás után ijedve vették észre a jelenlevők, hogy a gép nem az előirt pályát írja le, hanem körözés közben feljebb és lejjebb száll, miközben a pilóta

csúcsra indult. Négy perczre repülés után egyszer csak lefelé tartott a gép és a földet érintve hanyatvágódott. A pilótát a feszítőkábelek gulája mentette meg az üsszenyomástól. A gép erősen megsérült. A baleset oka az volt, hogy a pilóta egy kábel szakadása miatt a motort nem tudta elállítani. Így a gép nagy sebességgel érkezett a földre, melynek laza homokja a futószerkezett annyira lofogta hogy a gép előrebukott és átfordult. A légszivartoredékek nagy távolságra repültek és a földön forgó motor a homokot emeletmagasra lapátolta. — Ugyanazon a helyen *Latham* gépe 1910-ben kétszer tört el.

© Egy katonai léggömb sorsa. Székesfehérvárról jelentik: A Hajmáskérről elszabadult katonai léggömb Csákvár község határában leereszkedett. Kötelei fennakadtak az erdőszéli fák koronájában. A közelben dolgozó munkások a kötelek segítségével lehúzták a földre és a jelenleg épp a községben táborozó tüzéreknak adták át.

© Lezuhant aviatikus. Laonból jelentik: *Chambernier* hadnagy aviatikus Douayból Chalons felé röptében Crecy-sur-Serre-nél lezuhant. Késülke tüzet fogott és az aviatikus a lángokban halálát lelte.

FŐVÁROS.

(*) Az új gázgyár építése. A gázgyár építési végrehajtó-bizottsága ma délelőtt *Némethy* *Béla* tanácsjegyző elnöklésével ülést tartott. A bizottságban felbontották azt a nyolcz ajánlatot, amely az új központi gázgyár csatornázási munkáira beérkezett. A munka odaítélése ügyében a bizottság legközelebbi ülésében fog dönteni.

(*) Tanácsosok szabadsága. Fock Ede tanácsos, az utépitési és csatornázási ügyosztály vezetője, megkérdezta nyári szabadságát. Távollétében az ügyosztályt *Gerenday* *Dezső* műszaki főtanácsos vezeti. — *Dr. Buzáth* *János* tanácsos, a főváros világitási és vízvezeteki ügyosztályának vezetője, szintén nyári szabadságra ment. Távollétében *Némethy* *Béla* tanácsjegyző helyettesíti.

(*) A földmivelségi miniszter és a hatósági husszékék. A földmivelségi miniszter körrendeletet intézett az ország törvényhatóságaihoz, amelyben elrendelte, hogy a hatósági husszékékbe utalt husok kimérésénél a husiparosok közreműködését vegyék igénybe. A miniszterhez ugyanis több oldalról panasz érkezett, hogy a hatósági husszékékben a hus elárúsítását egyes helyeken hozzá nem értő emberek látják el, aminek következtében az elárúsításra kerülő hus tulajdonosa érzékeny anyagi kárt szenved. Ez a rendelet magát a fővárost nem érinti, mert a közbiztonság mellett működő hatósági husszékékben képeztet mészárosok és hentesek látják el a tennivalókat.

(*) A Stefánia-ut éjjeli világitása. A gázgyár igazgatósága előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a közvilágitás javítása céljából a VII. ker. Stefánia-utnak az István-ut és *Egressy* *ut* közötti szakaszában 15 egész éjjeli és 15 fél éjjeli gázlámpát állítsanak fel, továbbá a *Mátyás* *téren* 19 rendes Auer-lámpát, a tűzoltóság kérése alapján pedig a VIII. ker. *Kun* *utca* *ban* egy és a *Dologház* *utca* *ban* két közönséges Auer-lámpát invertlámpákká alakítsanak át. A tanács legutóbb tartott ülésében tárgyalta a gázgyár igazgatóságának ezt az előterjesztését és ahoz teljes egészében hozzájárult.

(*) Kövezési munkák. A kövezési és csatornázási bizottság *Gerenday* *Dezső* műszaki főtanácsos elnöklésével ülést tartott. A bizottság felbontotta azokat az ajánlatokat, amelyek a VI. ker., *Jász* *utca* *ko* *csútjának* kövezési, a VII. ker., *Hermina* *ut* egy részének burkolási és kövezési, a *Pillangó* *utca* egy részének makadámszerű rendezési, a *Mexikói* *ut* egy szakaszának makadámszerű burkolási és járdáinak kövezési, a *Gyarmat* *utca* egy szakaszának makadámszerű rendezési, az *Óv* *utca* egy részének makadámszerű rendezése, a VI. ker., *Figyelő* *utca* egy szakaszának, továbbá a VII. ker., *Erzsébet* *királyné* *ut* egy részének csatornázási munkáira beérkeztek. Az ajánlatokat, számszerint harminezegyet, felülvizsgálat és átszámítás céljából kiadták a számvevőségnek. A bizottság szeptember 2-án dönt a munkák odaítélése ügyében.

KÖZIGAZGATÁS

legyzők a kormány ellen.

Elégedetlenség a kolozsvári gyűlésen. —

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, augusztus 27.

Mint tegnap előre jeleztük, a mai közgyűlésen nem ment minden olyan simán, ahogy azt *Uszkay* Bálint elnök szeretne volna és a tegnapi választmányi ülésen kicsinálni megkísérelte.

Uszkay maga is érezte, hogy a mérték már egészen betelt s hogy a rendes lecsillapító eljárással az idén oszfos kudarcot vallhat, ami elnökségébe kerülhet. Azért, hogy ideig óráig fentartsa magát, nagy erőszakot követett el hiperlojális érületén, megnyitó beszéde végén beismerte, hogy a jegyzői kar elégedetlen és helyzetének sürgős rendezését kéri. Sőt azt is megtette, hogy e szavait közvetlenül *Betegh* Miklós főispánhoz, a belügyminiszter képviselőjéhez intézte, kit felkért, hogy a jegyzői kar panaszait adja tudtul a miniszternek.

Betegh Miklós főispán az üdvözlő beszédre szinte pontonként válaszolt, amiből különben az is kitűnik, hogy az elnöki beszédet előre ismerte s abból bizonyára minden affélel kitörölt, amire válaszolni kellemtelen megerőteltetésbe került volna. Igéreteiben különben igen elővigyázatos volt. Azt például készséggel elvállalta, hogy a jegyzők kívánságait a kormánnyal közölni fogja, de hogy teljesítésük kieszközöléséért felelősséget vállal, azt már nem mondta. Ellenben, ugymond, szerencsésnek érzi magát, hogy a kormányt képviselheti, mert hosszú idő óta működik a közigazgatás terén s ez idő alatt a jegyzői kart becsülni és tisztelni tanulta. Abból a tényből következtetve, hogy a kormány képviselti magát a jegyzők kongresszusán és ha mást nem is nézünk, csak azt, hogy ez a kormány a munkának prototípusa, el sem lehet képzelni, hogy ez a kormány a jegyzők kívánságait figyelmen kívül hagyja. Senkinek sem lehet kétsége az iránt, hogy a kormány a jegyzők kívánságait teljesíteni fogja.

Ezeknek a szavaknak váratlan hatásuk lett. A közgyűlés, mely a főispán szavait eddig nagy figyelemmel és teljes csendben hallgatta, egyszerre mint egy ember állott fel és többen harsányan kiáltották: — Nem hisszük! Nem reméljük! Amitanak bennünket! Elég volt már! Tetteket akarunk látni!

Allig csendesült el a kormányellenes tüntetés, az egyesület vezetője is megkapta a magát. A folyó ügyek között tudvalevőleg a legkényesebb a tárgysorsjáték rendezésére vonatkozó jelentés, s ezt a napirend utolsó tárgyai közé akarta az elnökség besorozni. *Bartosek* István pozsonymegyei jegyző azonban azt indítványozta, hogy a program első pontjával a tárgysorsjáték rendezése ügyében megindított belügyminiszteri vizsgálat eredményéről tegyenek jelentést. Nagy zugás közben a többség elfogadta az indítványt.

Brüller János számvizsgáló ismertette a miniszter leiratát. Ez a leirat több szabálytalanságot állapít meg és többek között azt mondja, hogy ha a jegyzőtestület saját kezelésében intézte volna a sorsjátékot, 10.000 koronával több lett volna a bevétel. A vizsgálat megállapította, hogy az ügynökök kiküldésével szintén 10.000 koronát vesztett az egyesület, továbbá, hogy az engedély ellenére a tárgysorsjáték tárgyai nem voltak magyar gyártmányok, de a miniszter a maga részéről a további eljárást szükségtelenné tartja, mert az egyesület belügye és erről az egyesület maga dönt.

Inczédi Jockmann Ödön báró szilágymegyei főjegyző indítványozta, hogy a kongresszus szavazon bizalmat az egyesület elnökségének és mondja ki, hogy jóhiszeműen járt el. *Ormosi* Károly hosszabb beszédében azt indítványozta, hogy a kongresszus fejezze ki sajnálatát afölött, hogy akadnak az egyesületnek olyan tagjai, akik képesek voltak az elnökséget meggyanusítani.

Szegedy Albert pestmegyei jegyző az elnökség

eljárását kifogásolja, majd felolvassa *Bernáth* főrendiházi tagnak a főrendiház júniusi ülésében mondott beszédéből azt a részt, melyben *Bernáth* kijelentette, hogy a falusi jegyzők működését az igazságszolgáltatásra károsnak tartja. Sajnálattal állapítja meg, hogy a jegyzőket sehonnán nem vették védelmükbe. *Tóth* József indítványára kimondja a kongresszus, hogy feliratban kéri a belügyminisztert, hogy hasonló támadások esetén a jegyzői kart részesítse védelemben.

Jászberényi Miklós felolvassa a júniusi jegyző-kongresszus memorandumára kapott következő belügyminiszteri leiratot:

„Ez év június hó 4-ikén és 5-én Budapesten tartott országos jegyzőkongresszus megbízásából a t. elnökség által előm terjesztett emlékiratra választom a következőkben adom meg: Erdeme szerint méltatom azon fontos feladatkört, amelyet a községi jegyzői kar az országos közigazgatás keretében betölt és át vagyok hatva annak tudatától, hogy a községi jegyzői karnak ugy anyagi, mint közjogi megfelelő helyzete a jegyzői karnak nemcsak magánügye, magánérdeke, de egyúttal országos ügy, országos érdek is és hogy e helyzetnek megfelelő újabb rendezés a kormányra nehezedő guvernementális feladatok sorában magának méltó helyet követel, mégis a jegyzőkongresszus által előm terjesztett emlékiratban foglalt kívánalmak tekintetében ez idő szerint nem mehetek tovább, mint amennyire a kongresszus küldöttsége előtt tett kijelentésemben elmentem. A küldöttség előtt ugyanis azt a kijelentést tettem, hogy fokozott figyelemmel tanulmány és megfontolás tárgyává fogom tenni a kongresszus előterjesztését és amennyiben csak lehetséges, igyekezni fogok a jegyzői kar összes sérelmein segíteni. Ezen kijelentésemhez képest már rendelkeztem is, hogy minden adat, ami a fizetésrendezés előkészítésére szükséges beszereztessek és ezek alapján a tényleges valóságos szükséglet összehangban a többi közigazgatási tisztviselő javadalmával megállapíttassék. Ezen adatok birtokában és az állam anyagi erejének és szolgáltatási képességének mérlegelésével juthatok csak abba a helyzetbe, hogy az óhajtott újabb fizetésrendezés körtekstében még csak növekvő szükséglet mérvétől kell függővé tennem azt, hogy a fizetésrendezés kérdésében döntő lépést tegyek. Ugyancsak a kérdéses szükséglet mérvétől kell függővé tennem azt is, vajjon a jegyzői nyugdíjalapnak a fizetésrendezés körtekstében még csak növekvő szükségleteire az állam részéről lényegesebb anyagi áldozatot javaslatba hozhatok-e vagy sem. Az arra ráutalt községek és körjegyzőségeknek államségélyvel, segédjegyzőkkel lehető gyors ellátása állandó fokozott gondoskodásom tárgyát képezendi és az elől sem zárkózom el, hogy ott, ahol a szervezett segédjegyzői állások pályázók hiányában be nem tölthetők, ezen állásokra ideiglenesen jegyzőgyakornokok alkalmaztassanak. A városi jegyzővezetmény iránti kérelmet az illetékes miniszter ur figyelmébe ajánltam. A községi jegyzők ugynevezett közjogi helyzetére, nem különben a fizetési és szolgálati szabályokra vonatkozó egyéb kívánalmak a községi törvény reformja keretében, illetőleg azzal kapcsolatosan fognak tárgyalás alá vétetni. — Lukács s. k.“

Jászberényi Miklós előterjeszti a választmány indítványát, amely kimondja, hogy a belügyminiszter leiratában a kongresszus kívánságának teljesítését csak részben látja kielégítő helyezni. Az elnökség intezzen újabb feliratot a kormányhoz és fejtsse ki, hogy a jegyzők helyzetének rendezése nem tűr halasztást. A kongresszus utasítja az elnökséget, hogy az országgyűlés összehűlésekor a pártok elnökeit, a házelnökséget, a pénzügyminisztert keresse fel és kérje a törvényhatóságok támogatását.

Bodnár Zoltán radikálisabb eljárásmodot sürget.

Dózsa Endre alispán hosszabb beszédében méltatja a jegyzők munkásságát. Bátorítja őket, hogy nem kell eleségedni, de nem kell mindent a kormányoktól várni. Hangoztatja anak szükségességét, hogy a jegyzőket rendes törvényhatósági tisztviselőkké kell tenni.

A beszéd igen nagy hatást tett és a többi szónok elállott a szótól. A kongresszus elhatározta, hogy *Dózsa* beszédjét jegyzőkönyvben örökíti meg. Ezután a kongresszus a választmány javaslatát egy-

hangulag elfogadta és elhatározta, hogy a következő kongresszust Budapesten tartja meg. Délután három órakor 60 terítékű diszbed volt a Newyork-szálló disztermében.

Válasz az abauji főispánnak. Az a méltatlan eljárás, melylyel a belügyminiszter dr. *Puky* Endre alispán, a kassai közigazgatási tanfolyam vezetésétől minden ok és indoklás nélkül elmozdította, hogy helyére *Ferdinándy* Gyulát, a főispán vejét nevezhesse ki, oly nagyfokú elégedetlenséget keltett egész Abaujban, amilyenre rég nem volt eset. A törvényhatósági bizottság vezető szerepet játszó tagjai kedden este gróf *Hadi* János elnöklésével a Schalk-ház szállóban szűkebb értekezletet tartottak, hogy a dr. *Puky* Endre alispán személyében, a vármegyét ért sérelemmel foglalkozzanak. Az értekezleten egyhangulag elhatározták, hogy addig is, amíg a vármegye közgyűlésén megfelelő módon szóvá teszik az ügyet, már most ünnepélyes formában adnak kifejezést annak a változatlan bizalomnak és ragaszkodásnak, melylyel a vármegye méltatlanul megbántott első tisztviselője iránt viseltetnek. E czéllal fölhívást intéztek a törvényhatósági bizottság tagjaihoz, melyben felhívják őket, hogy szeptember 7-én, délelőtt tíz órakor, a vármegyeház nagytermébe értekezletre gyűljenek össze, hogy, amint a fölhívás szövege szerint mondja: „a vármegye közönségének alkalma legyen a megsértett közéleti erkölcsnek elégtételt adni és az üldözésnek eme felháborító tényét megbélyegezni“.

TANÜGY.

— Leszállítják a szolgálati időt. Negyven év hosszú idő, egy ember élete sem tart sokkal tovább. A tanítóknak ilyen hosszú ideig kell a tanterem poros levegőjét élvezni. Amikor már teste, lelke megöregedett, csak akkor küldik el pihenni. De a halál rendszerint csak egynéhány évig hagyja nyugodni a roncsolt tüdejű és elhasznált agyu kulturharcosokat. Az állam a többi alkalmazottait nem zsarolja ki oly mértékben. A vasutasoknál megelégszik huszonöt éves szolgálattal, a tanárokat pedig harmincz éves szolgálat után szintén pihenni küldik. A tanítótság csak öt év elengedését kérte, de a miniszter még ily csekély kívánságot sem akart teljesíteni. A polgári iskolai tanárok szolgálati idejét leszállítják harminczöt évre. Most már elvárja a tanítótság is, hogy ebbeli követelését teljesítsék. Negyven évig nem a legkellemesebb dolog szenvedni a tanügyért, még gróf *Zichy* János sem szeretne negyven évig közoktatásügyi miniszter lenni. Vagy igen?

— A tanítók családi pótléka. A kultuszminisztérium hatáskörébe tartozó állami tisztviselők családi pótlékának kiutalása már szintén folyamatban van. Az állami középiskolai tanárok közül mindazok, akik a szükséges bejelentéseket idejekorán eszközölték, a családi pótlékot már megkapták, ugyszintén a központi tisztviselők is felvették az esedékes részleteket. A tanítók családi pótlékának kiutalványozása azonban nagy nehézségekbe ütközött, mert igen nagy számban, mintegy nyolcezeren vannak azok, akikre a családi pótlékról szóló törvény hatálya kiterjed. Minthogy a kultuszminisztériumnak utalványozási joggal felruházott hatóságai nincsenek, magának a kultuszminisztériumi számvevőségnek kellett volna minden egyes, az igazgatók útján beérkezett igénybejelentést elintézni és a pénzügyminisztérium által kiutalványoztatni. Ez a hosszadalmas eljárás még inkább késleltette volna a már várva-várt családi pótléknak kifizetését. Hogy a kultuszminisztérium munkáját megkönnyítsék, illetőleg hogy a tanítók a lehető legrövidebb idő alatt családi pótlékaikhoz hozzájuthassanak, a kultuszminisztérium tárgyalásokba bocsátkozott a pénzügyminisztériummal az iránt, hogy az új tanítói fizetésrendezés munkálataival amugy is tulságosan igénybe vett kultuszminisztériumi számvevőség helyett nem volna-e lehetséges az, hogy a pénzügyminisztérium a tanítók családi pótlékainak kiutalási munkálatait saját közgeivel végeztetné el. Ezen tárgyalásoknak meg is lett a kívánt eredménye, amennyiben sikerült egy olyan megoldási módot találni, amely egyrészt magát a kiutalási eljárást nagymértékben meggyorsítja, másrészt az illetékes közegés munkálatait is megkönnyíti. Ugyanis a pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben a tanítók családi pótlékainak kiutalását az egyes pénzügyigazgatóságokra bízta és pedig olyképen, hogy ezek utasítsák az adóhivatalokat a törvény által előírt kellekkel ellátott igénybejelentéseknek a kifizetésére. Amint az egyes pénzügyigazgatóságok a kiutalási rendeletet az illetékes adóhivatalhoz eljuttatják, a tanítók családi pótlékait azonnal folyósítják.

= Tanítók közgyűlése. Zomborból jelentik: A bácsmegyei tanítószövetség ma tartotta Szabadkán Tépényi József elnöklésével évi közgyűlést. A kongresszus a fizetésrendezés ügyében magáévá tette az országos szövetség memorandumát. Hangsúlyozták, hogy törvényes eszközökkel kell a fizetésrendezést kivívni. Elitelték a tanítószövetség magatartását a radikális tanítókkal szemben és emiatt bizalmatlanságot indítványoztak. Hosszas és izgatott vita után a közgyűlés nyolcz szótöbbséggel ezt az indítványt elvetette.

= Ki lehet gyógyszerész? A hivatalos lap mai száma közli a gyógyszerészgyakornokok kiképzéséről és a gyógyszerészségügyi időről szóló új szabályzatot, amely szeptember elsején lép életbe. A szabályzat szerint minden gyógyszerész vezetője a wallás- és közoktatásügyi minisztertől kérendő engedelem alapján gyógyszerészgyakornok főlvtelére jogosult; de a gyógyszerzetárakban csak annyi gyakornok lehet, ahány a segéd. Ha segéd nincs, csak egy gyakornok tartható. Hogy valaki gyakornok lehessen, annak föltételei a következők: Jól egészséges, jó látás és hallás. Gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi bizonyítvány, de akinek reáliskolai érettségije van, a latin nyelvből kiegészítő vizsgálatot kell tennie. Gyógyszerészgyakornokok ugyanilyen képzettségű nők is lehetnek. Gyógyszerészgyakornok és középiskolai tanuló egyidejűleg senki sem lehet. A gyógyszerészgyakornok fölvételéhez születési bizonyítvány, illetékes hatósági orvostól kiállított egészségi bizonyítvány, érettségi és erkölcsi bizonyítvány, továbbá szülői vagy gyámi beleegyezés kell. A gyógyszerészgyakornok fölvétele ideiglenes és csak két hónapi próbaidő múltán válik a fölvétel véglegesé. A gyakornoki idő két év. A gyakornokot mással, mint szakmájába vágó teendővel foglalkoztatni nem szabad. A gyakornok a gyakornokidő elteltével vizsgálatot tesz az egyetem székelyén. A sikeresen vizsgázott gyakornoki bizonyítványt kapnak s a bizonyítvány alapján segédi minőségben alkalmazható. A segédi idő három év, ebből kettő akár az egyetemi tanfolyam előtt, akár utána, a harmadik azonban csak a gyógyszerészmesteri oklevél megszerzése után tölthető el. Az egyéves katonasági gyógyszerész minőségben teljesített katonai szolgálat a segédi időbe beszámítandó.

= A becsapott tanító. A karanesi tanítót eddig terményekkel, búzával, rozsszal és burgonyával fizették. Ezen terményeknek az értéke elég csekély összeg volt, ugyanarra, hogy a tanító szépeken megélt belőle. A karanesiak nem szívesen fizették a tanítónak a sok gabonát. Elhatározták, hogy ezután pénzzel fizeti a tanító. Adnak ezer koronát, mint a többi iskolafentartók. Így még legalább hasznuk is lesz, mert a gabonajárandóság kétszerakkora értékű. A karanesiak azonban a nagy számbanban megfélemlítettek valakiről és valamiről. A tanító tiltakozásával és a díjlevéllel nem törődtek semmit. A becsapott tanító jelentést tett a börzemanóverről a közgazgatási bizottságnak. Talán majd a megye urai kiiktatják a karanesiakat, hogy a börzejáték nagyon veszedelmes dolog, tehát ne spekuláljanak a buza értékére.

= A magyar neveléstudomány képviselője Hollandiában. Az erkölcsi nevelésnek nagy problémáival foglalkoznak világszerte a szaktudósok. Két év előtt Londonban gyűltek össze, az idén pedig Hagában tartanak kongresszust. A kongresszus tagjai közt előkelő szerepet visznek a magyar pedagógusok, akik közül ott vannak Finácz Ernő, dr. Kármán Mór budapesti, dr. Schneller István kolizsvári egyetemi tanár, Geőze Sarolta állami tanítóképző-intézeti, Kemény Ferencz reáliskolai igazgató és Gineverné Győri Ilona dóveri tanár felesége, akik mindnyájan tartanak előadásokat. Rajtuk kívül még többen jelentek meg a morálpedagógiai világtudományon, így többek közt dr. Bitz Sarolta, a bestzercehányai felsőbb leányiskola, Havas Irma székesfővárosi polgári iskola, dr. Juva Sándor pedagógiumi, dr. Székely György, Erzsébet nőiiskolai tanár és Farkas Sándor tanítóképző-intézeti főigazgató.

= Egy gazdálkodó jótékonykodása. A nemrégiben elhunyt Szakácsi András debreczeni gazdálkodó harmincezer koronát hagyott jótékony célra. Ebből tízezer korona a debreczeni egyetemet, kétszer korona a főiskolai kántuszt illeti, tízezerkoronát pedig más jótékony célra hagyott.

EGYESÜLETEK.

(—) A könyvszakértők országos testülete folyó hó 26-án tartotta meg rendes évi közgyűlést dr. Erdély elnöke alatt, melyen az alapszabályok megváltoztatása elfogadtatván, elnöké dr. Erdély, titkárrá Kozma Bernát és ügyésze dr. Erős Samu választották meg. Az egyesület egy nálunk még nem divó, de a külföldi kereskedelmi és ipari

központokban már régen bevált szervezetet létesített, amelynek célja, hogy a kereskedelmi és ipari köröket a könyvelés alól lehetőleg mentesítse. Az egyesület szakemberei mérlegek készítését, könyvek rendbehozatalát elvállalják és adandó esetben bármely könyvelési kérdésben, valamint új vállalatok könyveinek berendezése tekintetében szakszerű felvilágosítással és utbaigazítással szolgál. Részletesebb felvilágosítást ad az egyesület titkári hivatala: Budapest, II., Iskola-utca 27.

SPORT.

Budapesti nyári lóversenyek.

— Tizenegyedik nap. —

Az augusztusi meeting csütörtöki versenynapja nem tartalmaz kiemelkedőbb sporteseményt, mert a 10.000 koronás *Tenyésztők díja* sajátos propozíciók következtében ugyszólván walkover lesz *Mumus* számára. A nevezett lovak közül helyesélylyel nagy sulyával *Clara* és az *Egyed-i* istálló *Tonking*-ja indulnak. A *Háromévesek handicapijében* a könnyű sulylyal induló *Golconda*-t, továbbá *Éjjel-Nappal*-t és *Vocativus*-t említjük fel, míg az 5000 koronás *Naphegyi díj*-ben *Zergebak*-ot várjuk elől. Jelöltjeink:

- I. *Zergebak* — *Munkás*
- II. *Golconda* — *Éjjel-Nappal*
- III. *Mumus* — *Tonking*
- IV. *Gallia* — *Agrár*
- V. *Renatus* — *Diamantine*
- VI. *Natasa* — *Gazdasszony*
- VII. *Spirifankerl* — *Elegie*.

() Az első női zoké. A Pestvidéki Versenyegyesület októberi meetingjén nyeregbe fog szállni az első női zoké, akinek, mint hivatalosan értesülünk, az igazgatóság már meg is adta az engedelmet, hogy nyilvános versenyben lovagolhasson. Az illető hölgy S. Bulfordnak, a Romániába költözött zokének a leánya, aki régebben az Üchtritz, Péchy, majd a Dréher-lovakon a győzelmek egész légióját aratta. Az új zoké nem női nyeregben, hanem férfimódra lovagol és bemutatkozása egyik legnagyobb érdekessége lesz a káposztásmegyeri két napos októberi meetingnek.

() Az alagi telivérárverés ma délután folyt le s az igen kellemetlen, hideg idő dacára csaknem valamennyi nevesebb sportsmanünk jelen volt. Legdrágábban (16.000 K) egy *Shieve Gallion*—*Canadense* után származó mén lett leütve *Jankovich-Bésán* Gyula számára, de elég szép summán kelt el több más yearling is.

() TTC.—Törekvés, MTK.—BTC. Érdekes csoportosításban kerülnek sorra vasárnap a Hungária-úti pálya mérkőzései. A Törekvés Sp. E. és a Terézvárosi Torna Club a Corinthian vándordíjért fognak játszani. Ugy hírlik, hogy összes első osztályú egyesületeink közül a Törekvés van a legjobb formában, de a TTC is igen jó, mert mult vasárnapi játékát nagyon dicserik a bécsiek. Nemkülönbön érdekesnek ígérkezik a MTK—BTC találkozója is. Emlékezetes még, hogy tavasszal a BTC volt az, amely a kék-fehéreket sorozatos győzelmekben megállította.

Nyilttér.

Erőváltan készítőként nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Szemere József

Orsz. zeneakadémiai előkészítő-tanfolyama

VII., Király-utca 67. Beiratások naponta.

72-54.

Budapesti Autóipari R.-T.

Bérrautói

ÉJJEL - NAPPAL.

Garage. Javító műhely.

72-54.

BELATINY PEZSGÓ

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A nyári szünet vége. A legfelsőbb bíróságoknál, a királyi táblán, valamint a Kurián a nyári törvényhozási szünet a mai nappal véget ért. A Kurián a jövő hónap elsejétől huszonnyolczadikáig négy büntető-tanács fog működni. A kir. ítélőtáblán pedig *Ráth* Zsigmond tanácselnök vezetésével ugyan e hónapban a következő táblabírákra esett a sor: *Lázár Aurél*, *Zubovich Román*, *Balonyi Imre*, *Istvánffy Lajos* és *Sárkány Lajosra*.

§ A lágymányosi rablógyilkosok. Hajmeresztő kegyetlenséggel ölték meg és rabolták ki 1911. év október 20-án éjjel egy és két óra tájban itt a fővárosban a Verpeléti-ut s névtelen-utca keresztezésénél mélyen fekvő üres telken *Sztélyik Lajos* és *Szabó József* napszámosok *Pásztor Gábor* budafoki napszámost, akinek elékeltelített holttestét egy körakás alá rejtették el. A gyilkosságot másnap reggel már felfedezték és a megindított nyomozás egy hét múlva már kézrekerítette a gyilkosokat. *Sztélyik Lajos* kihallgatása alkalmával töredelmesen beismerő vallomást tett, *Szabó József* ellenben tagadásban volt. A kir. ügyészség szándékos emberölés és rablás bűntette miatt emelt vádat a két letartóztatott napszámos ellen, akik felett ez év mrezius havában ítélezett a budapesti büntető törvényszék esküdtbírósa. Az esküdtek marasztaló verdiktje alapján a bíróság *Sztélyik Lajos* 14 évi, *Szabó Józsefet* pedig 15 évi fegyházbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen dr. Weisz, Ödön és dr. Baumfeld Lajos védők semmiségi panaszt jelentettek be a kir. Kuriához, amely azonban a bejelentett semmiségi panaszokat el- és visszautasítva, helybenhagyta az esküdtbíró ítéletét. A bűnügy iratai a napokban kerültek vissza a büntetőtörvényszékre s a már jogerős ítélet kihirdetésére a mai napot tűzte ki dr. Makucz főtárgyalási elnök. Az ítélethirdetésre csak a védők jelentek meg, az elítelt vádlottak azonban nem, mert ezeket időközben a gyűjtőfogház igazgatósága vidéki letartóztatási intézetekbe szállította el. A törvényszék a két jogerősen elítelt vádlott előtt a fegyházigazgatóság révén fogja majd kihirdettetni a Kuria jogerős ítéletét. Ennek megtörténte után a két fegyenget a lipótvári, illetve a soproni fegyházakban fogják elhelyezni büntetésük elszünetedése céljából.

§ Kovács Gyula ügye. Ismeretes, hogy a budapesti kir. ítélőtábla jóváhagyta a vizsgálóbírónak, illetve a vádtanácsnak azt a határozatát, a melylyel elrendelte *Kovács Gyula* elmeállapotáról beterjesztett orvosszakértői véleménynek az igazságügyi orvosi tanáchoz leendő felterjesztését. A táblai végzés dacára *Kovács Gyula* bűnügyének iratai és a törvényszéki orvosszakértői vélemények mind ez ideig még nem terjesztettek fel az igazságügyi orvosi tanáchoz, dacára annak, hogy a felterjesztés sürgős, mert a terhelt vizsgálati fogásban van. Hogy az iratok eddig még nem kerültek fel az igazságügyi orvosi tanáchoz, annak oka az volt, hogy dr. *Szavak* Ferenc vizsgálóbíró újabb tanút hallgatott ki. A védelem részéről dr. *Gonda* Henrik ügyvéd értesülve a vizsgálóbíróval arról az eljárásról, sürgős kérvényt terjesztett elő, amelyben arra kérte a vizsgálóbíró, hogy ha már tanukihallgatásokat foganatosít, akkor hallgassa ki a védelem által már bejelentett, de eddig még ki nem hallgatott tanukat is, akiknek kihallgatását dr. *Mándi* Sándor vizsgálóbíró a védelem előterjesztésére már elrendelte, de nem foganatosította. *Mándi* dr. ezeket a tanukat, akiket már be is idézett kihallgatás céljából és akik a kitűzött időben meg is jelentek, azzal küldte el, hogy időközben váratlan fordulat történt a Kovács-ügyben és ez kihallgatásukat feleslegessé tette. Most a védelem hivatkozással dr. *Mándi* vizsgálóbíró határozatára, megismételte a tanukihallgatási kérelmet, de azt dr. *Szavak* Ferenc vizsgálóbíró azzal utasította el, hogy amíg az iratok az igazságügyi orvosi tanácstól vissza nem érkeznek, az igazságügyi orvosi tanács szakvéleményével együtt, addig ő a tanukihallgatásokat a védelem által jelölt irányban foganatosítani nem fog. *Gonda* Henrik dr. védő a vizsgálóbíró határozata ellen a mai nap folyamán előterjesztéssel élt a büntető tör-

vényszék vádtalesésához és előterjesztésében azt a sürgős kérelmet terjesztette elő, hogy a bűnügy összes iratai az orvosszakértői véleményekkel együtt sürgősen terjesztessenek fel az igazságügyi orvosi tanácsához, vagy ha ez nem történne meg, a védelem által panaszolt nyilvánvaló sérelem orvosiául rendelje el a vádtalesés a védelem tanúinak azonnali kihallgatását. A védő előterjesztése felett a vádtalesés a napokban fog határozni.

§ A Pancera—Fésüs-ügy a táblán. Pancera István főmei táblabíró tudvalevőleg rágalalmazási pert indított dr. Fésüs György közjegyző ellen, aki róla azt híresztelte, hogy hivatali kötelességét pontatlanul teljesítette, engedély nélkül távozott, gyakran a jegyzőjével tárgyalgatott, jegyzőkönyveket approbált anélkül, hogy jelen lett volna a tárgyaláson, jegyzője eskü nélkül hallgatott ki feleket; továbbá, hogy hivatalában kártyázott és hogy nem a legkorrektebbül viselkedett a kártyajáték között. A szenzációs rágalalmazási pert a budapesti törvényszék tárgyalta Fiumében s a több napig tartó tárgyalás után március 25-én hirdette ki Balogh bíró elnök az ez ügyben hozott ítéletet. A bíróság bűnösnek mondotta ki Fésüs Györgyöt a Btk. 258. szakaszába ütköző és a 272. szakasz szerint minősülő egy rendbeli hivatalból üldözendő rágalalmazás vétségében és ezért őt az enyhítő 92. szakasz alkalmazásával 500 korona fő és 200 korona mellék-pénzbüntetésre ítélte; azonkívül a felmerült 622 korona költség megfizetésére kötelezte és egyben kimondotta, hogy nem fizetés esetén az 500 korona pénzbüntetés 25, a 200 korona pénzbüntetés pedig 10 napi fegyházra lesz átváltoztatható. Az ítélet ellen dr. Sélley Barnabás kir. főügyész-helyettes a minősítés, az anyagi halmazat meg nem állapítása miatt, a 92. enyhítő szakasz keretein belül a büntetés súlyosbítása végett, de felebezett a vádlott és védője is. A felebezések folytán az ügy iratai a budapesti kir. táblához kerültek fel, ahol is szeptember 12-én kerül e szenzációs rágalalmazási per tárgyalásra.

§ Hofrichterné válópüre. Badenből jelentik: Tudvalevőleg Hofrichter Anna válópürt indított férje ellen, aki méregkeverésért 20 éves rabságra ítélte a haditörvényszék. Hofrichter Adolf nem egyezett bele a válásba s így az eljárás hosszadalmas lesz. A linzi országos törvényszék, amely az elítelt volt főhadnagy válópüreben illetékes, áttért a badeni kerületi bírósághoz, hogy vezettesse elő Hofrichter Adolfot Möllersdorfból a békéltető tárgyalásra. Így történt, hogy tegnap délután fél 3 órakor az elítelt főhadnagy katonai fedezettel és a möllersdorfi fegyházigazgatóságtól kiküldött kapitánytól kísérvé megjelent a badeni törvényszék épületében, amelyet a rendőrség kerített be és a közönséget távolított. A tárgyalás zárt ajtó mögött ment végbe. A teremben úgy állították fel a házasfeleket, hogy ne lássák egymást. A bíró megkérdezte Hofrichternét, hogy akar-e kibékülni férjével.

— Nem, nem akarok kibékülni, — felelt határozott hangon az asszony.

E szavakkal máris elhagyta a termet. Most a bíró Hofrichterhez fordult s azt kérdezte, hogy ragaszkodik-e a békéltetősi eljárás folytatásához. Az elítelt főhadnagy így válaszolt:

— Igen.

Ennyiből állott az egész tárgyalás. A katonai kíséret közrefogta Hofrichtert, lovították a zárt kocsikhoz s visszazárolták Möllersdorfból. A törvény értelmében még két ilyen békéltetősi tárgyalás lesz, amelyekre személyesen elő kell vezetni Hofrichtert.

§ Ujabb köztársasági sajtópör. Dr. Nagy György politikai folyóirata, a „Magyar Köztársaság” ellen a szegedi kir. ügyészség ismét pert indított. A királyi ügyészség az alkotmányos államforma megtámadásának vétsége miatt vádolja Nagy Györgyöt „Feltámadunk” című cikkje miatt, melyben a magyar nemzet törekvése végezetül a köztársasági államforma megteremtését jelöli ki. Kedden előlélt detektívök kíséretében megjelent Nagy György dr. Jakásán Nagy Ernő vizsgálóbíró kézirát átvétele végett. Nagy György haragos szavakkal jelentette ki, hogy teljesen felesleges rendőri karhatalommal jönni a kézirátért, mert ő csak ürvend azon, ha egy új sajtópörben egy új esküdtszéki ítélettel erősítheti meg a köztársasági küzdelmet. Nagy György tudomásul vette a vizsgálóbíró végzését, melylyel az ügyészség vádindítványa alapján a sajtóügyi vizsgálatot elrendelte

s kijelentette, hogy a végzés ellen jogorvoslattal nem él, hogy minél előbb főtárgyalásra kerülhesen ez az újabb sajtópör. A Magyar Köztársaságnak egyévi fennállása óta ez már a negyedik sajtópöre, melyet ellenő az alkotmányos államforma megtámadásának vétsége címén indítottak. Ezideig még csak az egyik pörben került ítéletre a sor, s a szegedi esküdtbíró egyságu felmentő ítéletet hozott.

§ Megszarolt bankigazgató. A Magyar Bank-egyesület Részvénytársaságnál mint gyakornok volt alkalmazva néhány hónapig Kertész Emil nevű 19 éves magánhivatalnok. Kilépesé után értékre adta Pick Salamonnak, a Bankegyesület egyik hivatalnokának, hogy ha Kern Béla igazgató nem fizet neki hallgatási díjat, nyilvánosságra fogja hozni mindazokat a visszaéléseket, amelyeket mint gyakornok észlelt a banknál. Pick Salamon Kertész Emilnek ezt a fenyegetését közölte Kern Béla igazgatóval, aki aztán Iván Kornél és Zay Elemér detektívök segítségével kelepézet állított fel a zsarolónak. A Pick Salamon által jelzett időben Kertész Emil pontosan megjelent a bank irodájában és ott megismételte Kern Béla igazgató előtt leleplező fenyegetéseit. Az igazgató erre zárt borítékban átírujtotta neki 200 koronát. Alighogy zsebre varta Kertész a pénzt, előléptek a detektívök és Kertész Emilt letartóztatták. A kir. ügyészség zsarolás vétsége miatt emelt vádat Kertész Emil ellen, akinek bűnügyét ma tárgyalta a büntetőtörvényszék, két lónapi fogházra ítélte, amelyből egy hónap és tíz napot kitöltöttek vett az elszendvedt vizsgálati fogsággal. Az ítélet jogerős.

§ Achim szerkesztője. Szegedről jelentik: A szegedi 46. gyalogezred fogházába érdekös multu embert kísért be Horgosról két esendőrkedden dél-élt, Ferenczy József a lezüllött fogoly, aki négy évvel ezelőtt Achim Andrásnak, a lelőtt paraszvezérnek lapját szerkesztette Békésében. Szalczér Jakab esendőrkemesternek Horgoson az egyik korszakban feltűnt a rongyos, lezüllött alak és igazolásra szólította föl. Ez igazolta magát és elmondta, hogy négy évvel ezelőtt önkéntes volt Nagyváradon, de megunt a katonaleletet és megszökött. Azóta a külföldön bujkált. A esendőrkemester Ferenczyt, mint katonaszökevényt letartóztatta és a szegedi katonai fogházba kísértette. Kitént, hogy a volt szerkesztőt, akinek előkelő rekonai vannak, 127 rendbeli nyomtatvány után elkövetett rágalalmazás miatt keresi több törvényszék és ügyészség. Ferenczy fölött előbb a hadbírószék fog ítélni, azután átadják a polgári bíróságoknak.

§ A Csillagbörtön bővítése. Szeged egyik nevezetességének, a csillagbörtönnek, évek óta annyi a lakója, hogy most a hatalmas börtön kibővítésére gondolnak. A börtönigazgatóság már előterjesztést is tett az igazságügyminiszternek, bővítsesse ki a börtönt, mert nincs hely a foglyok részére. A foglalkoztatásban annyi a ráb, hogy az egyik a másiktól nem tud dolgozni. Ez év elején az igazságügyminiszter meghatalmazást adott az építkezések tervpályázatának kiírásához. A kiírás megtörtént, az építkezéshez is hozzáfogtak volna pár nap mulva. Ma azonban megérkezett Szegedre az igazságügyminiszter leírata: nem kell bővíteni.

KÖZGAZDASÁG.

A Jelzáloghitelrészvények áremelkedése. A mai tőzsdének szenzációja az a nagy kereslet volt, amely a Magyar Jelzálog Hitelbank részvények iránt megnyilvánul. A szenzáció nem az volt, hogy vásárolták a részvényeket, hanem az, hogy Bécsen át Páris részére vették azokat. A mostani súlyos pénzváltás közepette, mikor a körzén az összes értékek a legalacsonyabb nívón állanak, méltán voltak kíváncsiak az emberek, hogy miért történnek ezek a vásárlások. Beszéltek is sok mindenről. Az tény, hogy a Jelzáloghitelbank fél-évi mérlege kitünően sikerült. A befentesek azt mondják, hogy a mérleg a legjobb az intézet fennállása óta. Az igaz, hogy a záloglevelek elhelyezése az állandó pénzügyi krízis folytán nem sikerült teljes megelégedésre, sőt egy bizonyos értékű visszavásárlások is történtek, azonban a bank egyéb üzletágai igen erőteljesen fejlődtek és kitünő eredményt értek el. Egyébként a Jelzáloghitel részvények messze a tényleges belső érték alatt állanak s így további árfolyamemelkedésük sem fog meglepetést kelteni. Mai záróárfolyamuk 466 korona volt.

A konfekció-iparosok és az új vándoripari törvénytervezet. A kereskedelmi miniszter új vándoripari törvénytervezete tudvalevőleg a megrendelés-gyűjtés terén bizonyos védelemben részesíti a hazai cégeket. Ezért a törvénytervezet ellen Ausztriában, sőt ujabban Horvátországban is erős mozgalom indult meg. Ez a körülmény arra indította a Budapesti Nőiruhakészítő Ipartestületet, hogy elnökének, Holzer Sándor keresk. tanácsosnak kezdeményezésére a férfi és nőiruha, a fehérnemű s a szörme konfekcióival foglalkozó iparosokat és kereskedőket, valamint az érdekelt testületeket szeptember 8-ára értekezletre hívja össze, hogy a törvénytervezetben a hazai iparnak és kereskedelmnek még fokozottabb védelmet követeljen.

A Magyar Bank és Arad város kölcsöne. Már megírtuk, hogy Arad városának a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság adta a legkedvezőbb ajánlatot az egy millió koronás kölcsönre nézve. Ha mást nem is tekintünk, mint azt, hogy a mostani súlyos pénzváltások között majdnem esemény számba megy, hogy egy város vagy akár egy ország is kölcsönre szert tud tenni, akkor kétszeres érdeme a Magyar Banknak, hogy ráczára ezeknek a viszonyoknak, nem használja ki a helyzetet, hanem a legkedvezőbb pénzügyi ajánlattal siet Arad városának segítségére. A Magyar Bank kölcsönajánlatát Arad város pénzügyi bizottsága tegnap tárgyalta s az ajánlatot Ottenberg Tivadar szakaszerü magyarazata után a közgyűlésnek elfogadásra méltónak ajánlja. Ez ez természetes is, hiszen a mostani pénzváltások — amint tudjuk — olyanok, hogy javulás alig várható, sőt több mint bizonyos, hogy a helyzet még rosszabb lesz. Így azután, hogy Arad városának sikerült ezt a kölcsönt megkötnie, csak saját magának gratulálhat hozzá. A Magyar Bank ajánlata egyébként ez volt:

1. Felajánljunk a városnak 1.000.000, azaz egy millió korona összegű kölcsönt, melyet folyószámla hitel alakjában boesátnak intézetünknel a város rendelkezésére.

2. A kölcsönt 1 1/4 százalékos folyósítási jutalék levonásával számolnók el, azaz a kölcsön névértékének minden 100 koronája után 98 koronát és 70 fillért fizetünk ki készpénzben.

3. A kölcsön után kamat fejében 1 (Egy) százalékot számítanánk fel az Osztrák Magyar Bank mindenkeri hivatalos váltóleszámitolási kamattétele felett. A kamatok budapesti főpénztárunknál félévénként előre készpénzben fizetendők.

4. A kölcsönt a folyósítástól számítandó 1 és fél (Egy és fél) évi időtartamra nyújtjuk azon feltétellel, hogy a város azt ezen idő alatt nálunk állandóan teljes összegben fogja igénybe venni. Ez 1 és fél évi határidő utolsó napján a városnak a kölcsön alapján velünk szemben fenálló összes tartozása főpénztárunknál Budapesten készpénzben visszafizetendő.

5. A város összes vagyona, közjóvedelme, javadalma és a városi pótdadó a kölcsön fedezetül szolgál.

6. Az 1 millió koronás kölcsönnek ellenértékét a városnak nálunk nyitandó folyószámlája javára fogjuk írni s a város a nálunk fenálló követelése felett a tényleges pénzügyi helyzetének beálltához köpest lesz jogosítva rendelkezni. A városnak folyó-

számlán fenálló követelését 4 és fél százalékkal fogjuk a város javára gyümölcsöző betétként kezelni.

Ez az ajánlat olyan, milyent csak rendes és jó pénzügyi viszonyok között, amikor ugyszólván a pénz az utczán hever, akkor szoktak megszabni s akkor szokták mondani, hogy „beérem a bankrátán felül egy százalékkal“, de nem akkor, amikor a vidéki pénzügyintézetek örülnek és kapva kapnak a pénz után. Természetes tehát, hogy *Arad város közgyűlése a mai ülésen egyhangúlag elfogadta a Magyar Bank és Kereskedelmi R.T. ajánlatát, amelyről szóló hivatalos híradás így szól:*

Arad város törvényhatósági bizottsága a mai napon tartott ülésében tárgyalta és elfogadta a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaságnak a város függőkölcsöne ügyében beterjesztett ajánlatát, mely szerint a bank 1 és fél évi időtartamra egy millió korona összegű kölcsönt nyújt a városnak.

Nem lesz kamatlábemelés. Miután az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa holnap tartja első ülését Bécsben, élénken tárgyalták ma pénzügyi körökben, vajjon lesz-e kamatlábemelés, mintha már nem is volna elég magas a kamat. Egyhangú azonban a vélemény, hogy egyelőre nem emeli föl a jegybank a különben is magas rátáját. Londonban is szintén kamatlábemelést vártak, de mint-hogy most még a nétaemelést ott sem következik be, annél fogva a Rémaet Birodalmi Bank s a mi jegybankunk is várakozó álláspontra helyezkedik. Ha a kamatlábemelés el is marad, ez még nem jelenti a pénzpiac kedvezőbb alakulását. A magánkamatláb négy hétnyolczad százalékra emelkedett. A hónap utolsó napján sem lesz nagyobb kereslet a piacon, mint ma. Minthogy a magánforgalomban csak minimális összegű váltó helyezhető el, a benyújtás a jegybankhoz nőtton-nő. Berlinben is súlyos a pénzpiaci helyzet, de az ultimó ellátás nehézségeket nem okozott. A Seehandlung nem változtatott kölcsönfeltételein, a mennyiben harmincz napos pénzt négy és egynegyed százalékon ad, ultimótól szeptember 25-ig pedig három ötnyolczad százalékra kötött. Londonban 3½ százalék magánkamatlábat jelentenek.

A telefon terjedése. A kereskedelemügyi miniszter rendelkezése a posta- és táviratigazgatóság egyfelől Budapest, másfelől Schüttenhofen osztrák távbeszélő központok között helyközi távbeszélő forgalmat léptetett életbe. Ezen viszonylatban egy három perczig tartó egyszerű beszélgetés díja négy korona, sürgős beszélgetés pedig ennek háromszorosára. A fizetett szolgálati értesítés díja egy korona.

Új vonal Debreczen—Miskolc között. Debreczenből jelentik: A hajdunánási vasutársaság beadványt nyújtott a város tanácsához egy új vasutvonal építése tárgyában, mely Tiszapolgárig menne, ott átkelne a Tiszán és a Máv. miskolci, esetleg zsolnai állomására futna be. A vasutársaság a várostól 400.000 korona hozzájárulást kár. A tanács legközelebb fog határozni.

A motorbenzin ára. A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi min. kir. miniszter ur a kisiparosok részére szükséges motorbenzin árat folyó évi augusztus hó 15-től kezdődőleg további intézkedésig a költséginomító gyárakkal egyetértőleg mért mérséklésként 23 (huszonhárom) koronában állapította meg.

Perelnek a bankok. Szatmárnémetiből jelentik: A pénzügyi beállta óta a szatmári bankok nagy könnyörtelenséggel járnak el adósaikkal szemben, úgy, hogy Szatmárnémetiben az elmúlt 10 esztendő alatt nem óvatoltak és pereltek annyi váltót, mint ebben az évben. Az Osztrák Magyar Bank szatmári fiókjának vezetője, Ungér István, emiatt az intézetek vezetőit értekezletre hívta össze és ezen értekezletben a pénzügyintézeteket humánus eljárásra és nyereszkeskedési vágyuk mérséklésére figyelmeztette. A bankfiók vezetője intette a pénzügyintézeteket, hogy a váltókölcsönök visszafizetésénél méltányosan járjanak el és hogy a kamatok felszámításánál a nehéz pénzügyi viszonyokra való tekintettel, a kamatlábat a törvényes kereteken túl ne emeljék különböző illetékek és jutalékok czimén. A bankfiók különben erősen fáradozik a szatmári pénzügyintézetek tömörítésén; újabban a Szatmári Magyar Bank és a Szatmári Bankkegyesület terve mellett fel-

Krausz Ede öröksége. A napokban elhunyt Krausz Ede az Országos Központi Takarékpénztár igazgatósági tagja, igen élénk tevékenységet fejtett ki közgazdasági életünkben s tekintélyes vagyona is tett szert. Most, hogy meghalt, a fővárosi pénzügyi körei máris élénken érdeklődnek a hatalmas örökség esetleges értékesítésének lehetőségéről. Krausz Ede egyike volt a főváros leggazdagabb ügyvédjeinek. Néhány évvel ezelőtt több százezer koronás adományt juttatott az ügyvédek egyesületének, amely adomány most kerül folyósításra. Mint halljuk, az örökös természetesen az elhunyt ügyvéd neje, aki azonban az elhunyt intencziójának értelmében most folyósítja majd a hatalmas jótékony adományokat. Az örökségben majdnem két ezer darab Közuti részvény, több száz Országos Központi Takarékpénztár részvény stb. stb. van, javarészt azonban az Angyal földön lévő sokat emlegetett telektömb egy része s a Rózsa-hegyen lévő két nagy telektömb képezi. A telkek egyelőre nem kerülnek eladásra, mivel a jelenlegi pénzügyi viszonyok erre igazán nem alkalmasak, így tehát valószínűleg az elhunyt készpénzbetéteiből, amely egy összegben nyugszik az Országos Központi Takarékpénztár főintézetében s a részvényekből kerül folyósításra az összeg.

Milyen a szőlők állapota. A szőlészeti és borszási felügyelők a szőlők állapotáról a földművelésügyi miniszternek a következőkben számolnak be: **Budapesti kerület:** A peronoszpóra különösen a sikfektésű szőlőkben nagy mértékben fellépvén, körülbelül 40 százalék kárt okozott. Gyenge termésre van kilátás. — **Székesvári kerület:** A peronoszpóra és a lisztharmat szörnyűsége már károkat is okozott. Közepesen gyengébb termés várható. — **Pécsi kerület:** Közepes, helyenként gyenge közép termés várható. — **Tapolcai kerület:** A peronoszpóra a fürtökön is fellépett s lényeges kárt okoz. Közép termés várható. — **Pápai kerület:** Sikfektésű szőlőkben rossz közepes, a hegyi szőlőkben pedig közepes termés várható. — **Soproni kerület:** A szőlő jól fejlődik úgy, de a fürtperonoszpóra jelentékeny kárt okoz. A fürtök mentén a szőlőmoly is érezhető pusztítást visz végbe. Közép termés remélhető. — **Pozsonyi kerület:** A peronoszpóra terjed. Ezenkívül Mosonmegyeiben a jégverés befolyásolták a termést. Gyenge, vagy közép termés, helyenként azonban jó közép termés is várható, ha a peronoszpóra kártétele nem nagyobodik. — **Balassagyermati kerület:** A termés a peronoszpórától erősen meg nem támadott helyeken javul. Másutt nagyobb károsodások vannak. Gyenge közép termés várható. — **Egri kerület:** A szőlők fejlődése jó. Általában közepesen gyengébb termés várható. — **Tarcsai kerület:** A szőlők állapota kifogástalan. A termés szépen fejlődik. — **Beregszászi kerület:** Az egészséges szőlők fejlődése kedvező. A termés nagy részében azonban a peronoszpóra pusztít. Bereg- és Ungnyegyekben közepes, Szabolcsban közepesen aluli termés várható. — **Szatmári kerület:** Sikfektésű szőlőkben a peronoszpóra majdnem teljes kárt tett. Sok helyen a fürtök teljesen megfektettek. A termés kilátások gyengülnek. — **Bihar-ábrányi kerület:** Tekintettel arra, hogy a gazdák a permetezéssel megkészték, nagyobb peronoszpóra kártól lehet tartani. Helyenként jó közepes, általában azonban csak közepes termésre van kilátás. — **Ménfői kerület:** A szőlőket a fagy, jég és fürtperonoszpóra nagy részben tönkretette. A termés kilátás nagyon gyenge. — **Fehérvári kerület:** A csapásoktól megkímélt szőlők fejlődése általában igen szépen ment. Azonban nagyon csekély az ilyen megkímélt szőlőterület. Gyenge közép, sőt gyenge termésre van kilátás. — **Kecskeméti kerület:** A sok csapás miatt csak gyenge közép termés várható. A kevésbé jól kezelt szőlőkben a termés kilátások igen rosszak. — **Dicsőszentmártoni kerület:** A szőlőbogyók fejlődése nagyon egyenetlen. A fürtperonoszpóra nagy kárt okoz. Közép termés várható. Borkészlet csekély.

A Phoebus tőkét emel. A Phoebus villamos vállalatok r.-t. rövid időn belül megtartandó közgyűlésén felemeli jelenlegi öt millió koronás alap tőkét. A vállalatnak nagy beruházásokra van szüksége tátrai vasuti vállalatok építéséhez, mivel a talajviszonyok majdnem minden egyes esetben újabb előre nem látott akadályokkal lepik meg az építkezést, de igen nagy összeget igényelnek a társaság környékbeli villamoshálózatának berendezése is. A tőkeemelést a vállalat bankárja, a Belvárosi Takarékpénztár viszi keresztül.

A Marconi részvénytársaság Magyarországon. Több ízben megemlékeztünk arról az új tengerhajózási rendeletről, amely már készen áll a kereskedelemügyi minisztériumban s amely a Titanichoz hasonló katasztrófák elkerülése czéljából nagy biztonsággal védi a tengerjáró utasok érdekeit. Ezzel kapcsolatban ma azt a hírt jelentik, hogy a berlini Marconi Társaság Budapesten vagy esetleg Fiumában gyártelepet létesít, hogy a magyar- és horvát-vállalatok hajóin saját táviró készülékeit helyezze el. *Állítólag külön magyar részvénytársaság létesítéséről is van szó.* A komoly tárgyalások az ősz elején kezdődnek a minisztériumban.

Az ultimó-prolongáció. Szóval elmúlt a mai ultimó-prolongációs nap is és még sem dült össze a börze. Pedig nagyon félték ettől a naptól, bár semmi komolyabb ok nem volt rá, egyremásra ijesztgették a bizományosokat, hogy a „bankok nem fogadják el a tételeket“, de ha elfogadják is, „meg fogják drágítani a reportot“, mintha nagybankjainknak nem a legjobb fejős tehén az értéktőzsdei üzlet volna. Szóval minden lebonyolódott rendesen és a multkorinál nem drágább kamattal. Az ijesztgetés azonban még is azt eredményezte, hogy ma alig néhány perczet vett igénybe a halasztás, mert az engagement alaposan megcsappant. A bankok csak egymásnak emeltek a reportot, ami jó kedvre hangolta a piacot, mely már néhány napja aggodalommal tekintett a „vésznek ígérkező“ prolongációs nap elé. Végül fizették szeptember ultimójáig a kuliszban a következő reportot: Osztrák hitel 1.40—2.72 korona 5—7½%. Államvasut 1.06—2.37.5 korona 5—7½%. Déli vasut 0.42—0.60.5 korona 5—7½%. Koronajáradék 0.05—0.15 korona 5—6½%. Szeptember médiójáig 5—7½%. Agrár 0.33.5—0.89, Magyar hitel 1.12—1.89, Leszámitoló 0.40—0.98, Jelzalog 0.52—1.02, Hazai bank 0.25—0.57, Rimamurányi 1.25—2.07, Városi vasut 0.47.5—0.91, Közuti vasut 1.22—2.03, Magyar bank 0.62—1.32 korona.

A Nemzeti biztosító forgalma. A „Nemzeti“ Baleset-Biztosító Részvény-Társaság folyó évi július havában 702 drb balesetbiztosítási kötvényt állított ki, melyek halálesetre 5,996.550 korona, rokkantság esetére 9,911.050 korona és mulékony keresetkeptelemesség esetén 2984 korona napikártalanításra biztosított összegről szólnak. Nevezett társaság a f. évi január hó 1-től július hó végéig terjedő időszakban 5399 ajánlatot kötvényesített és pedig 43,840.525 korona halálesetre, 70,979.430 korona rokkantság esetére és 20,425 korona mulékony munkáptelemesség esetére biztosított összegekkel. Fennállása óta a társaság balesetekért 14,148.220 korona 24 fillér kártérítést fizetett ki.

A petrozsény—piskii vasut villamosítása. Egy budapesti vállalkozó cég már a mult évben ajánlatot tett a kereskedelmi minisztériumnak arról, hogy a piski-petrozsényi és hátszeg-karánsebesi vonalakat villamosítva alakítja át s a hajtóerőt évi 840.000 koronáért szolgáltatja az államnak. A tárgyalások akkor megakadtak, mert a kormány ezt az ajánlatot nem fogadta el. Időközben a vállalkozó cég társult egy külföldi pénzcsoporttal és lényegesen olcsóbb ajánlatot tett a vasut villamosítására vonatkozólag. Az államvasutak igazgatósága pártolólag terjesztette föl a vállalkozó cég ajánlatát a kereskedelmi miniszter elé s így valószínű, hogy az óriási villamtelep építési munkálatait már a jövő hónapban megkezdik. Szeptember 15-én megtartják a közigazgatási bejárást s a jövő évben már kész lesz a telep, mely a közeli bányákat is el fogja látni villamos energiával.

Gyorsvonat a székely körvasuton. A jövő tavasszal Budapestről kiindulólag Marosvásárhelyre és a székely körvasutra még egy új vonatot állítanak be a menetrendbe. Ez az új vonat Budapesttől Kolozsváron át Marosvásárhelyig és vissza gyorsvonat lesz, Marosvásárhely és Brassó között a székely körvasuton pedig Gyergyószentmiklóson és Csikszederán keresztül gyorsított személyvonat, mely a kisebb állomásokon nem fog megállani. Ezeket a vonatokat hálókocsok is fognak közlekedni.

Helyreigazítás. Az a hír, amely lapunkban is megjelent, mintha Baranyi Mór, az Andrásy-kávéház, vendéglő és cukrászda tulajdonosa fizetésképtelen volna, mint értesülünk, téves információ alapszik. A hármastul tulajdonos tehát nem sorolható a fizetésképtelen cégek közé.

Sorsolás. A Magyar Jelzalog-Hitelbank 3¼ százalékos 500 frankos községi kötelezőinek törzséről évi kisorsolása f. évi szeptember hó 2-án délelőtt 10 órakor fog a bank helyiségeiben megtartatni.

Nagy birtokvásárlás. Nagykanizsáról jelentik: *Hohenlohe* herceg négy és fél millió koronáért megvásárolta báró *Szegedy Sándor* somogy-megyei inkei uradalmának egy részét.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
Kiadó-tulajdonos:
Magyar Ujságkiadó Vállalat.
Igazgató: **ERDOS ARMAND.**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatózsde.

Budapest, augusztus 28.

A készáru-piaczon ma kedvtelen volt a hangulat. Kiféltető kínálat mellett a malmok tartózkodók voltak, rossz árakat ígértek és nehezen vásároltak. Mivel másrészt az árubirtokosok sem nagyon erőltették az eladást, csak közepes arányú forgalom fejlődött ki, aminek a folyamán mintegy 40.000 q buza kelt el, a tegnapi árnál 5 fillérrel olcsóbban. A legdrágább eladási ár 11.92 és fél korona volt 51 kilós tiszavidéki búzáért a legolcsóbb pedig 11.30 korona 76 kilós tiszavidéki keverékes búzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs változatlan, az árpa szilárd, a tengeri ártartó, a zab keresettebb, mint volt. Forgalmomba került 2700 q rozs 9.40-9.50 koronás áron, 800 q árpa 9.57 1/2-9.60 koronás áron és 500 q zab 10.-10.30 koronás áron. A határidőpiacon részint a magasabb amerikai jegyzésekre, részint pedig az esős időre, ma szilárdan és a tegnapi zárathoz magasabb jegyzésekkel indult meg az üzlet. A forgalom folyamán buza és rozs iránt kevés érdeklődés mutatkozott; eme cikkekben csak igen mérsékelt arányú forgalom fejlődött ki, mi mellett az árfolyamok is csak szűk keretben ingadoztak. A zab körül ellenben ma is igen élénk mozgalom támadt, mert azt híresztelték, hogy Szerbia takarmányzikkékre nézve kiviteli tilalmat készült elrendelni, ami a spekulációt sürögös vásárlásokra ösztönözte, noha egészen bizonyos, hogy takarmányfélékben nem lesz szükségünk behozatalra és így tehát, ha esetleg igaz volna is, hogy nem szabad Szerbiából takarmányzikkéket kivinni, ez sem befolyásolhatná nálunk az áralakulást. Augusztusi tengeriben ma délelőtt 11 órakor berekesztették a forgalmat.

nyomban ezután pedig az árjegyző bizottság 9.80 koronában állapította meg az utolsó beszámoló árfolyamát. Minthogy az augusztusi tengeri e hónap első napján 8.80 koronát jegyzett, a teljesítési hónap lefolyása alatt tehát éppen egy Koronával emelkedett 50 kilónként. Az októberi buza ma 6 fillérrel a tegnapi zárathoz felül, 11.56 koronán indult, előbb 11.58 koronáig javult, aztán 11.46 koronáig csökkent és 11.47 koronán zárult. Az októberi zab 6 fillérrel a tegnapi zárathoz felül, 10.37 koronán indulva, előbb 10.33-ra gyöngült, aztán rendkívül sürögös keresletre 10.47-ig szűkölt fel, majd megint 10.37-ig csökkent és zárathoz 10.38 koronán maradt. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végcredményképen ma az októberi buza 6 fillérrel, az áprilisi buza 5 fillérrel, az októberi rozs 4 fillérrel, az új-tengeri 3 fillérrel, a szeptemberi tengeri 4 fillérrel csökkent.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Table with columns: Buza, Tiszavidéki új, Fejérmegyei új, Pestvidéki új, Bánsági új, Bácskai új, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri belföldi új, Köles. Columns include quantity, price per 100 kg, and other details.

Kötelelt: Buza. Tiszavidéki: 400 q 81 k 23.75 K, 100 q 80 k 23.60 K, 1500 q 80 k 23.55 K, 1000 q 79.5 k 23.50 K. Fejérmegyei: 500 q 80 k 23.40 K, 500 q 79.5 k 23.40 K, 1000 q 79 k 23.40 K. Pestvidéki: 200 q 80.5 k 23.70 K, 1050 q 80.5 k 23.40 K, 350 q 80 k 23.50 K, 300 q 79.5 k 23.40 korona. Bácskai: 5000 q 77 k 22.90 K, 3700 q 76.8 k 22.80 K, 4000 q 76.5 k 22.90 K. Kalocsai: 1500 q 78.5 k 23.40 K. Tiszavidéki: 100 q 76 k 23.60 K. Rozs: 700 q 18.95 K, 600 q 18.95 K, 150 q 19.- K. T-árpa: 300 q 19.20 K, 500 q 19.15 K. Zab: 200 q 20.10 K, 100 q 20.80 K, 200 q 20.- K. Az árak korona értékben 100 kilogrammonként értendők.

A határidőpiacon köttetett: Délelőtt: Előfordult kötések (50 Fg.-kint) 1912-re.

Table showing forward contracts for Buza, Rozs, Zab, and Tengeri for 1912 and 1913, with columns for quantity and price.

Table showing 1 óra 30 perczkor zárulnak: Buza 1913. áprilisra, Buza októberre, Rozs áprilisra, Rozs októberre, Zab áprilisra, Zab októberre, Tengeri 1913. májusra, Tengeri szeptemberre.

Table showing Budapesti gabonaforgalom: 1912. aug. 26-tól 1912. aug. 27-ig. Erkezett Elszállított méter mázsza. Columns for Buza, Rozs, Arpa, Zab.

Main table titled 'Budapesti értéktőzsde' containing various financial data, bank information, and exchange rates. Columns include 'Mai záró ár-folyam', 'Mál záró ár-folyam', and various market indicators.

Tengeri	567	4974
Liszt	116	22584
Korpa	—	1591

Ertéktőzsde.

Az ultimóhalasztás elintézése után, amelyről közgazdasági rovatunkban számolunk be, kedvező fordulatot vett az üzlet iránya, mert külföldről szilárd jelentések érkeztek és a német császár egész ségi állapotáról is megnyugtató hír érkezett; Londonban változatlanul hagyják a bankrátát. A prolongációt pedig sokkal könnyebben intézhetnék el, amint előre várták. Ezért sorban vásárolták a papirokat, amelyek 2-3 koronával javultak. Délben 86.95 koronáért kínáltak a 4 százalékos magyar koronajáradékot, az elkedvetlenített néhány kis-spekulánst, akik realizálni kezdtek. Később vásárolták az értékeket, amelyek közül a Jelzalog, Magyar hitel, Magyar bank és a két villamos vasuti részvényben élénk forgalom volt. A készáru-piaczon igen kevés kötés volt.

Az előtőzsde keltetett: Osztrák hitel 647.75—648.25, Magyar hitel 851.25—852, Jelzalogbank 462.50—463.75, Rimamurányi 780—782, Városi villamos 409.75, Közúti vasút 769—771.50, Magyar bank 659.50—660, Általános készén 1085, Ganz 3700.

A déli tőzsdén keltetett: Osztrák hitel 647.75—648, Magyar hitel 850.25—851.50, Magyar koronajáradék 705, Jelzalogbank 462.50—465.75, Rimamurányi 780.50, Városi villamos 409.85, Közúti vasút 769—772, Hazai bank 299.50—300.25, Magyar bank 658.50—659.50, Kereskedelmi bank 3980, Budapesti bank 430, Erzsébetvárosi bank 290, Nemzeti biztosító 165.50, Cement I. 266, Drasche 1100, Salgószén 796, Magyar villamosági 473, Temesvári szesz 540—542, Atlantica 310, Hazai sorsjegy 117.75—118.

RÁCZ SÁNDOR

FŐVÁROSI FIUNEVELO- ÉS TANINTÉZETE

Dunaparton, az Országház mellett s közel a Margitszigethez
Budapest, Személynök-utca 7

Elemi, közép- és korosk. iskolai tanulók számára.

Német, francia, angol tanítás. Zene, torna, sport. Korrepetíció bejárók számára. Magántanulóknak rendszeres tanfolyamok. Elsőrendű fővárosi és állami közép- és kereskedelmi iskolai tanárok. — Akadémiai és egyetemi hallgatók számára külön pensio és jogi szeminárium.

Nyári szünidei telep: Párisban és Abbáziában. — A budapesti intézetben rendszeres tanítás az egész nyáron át. — Prospektust szívesen küld az igazgatóság.

BENYOVSZKY EZREDES ELTŰNÉSE

— Történelmi regény az alkotmányosság első éveiből. —

ISTA: DÉRI GYULA.

— Az nem igaz, Magda! Mi nagyon jól tudtuk azt, hogy szeretjük egymást, ha soha sem mondtuk is. En láttam magát rám mosolyogni, titkon rám tekinteni, jöttömre elpirulni, esüngni a szavaimon, hajlani minden gondolatomra, engem tartani mindenki előtt valónak, éreztem remegni a kezét kezemben — mi ez Magda, ha nem szerelem?

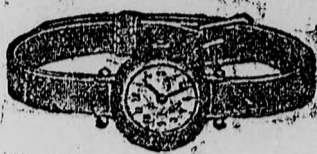
— Álom, víz, buborék — semmi. Álom, víz, buborék és semmi volt mindaz is, amit maga valaha mondott nekem. Ebbe a házba csak egy férfi járt, annak ma már jegygyűrű van az ujján. Az akkor kérte meg Erzsit, mikor a nagybátyánk is ellenünk fordult. Ugy állt oda elébe, közénk és közé, mint egy félisten, vagy mint egy igazi férfi és tudott imponálni a gazdag, hatalmaskodó erős embernek. Az nem kérdezte, mit mondanak rólnak? Mit tett az apánk? Ki fordul el tőlünk az utcán? Azt csak az az egy érzés vezette, hogy van egy leány, akit szeret és az a leány méltatlanul szenved, tanasz nélkül áll az életben és akkor felajánlotta neki a két erős karját.

Telegdi fölvetette a fejét.

— Szégyen reám, hogy én nem így tettem. Érzem a hibámat, Magda, de érzem azt is, hogy ha mindent megtud, meg fog becsánani. Vizeki független ember, a maga erejére támaszkodik, az jó is, de nem mindig a legjobb. Én az anyámtól függök és nagy bünt követnék el önmagam ellen, ha elhúszanám

Ékszer, ezüst, óra,

iparművészeti ajándékok, egyházi művek gyári áron beszerezhetőek
Sárga János os. és kir. udv. szállítónál
Budapest, IV., Kiglyó-tér 5., Kolozsvár, Mátyás király-tér 13

Dívtatos óra-karpercek:
14 kar. finom arany K.110.—
14 kar. bórshíjjal . . . 88.—
Ezüst, bórshíjjal . . . 16.—
Acél, . . . 14.—
Eredeti szabott gyári áruk. Szabad megtekintés, vételkötés nélkül. Képes árjegyzéktingyom és bérmentve. — Vidékre választékot készséggel küldöm

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, augusztus 28. A szilárd külföldi árjegyzések hatása alatt barátságos lett a hangulat az előtőzsdén, de a forgalom csak szűk keretek közt mozgott, vasértékek a piac kedvező viszonyaira való tekintettel jelentősen emelkedtek. Az ultimóellátás némileg drágább tételek mellett ment, a bankok 6 és fél százalékon reportáltak. A déli tőzsdén az irányzat nyugodt és az árfolyamok alig változtak.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 646, Magyar hitel 840, Laenderbank 532.50, Unionbank 645, Államvasút 710, Délivasút 104.75, Alpési 1042, Rimamurányi 780.50, Skoda 769.50, Dunagőzhajózási 1367, Török sorsjegy 144.50.

1 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 646.25, Magyar hitel 850, Anglobank 334, Laenderbank 532, Bankverein 536.50, Uniobank 614.50, Államvasút 710, Délivasút 104.50, Lloyd 590.50, Dunagőzhajózási 1385, Alpési 1042, Rimamurányi 779, Májusi járadék 87, Magyar koronajáradék 87.05, Török sorsjegy 244, Márka 117.83, Skoda 768.50.

Bécs, aug. 28. (Magyar értékek zárata), 4 száza léko arany-járadék 107.55 Tiszal és szegedi kölcsön sorsjegy 99.— Magyar hitelbank részvény 850.50 Magyar leszámítoló és váltó részvény —. — Nima murányi 779.25. Magyar cukoripar —. — Adria hajózási részvénytársaság —. — Magyar koronajáradék 87.05, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —. — Nagy. nyerekm.-kölcs. sorsjegy —. — Kassa-Oderbergi Vasútrészv. —. — Magyar jelzalogbank —. — Magyar kereskedelmi bank —.

Bécs, aug. 28. (Osztrák értékek zárata), 4.2 száza lékos papír-járadék 87.15, 4 százalékos osztrák aran járadék 113.65 1860-as sorsjegy —. — Osztrák hitel sorsjegy —. — Angol osztrák bankrészvény 333.— Bécsi Bankverein 536.25 Osztrák-magyar bank 2105. Déli vasút 105.— Dunagőzhajózási r.-t. 1386. Dohány részv. 339.— Cs. k. arany (vert) 11.38. Német bankv. 117.80 Osztr. Lloyd 596.— 4.2 száz. ezüst járt. 87.15—90.40 Osztr. koronajáradék 87.—, 1864-es sorsj. —. — Osztrák hitelintézeti részvény 647.40 Union-Bank 643.25

a szeretetét. Erre mindig nagy gondom volt és oly gyöngéd viszony van köztünk, hogy anyám soha semmit meg nem tagadott tőlem, amit szeretetére hivatkozva kértem tőle. Hogy házasságról sohasem szóltam eddig, azért volt, mert előbb az ő beleegyezését akartam birni és csak azután tehettem ígéretet, eddig nem lett volna módorában beváltani. Hogy nem egyenes uton jártam, nem mondhatja Magda. Mindent megtettem, itt, hogy megszerettessem magamat és anyámmal mindent megtettem, hogy a beleegyezését megnyerhessem. Azért gondoltam ki a módját, hogy találkozhasanak, hogy ő megismerje és megszeresse magát és már minden a legjobb rendben volt. Anyám megértett engemet és nem győzte magát dicserni előttem. Beleegyezését kérnem sem kellett tőbbé, ő teljesen meg volt hódítva és szerencsét kívánt a választásomhoz. Gyöngyössy teljesen föllesegéssé tette a családi összekötetések magyarázatát, az ő neve utlevél volt a világba. Másnap öt órakor ott a Hungáriában, ahol anyám szállva volt, meg lehetett volna az eljegyzésünk . . .

— Igen és ön oly nagyon forrón óhajtott azt, hogy mikor láfta, hogy nem jövünk, halát adott az Istennek az elmaradásunkért.

— Maga nem tudja elképzelni azt a kétségbeesést, amiben én akkor voltam. Nem tudtam, hogy mi fog velem történni. Anyám, mikor ezt a hírt olvasta, sirva fakadt és a nővéremmel együtt vigasztalni igyekeztek. Azt mondták, hogy ez rágalom lehet, kilátászik belőle a rosszakarát, hogy meg kell ezülni e híresztelést és meg kell büntettetni a közvétevojét.

— Ez mind helyes, de engem igen ke-

Osztrák Ländlerbank 532.— Osztrák-magyar államvasut 710.75 Elbevölgyi vasut —. —, Alpési részvény 1039.75 10 frankos 19.11, Londoni váltóár 24.11 Lipótkohó 880.— Török sorsjegy 243.25

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 28. (Értéktőzsde.) Ma ismét szilárd volt az alapirányzat és az érdeklődés középpontjában bankrészvények állottak, melyek hosszabb elhanyagolás után ma bőséges osztalék reményében élénk kereslet tárgyai voltak. Előnyben részesültek a Deutsche Bank részvényei. Nagy tételekben vásárolták a Kanada és Schatting vasut részvényeit, melyek mintegy 4. illetve 3 százalékos nyertek. Gőzhajós részvények közül, melyek gyengébben indultak, a további folyamatban Hanza-részvények több mint két százaléknnyira emelkedtek. Bánya- és villamosági értékek kevésbé változtak. Az olasz és török értékek realizációik alatt szenvedtek. Az utolsó üzletórában a bankrészvények némi gyöngülésével kapcsolatban az egész vonalon jelentéktelen csökkenés állott be, mely azonban rövid idő múlva újabb szilárdságnak adott tért. Kivételt képeztek a bányarészvények, melyek közül csak Hohenlohe-részvények tartották magukat. Előnyben részesültek végül a gyarmatértékek. A készáru-piacz ipari értékei egyenetlenirányzatot követtek. Napipénz 3 és fél, ultimo 4 és-ötnyolczad, magánkamatláb 4 százalék.

Berlin, aug. 28. Zárlat. (Saját tudósítónktól. Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —. — 4 százalékos osztrák aranyjáradék 95.70 osztr. hitelrészvény 202.60 Déli vasut 19.50 orosz bankjegyek 216.30, 4 százalékos új orosz kölcsön 93.10, Discontó Commandit 190.21, Dinamittruzst 179.20, Harpeni 187.30 Unifikált török járadék 91.90, 4.2 százalékos ezüstjár —. — 4 százalékos magyar aranyjáradék —. —, Magya koronajáradék 87.20 Osztrák-magyar államvasut —. — Bécsi váltóár 848.25 Olasz járadék —. — Ált. villamosági Edison 269.50 Gelsenkircheni 301.10. Laurakohó 177.50.

Frankfurt, aug. 28. Zárlat. 4.20/0 papírjáradék —. — 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 95.50 Magy. ar.-jár. —. — Osztr. hitelint. részv. 203 3/8. — Osztrák-magyar államvasut 151.75 Északnyugati vasut —. —, Bustieh radi vasut —. — Londoni váltóár 204.30, Bécsi Bank verein 135.25 Villamos részvény —. — 3 százaléko magyar aranykölcsön 73.—, 4.2 százalékos ezüstjáradék —. — Osztrák koronajáradék 87.40, Magyar koronajáradék 87.— Osztrák-magyar bank 179.60 Déli vasut részvény 19.50 Elbavölgyi vasut —. —, Bécsi váltóár 848.—, Párisi váltóár 809.50, Union bankrészv. —.

Hamburg, aug. 28. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst-járadék 90.25, 1860. sorsjegy 165.— Déli vasut 19.30

vessé érdekel, Oszkár. Hogy önök mit beszéltek egymással, az önök dolga. Rám csak az tartozott volna, amit aznap ön nekem monl. Én is kétségbe voltam esve, de engem senki sem vigasztalt.

— Magda, én egy pillanatra se változtam meg érzelmeimben. A sors lesujthatott, elszédülhettem az ütéstől, de amint fölkeltem a földről, itt vagyok ismét magánál. Szeretem és tudom, hogy szeret, ne tagadja el . . . legyen a feleségem.

A leány szomoruan rázta a fejét.

— Soha, Oszkár, soha! Sohasem fogom magát szeretni azok után, amik történtek. Maga elhagyott engemet, mikor legboldogtalanabb voltam, hagyjon el most is! Örökre!

Telegdi napok és hetek múlva újabb kísérleteket tett, ám a lelke mélyéig sértett leány fokozatosan hidegebben utasította vissza.

Mód nélkül tetszik nekem ez a magát megbecsülő, erős és büszke jellem. Mily egyszerű, szerény és édes pedig különben az a szép gyermek!

És mily szívesen tölti velem az idejét és mily örömet hallgatja történeteimet. . .

— Hej, lennék csak vagy tiz esztendővel fiatalabb! — szóltam el egyszer magamat előtte.

Magda nevetett és elpirult. Aztán hosszas faggatásomra azt mondta:

— Mindenki olyan idős, amilyennek érzi magát. Látja, én például éppen tiz évvel érzem magamat idősebbnek, mint amennyi vagyok!

(Vége.)

4 százalékos aranyjárdék 96.25, Osztrák hitelrészvény 203.25, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járdék —, 4 százalékos Magyar aranyjárdék —

London, aug. 28. Angol consol 75 1/2. Páris, aug. 28. (Zárlat) 3 százalékos francia járdék 92.67 Osztr. aranyjárdék 96.95, Magyar arany járdék 92.45, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről —, 3 3/4 százalékos Olasz járdék 96.95 Déli vasúti elsőbbségi kötv. 266.—, 5 százalékos marokkói járdék 529.— 4 százalékos 1890. román köles 96.— 4 százalékos amort. román jár. 93.25, 5 százalékos orosz járdék 106.45, 4 és fél százalékos 1909. orosz járdék 161.—, 4 százalékos spanyol jár. 93.95 4 százalékos unitkált török jár. 93.95 Török sorsjegy 210.97 Török dohányrészvény 262.— Osztrák földhitelintézet 1380, Osztrák Länderbank 572.— Magyarjelzálog bank 488.— Banque de Paris 17.37. Banque Ottomane 692.— Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 110.— Meridionalvasut 693.— Hartman gépgyár 807.— Rio Tinto 20.36, Suererio d'Egypte 79.—, Tula —, Urlikányi közszén 423.— Chartered 37.75 De Beers 548.— East Rand 77.50, Jagerfonten 168.— Trans. Land Compan 44.50 Váltó Amsterdamra (rövid) 209.12, Váltó német piacokra (rövid) 123.43, Váltó Bécsre (rövid) 104.81 Váltó Belgiumra (rövid) 1/4 Olasz arany váltó (rövid) 1/2 Váltó Svájcra (rövid) 1/3 Csekk Londonra 252.75 Magánkamatláb 2 3/8

Üzleti tudósítások.

Buzakorpa.

Table with 2 columns: Item description and price range. Includes 'Finom korpa azonnali szállításra' and 'Durva korpa azonnali szállításra'.

Zsiradékok.

Table with 2 columns: Item description and price range. Includes 'Disznózsír budapesti' and 'Szalonna'.

Kőhányai sertés vásár.

Aug. 28. Magyar elsőrendű: Fiaiai nehéz (párónkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 165—166 fillér. Fiaiai közep (párónkint 251—320 klg.-ig terjedő súlyban) 167—170 fillér. Közep (párónkint 240—280 klg.) 170—178 fillérig

Sertéslétszám: 1912. évi aug. 26. napján volt készlet 35590 drb. — 1912. aug. 27-én felhajtott 75 drb. — 1912. aug. 27-én elszállított 173 drb. — 1912. aug. 28. napjára maradt készletben 35492 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: szilárd.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és községek által igazgatott) 1912. aug. 28.) Előző napi eladatlán maradvány 594 drb sertés, 46 drb süldő. Pótfelhajtás 33 drb sertés, Mai felhajtás (egygyed 4-ig) 749 drb sertés. Összesen 1286 drb sertés, 46 drb süldő. Eladott 980 drb sertés, 38 drb süldő. Mai maradvány 300 drb sertés, 8 drb süldő.

Árjegyzés. Zsírmentes. Öreg I. rendű 350 klg. felüli cetsúlylevonással 150—162 fillér. Fiaiai nehéz 300 klg. cetsúlylevonással 160—166 fillér. Fiaiai közep 220—300 klg.-ig cetsúlylevonással 166—174 fillér. Fiaiai könnyű 120 klg.-ig cetsúlylevonással 168—178 fillér. Húsérték kimény 140—200 klg.-ig cetsúlyban 185 fillér. Sült 50 klg.-ig befűtött cetsúlyban 124—134 fillér. A vásár irányzata lényeges. Az árak szilárdak.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 28. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Varga Árpád segésvári kir. járásbírói tevékenységét, jelenlegi alkalmazása helyén, a IX. fizetési osztályba sorozott tevékenységét; Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét; Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét; Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét.

Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét; Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét; Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét.

Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét; Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét; Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét.

Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét; Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét; Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét.

Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét; Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét; Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét.

Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét; Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét; Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét.

Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét; Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét; Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét.

Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét; Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét; Vass Lajos kiskövendi kir. járásbírói tevékenységét.

a zágrábi pénzügyigazgatósághoz hivatalos állásra hat hét alatt; a kassai posta- és táviratigazgatósághoz a Tiszaujhelyen (Ugecsa vm.) betöltendő postagynóki állásra szeptember 5-ig; a dési kir. törvényszék elnöke-höz a nagyvilondi járásbírói betöltendő járásbírói állásra két hét alatt; a kaposvári kir. törvényszék elnöke-höz a tabi járásbírói betöltendő irnoki állásra négy hét alatt; a trencsényi pénzügyigazgatósághoz a csaczi adóhivatalnál betöltendő gyakornoki állásra két hét alatt; a kassai törvényszék elnöke-höz a szikszói járásbírói irnoki állásra négy hét alatt nyújthatók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap Hajdu vármegye kivételével majdnem általános volt az eső, amelynek délen és keleten zivatarok is járultak. Az eső mennyisége vidékenként változott; 10 mm.-en felüli esők voltak az északnyugati, az északkeleti Kárpátok mentén, Erdélyben sokhelyütt. Arad megyében, a Temes folyó mellett és a Dunántúlon a Muraközött a Cserhátig húzódó sávban, egybevéve pedig 5 és 10 mm. között ingadozott a csapadék; nagyobb esőt jelentettek: Csáktornya (30), Veszprém (27), Dobogókő (21), Budapest (15), Kiskartal (18) és Fenyvesölgy (27 mm.). Egyébként szeles, helyenként viharos volt az idő.

A hőmérséklet, különösen ma reggelre észrevehetően süllyedt és napi közepe 3—5 C fokkal került a normális alá, kivéve Erdély délikeleti részét, ahol még normális maradt; a maximum 32 C fok volt Verseczen, a minimum pedig 5 C fok Tátrafüreden.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban egyelőre lényeges változás nem várható. (Sürgöny-brón: Változékony, hűvös, sokhelyütt csapadék.)

Table with columns: Allomás, Légnyomás, Hőmérséklet, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet. Lists various locations like A. Szatmár, Ungvár, Késmárk, etc.

VIZÁLLÁS.

aug. 28. aug. 27. aug. 28. aug. 27.

Table with columns: Location, m. éter, m. éter. Lists locations like Inn, Duna, Pécs, etc.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1912. augusztus 29-én.

BUDAPESTI SZÍNHÁZ

Az asszonyfaló.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Stein Leo és Lindau K. Zenéjét szerelte: Eysler Edmund Fordította: Mérey Adolf.

Személyek: Maros Béla, arany Ferenczy, Mary White, Sz. Szöllösy, Raffainé, Szathmáryné, Tilda, leánya, Bajor B., Camillo, Fekete, Donogán báró, Szabolcs, Lovázi, Fenyvesy, Sziráki báró, Szász, Berekes, Parányi

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

A csókszanatórium.

Operette 3 felvonásban Irta Felner Pal. Zenéjét szerelte: Baron Rud. Fordította Liptai Imre.

Személyek: Dr. Kentár, Kardos, Krisztina, Beeskyné, Róbertiné, Hudacsok, Brüllin, Németh, Asszília, a felesége, Erdei, Moric, a fia, Király, Kalandor, Latabár, Gr. Záray Nep., Raskó, Mimi hercegnő, Medgyaszay, Morusz Barnabás, Hajnal Gy.

Kezdeté 7 1/2 órakor

Kezdeté 8 1/2 órakor.

ROYAL-ORFEUM.

Erzsébet-körül 31. Telefon 110—22

Szeptember 1-én, vasárnap délután 3 1/2 órakor mérsékelt helyáru nagy családi előadás az összes szeptemberi szenzációs új attrakciók fellépésével. Teljes esti műsor! 6 1/2 Semets; Les Malina; A bicikliző Klein család, A mexikói nagybacci, operett és a többi pompás attrakció.

Mérsékelt árú jegyek elővételi díj nélkül már most válthatók a ROYAL-ORFEUM jegypénztáránál és az összes városi jegyárúsi helyeken.

STEINHARDT MULATO

Rátkőzi-ut 63. sz. Telefon 54—23.

Augusztus hó 17-étől naponta Kezdeté 7 1/2 órakor. 9 órakor:

A vörös Bernát

és 11 órakor: Zavaros rokonság

Bobozatok. Írták: Günger és Taussig. Ford. és átdolg. Steinhardt Steinhardt, Hunyadi, Ricsa Giza új kupaikkal. Éjjeltől hajnalig a remek telikertben cabaret és tánc és Sárközi Pista cigányzenekara.

Jegyek: délelőtt 10—1 óráig és délután 3—6-ig a mulató pénztáránál, egész nap a Hirsch-féle nagyteremben Andrássy-ut 19. és a Hungaria fürdő pénztáránál kaphatók.

Városmajor szanatórium

és vizgyógyintézet

Budapest, Városmajor-utca 64. szám.

Telefon 88—99. Telefon 88—80.

A kis Svábhelyi lankás hegyoldalon, a régi arany park közepén, romok között a budai hegyekről, Ózondus levegő, Budapest legkedvesebb területe. Harmadik, kényelmes berendezett szoba, közös és társalgó-helyiségek, előkelő és meleg családi otthon. Nagy vizgyógyintézet. A vizgyógykezelés összes eljárásai, szén-

savas, só-, mór, fenyő, villamos és fenyőfürdők. A szanatóriumban rendelkeznek: emésztőszervek betegségei, anyagcsere hirtelenségek, cukorbetegség, máj, epekövek, vesekövek, neurasthenia, hátságelvezetés ellen, soványító- és hizlalókurák csötere. — Igazgató-őrnagy: csaroyfalvi dr. Komizsa Béla. Felvételi a szanatóriumban egész nap.

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüsttárgyakat, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.

(Főpostával szemben)

ALKALMI

SZŐNYEGEK

BUTOROK

CSILLÁROK

szalon-ésbörögnyitorak, teljes lakberendezések legolcsóbban kaphatók az

Alkalmi Butoráruházban

VIII. ker., Daroszt-utca 9. szám, (az egész házban.)

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1912. augusztus 29-én.

VIGSZÍNHÁZ.

A tolvaj.

Színü 8 felvonásban. Irta Bernstein Henri. Fordította Góth Sándor.

Személyek:

Lagardes Raymond Balassa
Isabelle Kende P.
Lagardes Fernand Tanay
Voyssin Richard Góth
Marie-Louise G. Kertész E.
Zambullo Szörényi

Kezdete 1/2 8 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ. (BUDAI SZÍNHÁZ)

Gyurkovics lányok.

Színü 3 felvonásban. Irta: Horczeg Ferenc.

Személyek:

Rudányi báro Szegő
Horvay Feri Ternyei
Gyurkovicsné Báahazy T.
Máci Gyogusa M.
Katalin Fodor Ella
Ella Oskayné
Liza Keindl
Nóri Maró V.
Sari Ligóthy K.
Terka Keindl A.
Gida Cséh
Kemény Tóni Atay

Kezdete 1/2 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Párisi asszony.

Kezdete 1/2 8 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Zárva.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hivatalnok urak.

Társadalmi színü 3 felvonásban Irta: Földes Imre.

Személyek:

Bronser gyáros Vágó
Barna Gábor Sebastyón
René neje Bathory G.
Müller Papp
Feketi Törz I.
Herezog Réthay
Vidres Dobi
Ulrich Vándori
Róth Rátkay
Ella,ánya Tóth L.
Kozma Tarnay
Vámosiné Förrai R.
Dezsi, fia Z. Molnár
Nagy Pál Z. Zóbor
Smolla János Vajda
Juliska Farkas M.
Terka gépirónok Zala K.

Kezdete 1/2 8 órakor.

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 21. Telefon 110-22.

Kezdete 1/2 8 órakor.

Az utólrhetetlen augusztusi műsor bucsuja.

Még csak néhány este!

A bicikliző Klein-család Budapest kedvencei. Lydia & Amelys, Smaragda, Bros. Redam. A mexikói nagybácsi Gügü, Tihamér találmánya. The 7 Bathing Belles. Szász Ilona, Virág Jenő új szőlőkkel és a többi elsőrendű attrakció. Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a Royal-Orfeum pénztárána és a városi jegyárúsió helyeken. Előadás után Royal-Cabaret!

Vasárnap, szeptember 1-én délután 3/2 órakor mérsékelt helyáru nagy családi előadás az augusztusi szenzációs új attrakciók telletével.

CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. Telefon 107-64. Ma, csütörtökön D. n. 2 előadás 2 óra 30.

A világ legnagyobb cirkszműsora. A Glima-krály minden este más jelölkezővel birkszik. 15 mutatvány. 18 szenzáció. Ma délután 1/2 helyáru mérsékelt. Teljes műsor. Josefsson, a Glima-krály hólaputau, szombaton: OZINER budapesti birkszóval morkozik. Holnap, pénteken Janesi jutalomjátéka.

ROYAL-ORFEUM

Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Az utólrhetetlen augusztusi műsor bucsuja! Még csak néhány este.

A bicikliző Klein-család.

Budapest kedvencei. Lydia & Amelys Smaragda Bros. Redam. A mexikói nagybácsi Gügü, Tihamér találmánya. The 7 Bathing Belles. Solti Hermin, Szász Ilona, Virág Jenő új szőlőkkel és a többi elsőrendű attrakció. Vasárnap, szeptember 1-én délután 3/2 órakor mérsékelt helyáru nagy családi előadás az augusztusi szenzációs új attrakciók telletével. Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a Royal-Orfeum pénztárána és a városi jegyárúsió helyeken. Előadás után ROYAL-CABARET

Weinberger és Fodor

sz 055705 sportcikkek áruháza. FOOTBALL cikkekben az ország legnagyobb raktára. IV., Harischbazar 4. Telefon 113-59. Minden sportágról külön árjegyzék ingyen.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazg. VI. Nagyvező-u. 17. Az előadás kezdete 8 órakor. Kezdetétől 10-11 és 3-5 óráig. Ma és minden este LES PEREZOFF. Jelenet a Café Americainban. A csodalámpa. A legújabb a vetőművészet terén. Mr. Robins Utazó-tehetség Permanés A csalogányduett. PHILLI THIENEL a bécsi Raimundtheater tagja és további 14 különleges szám. Szeptember 1-én vasárnap, délutáni előadás. Kezdetétől 4 órakor.

ANGOL PARK.

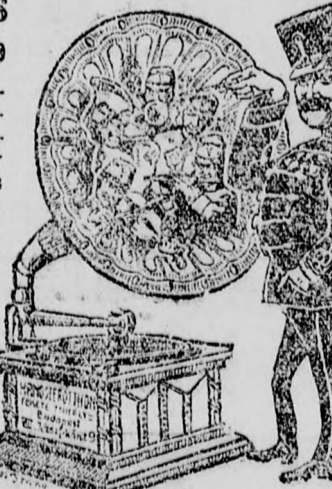
Városliget. Hermina ut 57-65. A legnagyobb és legszebb családi mulatóhely. Minden kéli, csütörtök, szombat és vasárnap este 9 óráig kedélyes táncmulatság a Skating Rink gyönyörű csarnokában. Katonazenek! - Csütörtökön éjjel 12 órakor mezes táncjáték! - Minden este nagy katonazenekar hangverseny. A legújabb látványosság: amerikai majomcirksuz!! tornász, bicikliző jongleurbőz, horosolyázó ember nagyságumajmok. Európában az Angol Parkban először. Belépődíj 20 fillér. - Kedvezményes jegyek a trafikokban. Csütörtök és szombat este 8 óráig 40 fillér.

SIPOSS ANTAL

m. zeneakadémiájában Bpest, IV., Kecskeméti-u. 14. az előadás már folyamatban van. Beiratkozni egész napon lehet. Nem ígérünk ingyen hangszert, hangjegyeket és idegen nyelveket, de ígérünk alapos oktatást és biztos sikert.

HANGSZER-OTTHON

Fekete Mihály Budapest, VIII., József-körút 9 a. HERKULES beszélőgép orös szerkezettel, 10 órb teljes szerint váltható nagy duplalomozel és 200 tüvel 40 K. Verseny nagy beszélőgép 10 duplalomozel és 200 tüvel 60 kerona. - Árjegyzék és lemez-műsor jegyzék ingy. Készpénzfizelési árak!!

SZEPTEMBER VELENCÉBEN.

Venezia, a búbajosan szép Venezia, a szép iránt rajongó, minden léleknek vágyva vágyott célja, most tele van idegenekkel. Az előjelek szerint azonban szeptember hónapban is, melyet itt az év legszebb hónapjának tartanak, rengeteg sok lesz az idegen. Már is egyre érkeznek a bejelentések az egyes szállókhoz Magyarországból Franciaországból. Különösen a Lidó iránt mutatkozik élénk érdeklődés, a művészet, a politika, a pénzvilág és az előkelő főúri társaság részéről. Szeptemberben is folytatni fogják a Márkus-tér és az öböl tündériivilágítását, melyet a Pro Venezia oly nagy sikerrel rendez a mely ámulatba ejt mindenkit. Nyitva lesz: a nemzetközi kiállítás, ugyszintén a Pesaro-palotában rendezett kiállítás, megnyitnak a város előkelő színházai, a Lidón pedig a R. Yacht-Club fog rendezni nemzetközi regattát és egyéb sport-ünnepet.

Kartellen kívül: T. c. Van szerencsém szives tudomására adni, hogy VIII., Karpfenstein-utca 31-33. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő

sörnagykereskedést

nyitottam. Miért is azon kellőmes helyzetben vagyok, hogy nagy ár tekintetében, mint sörminőségben bármely más céggel a versenyt felvehetem, kérem nagybecsű megrendelésével engem új vállalatomban támogatni, melynek pontos és lelkiismeretes kiszolgálásáról előre is biztosíthatom. Maradok kiváló tisztelettel SZIHANDL JÓZSEF vendéglős és sörnagykereskedő.

LÖWY MAYER

XI. évfolyam. XI. évfolyam. oltevelés zeneitanár igazgatása alatt álló ZENEISKOLA Zeneakadémiai előkészítő tanfolyam. (Fejőtteknek esti kurzus.) Bpest, VI., Csengery-u. 45. (Radai-u. sarok.) Tanzakok: Magedő, zongora, gordonka, ónok. Beiratások d. e. 9-12, d. c. 8-9. Prospektus díjtalan.

Szt. Lukácsfürdő nagyvendéglője

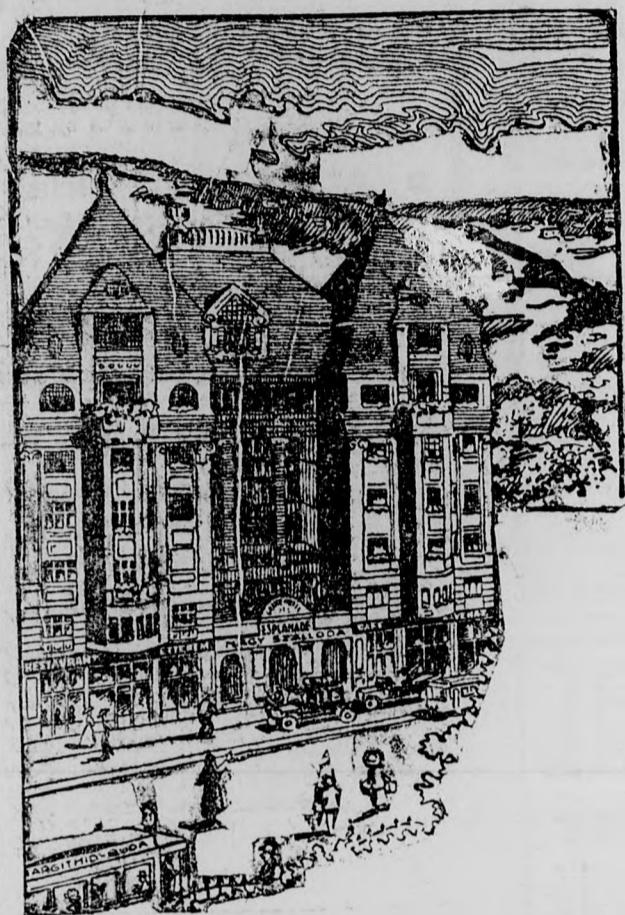
Budán FREY GYULA vendéglős, a parlamenti Arkád-vendéglő bérője személyes vezetése alatt. Elsőrangú vendéglő és kávéház. Háromszor naponta hangversenyoz SILVING BERTHOLD karmester vezetése alatt a Budapesti Filharmonikusok Társasága

Heti műsor:

Augusztus hó	Vigszínház	Király Színház	Magyar Színház	Budapesti Színház	Fővárosi Nyári Színház (Budai Színház)	Uránia
30 Pénárk...	A golya - Tolo	A gésák	A frankfurtiak	Az asszonyfaló	Troubadour	Modern sportok
31 Szombat...	Clo méltósága Mindenütt jó	Leányvásár	Brezoda ur	Az asszonyfaló	Va árskoridő	-
1 Delu an.	A golya - Tolo	A gésák	Karenin Anna	Kristóf te csaló	Sarga csikó	-
1 Vasár nap - Este	Csütri	János vitéz	Brezoda ur	Az asszonyfaló	Loty ezredesei	-

Grand HOTEL **ESPLANADE** — Nagy SZÁLLODA

BUDAPEST, III., Zsigmond-utca 38-40. — Telefon 130-35.

A Szt. Lukács- és Császár-
gyógyfürdőkkel szemben.

(Rózsadomb parkos tövében.)

A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával
teljesen újonnan épült

hat emeletes szálloda —
pazar fényvel berendezett **250 szobával.** —

Rézbutor, központi gőzfűtés, minden szobában hideg-meleg
víz, villanyvilágítás, liftek, külön olvasó-, társalgó-, író-szobák
stb. — Uri- és női fodrász a házban.

**Elsőrangú
étterem és kávéház**

Penziórendszer is.

Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas.

A vonatokhoz saját autójáratok.

Villamosközlekedés minden irányban.

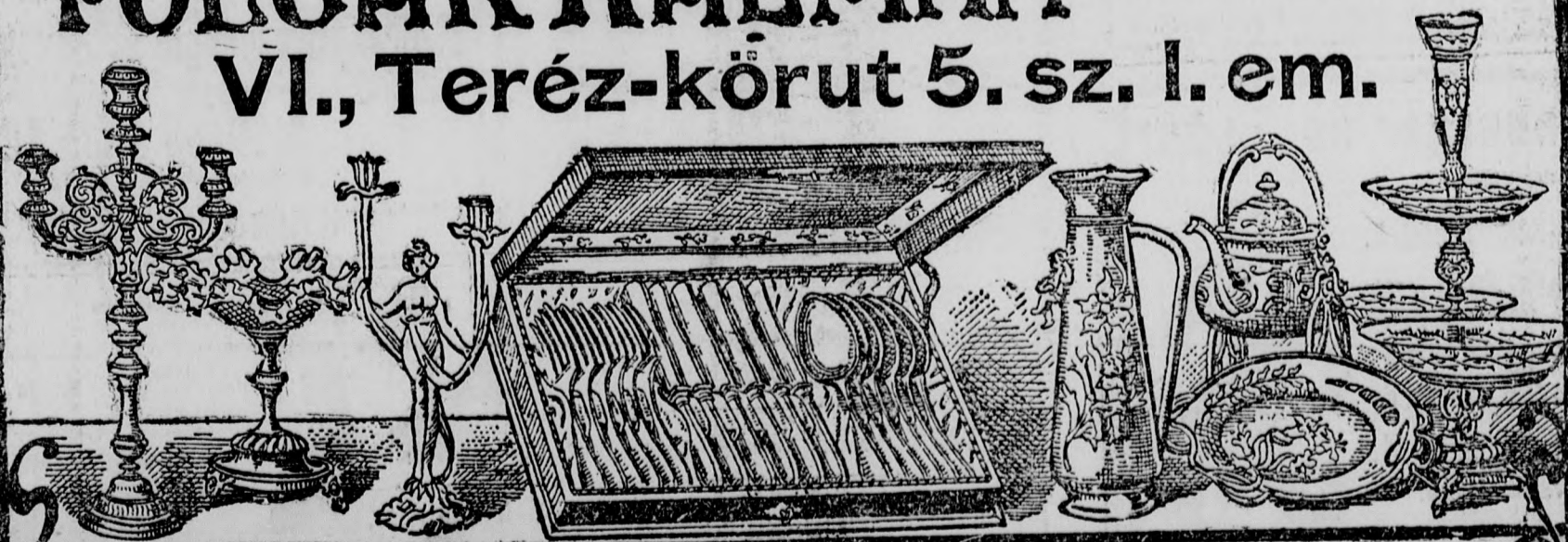
Mérsékelt polgári árak.

Szíves pártfogást kér **PALLAI MIKSA**, igazgató-tulajdonos

EVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN
VI., Teréz-körút 5. sz. I. em.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER

NAKIRA

törv. védett, valódi indiai paragummi férfikülönlegeség töltésű 12.-korona. 3 tucatnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

UTERUS-SPRAI

Képes árjegyzéket rendkívül érdekos tartalommal kbi. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

Valódi angol és francia különlegességek.

feltétlen megbízható női felszabadító különlegesség 14 kor.

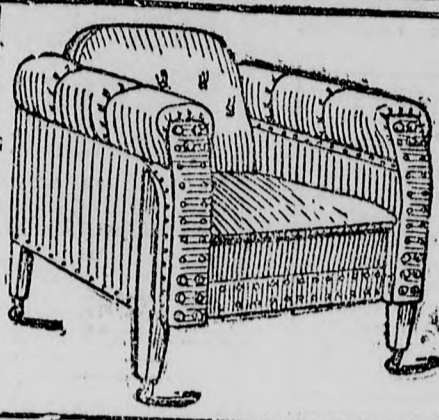
tucatankint 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatnál 20% engedmény.

PESSAR-OGL.

erősség szerint 2, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Bőrbutoripar!

Kendi Antal, Epest, IV., Semmelweis-u. 7.

Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivitel és árak tekintetében különös előnyt nyújt. Angel bőrbutorok, ebédli székek, foteuilok, férfiszobák és irodahelyiségek butorzása! Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

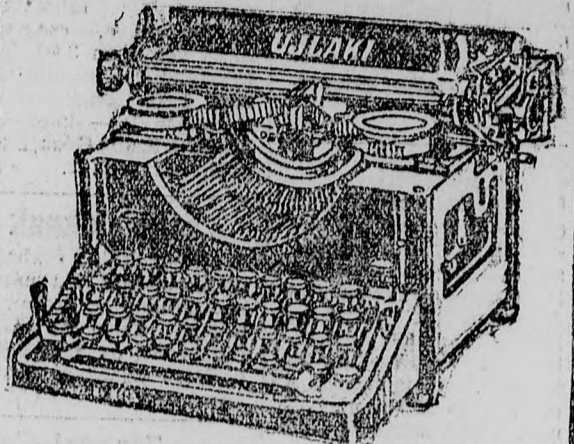
ADORJÁN ANDOR

könyve: SORSOK ÉS PÁLYÁK

Irodalmi arcképek Ára 3 kor.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál Budapest, Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben

Részletfizetésre is!

Amerikai rodönyös írósztalok. — Összerakható könyvszekrények. — Angol bőrgarnitúrák. — Rodönyös aktaszekrények. — Töltes írófahorondozások.

UJLAKI BÉLA

modern amerikai írodabutorielepe, Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. sz. Árjegyzék ingyen. Telefon 122-60.

DARANYI LEGJOBB MODELLO

Számoló

ÉS LÁTHATÓ IRÁSÚ

összeadógépei

nem szorulnak reklámra. Díjmentes bemutatás az ország bármely helyén. Telefon 139-54. **DARANYI MIKSA** Első Magyar Számoló- és Összeadógép Kereskedelmi Vállalat, a Szállítmányozási és Iparbank részvénnytársaság áruosztálya Budapest, VI., Váci-körút 27.

Sajnos, de való,

hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testi nedvei meg vannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes, nagy tapasztalatu specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemlétre vonatkozólag és az esetleg már meglevő bajoktól is tud segíteni, akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magaslatos hivatásu dr. Palócz v. kórházi orvos, egészségt. tanár országos hírű intézete (Budapest, IV., Múzeum-körút 13.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megszavazása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakeros sokbokat, huyesó-, hólyag-, ideg- és hátgerinczajokat, az önfertőzés és szifilis utóbajait, manómlést, elgyengült férfierőt (impotentiát), kezdődő elmezavart, aranyerőt, sörveket, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők-részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak leveleire kimerítő felvilágosítást felől, hogy otthon mi módon gyógyítható ki gyökeresen a bajából (a levélben csak válaszbélyegot kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerokról is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10-12-ig d. n. 3-5 óráig, (vasárnap déli 12-ig) **EHRLICH 606** kurát is végeznek. Cím: Dr. Palócz, specialista-orvos, Budapest, IV. kerület, Múzeum-körút 13.

AZ ÉN UJSÁGOM

előfizetési ára: Negyedévre 2.50, félévre 5.-, egész évre 10.- kor. Singer és Wolfner, Andrássy-ut 10. szám.

18 esztendő,

kipróbált asszonyútság a „HÁZTARTÁS”

amelynek ma huszozet előfizetője van az ország minden részében. A pompásan szerkesztett lap (Szerkesztője Kürthy Emilné) felől mindent, ami a magyar asszonyokat, leányokat érdekli. Előfizetési ára teljesítendőre csak 6 korona. Nem mindennapi kedvezmény, ha most beküld hat koronát felőli előfizetés gyantát, akkor minden ráfizetés nélkül ingyen és bérmentve megkapja a felsorolt tíz kötet könyvet: Házi cukrászat. A fogak-, kéz- és köröm ápolása és gyógykezelése. A női szépség ápolása. Gyermekbetegségek és azok gyógyítása. Pecsényék és vadak készítése. Idegesség és annak gyógyítása. Gyors segítség, orvosi tanácsadó. Társasjátékok otthon és a szabadban. A szerelem könyve. Hölgyek tanácsadója. Megrendelésnél tessék hivatkozni erre a hirdetésre. Mutatványzatot kívánatra készséggel küldt ingyen és bérmentve a „HÁZTARTÁS” kiadóhivatala Budapest, VI. kerület, Eötvös-utca 36. szám.

Ön már tudja?

hogy minden árban kaphatja a legjobb és legelőnyösebb amerikai cipőket. Szétküldés az ország minden részébe. Meg nem felelt kiskorúak. 20 K-án felül bérmentve. — Kérjen ingyen árjegyzéket. Szólj és pontokiszárlás. Kivonat az árjegyzékből:

„Uj módszer!” Orthopéd-cipők fájós lábra lábrajz után készülnek. Pongrácz S. Sándor Budapest, VII., Szondi-u. 23a. nyugati pályaudvar közelében.

Titkos betegségek

huyesófolyas, huyesószűkületek, altesti sokok, bujaker (syphilis), az önfertőzés következtében fellépő éjjeli magömlések és idegbántalmak, elgyengült férfierő (impotencia), makaes bőrbetegségek, bármely női nemi bajok, méhbajok, fehérfolyas stb. alapos, gyors és gyökeres kigyógyítására legjobban ajánljuk bevált lelkiismeretes és nagy gyakorlaton alapuló gyógymód-jánál fogva

Dr. GARAI

hírneves szakorvos rendelő intézetét, Budapest, Andrássy-ut 28. szám. Rendelés hétköznap: 10-től 4 óráig és este 7-8. Vasár- és ünnepnap délután 2-ig. Feltűnés nélküli eredményes gyógyítás levélleg is. Kívánatra gyógyszeréről is gondoskodik. „Ehrlich 606.” javított John oltások.

AZ ATHENAEUM KÖNYVTÁR:

legújabb körté VOSS RICHÁRD: A költő és az asszony (A Falconeri villa) Regény. 1 Kor 190. 284 oldal. Ára díszesen kiadott kötésben...

A világhírű eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harangcsapágygyal és szabadonfutóval, 3 és 5 évi járulékkal minden árfelemlés nélkül szigoruan az eredeti gyári árakon havi 12 és 15 koronás részlete adjak és

kerékpár-alkatrészeket az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, esengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, kónuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében melyen leszállított nagybani eredeti gyári árban szállítunk vilákre is kerékpár- és alkatrészre LÁNG JAKAB és FIA rész nagykereskedők Budapest, VIII., kerület, József-körút 41. sz. Fióküzletek: Baross-ter 4. és Dudán: Margit-körút 6. Diszárjegyzékünk 1200 képpel kerékpár- és alkatrészokről ingy. és bérn.

BUDAPESTI ROSER-TANINTÉZET

Alapítási év 1853. Tanulók száma eddig 20227

- a) Felső kereskedelmi iskola: 14-18 éves ifjak részére. Errettiségi bizonyítványt az egy éves bakan. tésére jogosítanak.
 - b) Polgári iskola: 10-14 éves fiúk részére. Államérvényes bizonyítványok I
 - c) Nevelő-internátus: 25-30 benulató növendék részére.
- Belvitások szeptember hó 6-ig. — Értésítőt küld: Róser János igazgató Budapest, Aradi-utca 10.

3 hirdetés rovatan minden szó egyzeri belkattása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatan minden szó egyzeri belkattása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Még nem létezett rendkívül kedvező fizetési feltételekkel szállítunk háló-, ebédlő-, uriszobák és szalonbutorokat, szalida-, kávéházberendezéseket, rézbutorokat, csillárokat, zongorákat helyben és **vidékre**. Butoralbum 1 korona. Állandó butor- és lakberendezési vállalat, VII., Dohány-utca 28. sz.

Tátrai málnaszörp 5 kilós postakosarakban K 8.— **Barta József** konzervgyára Felka (Szepes-megye).

Nappali kereskedelmi szaktanfolyam (Engedélyezett a 40988—1910. sz. min. szervezett alapján.) A tanfolyam fentartója a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete és célja kereskedelmi tisztviselők kiképzése. A tanfolyamra oly nők és férfiak léphetnek, akik a polgári iskola 2—4-ik osztályát elvégezték és 14-ik életévüket betöltötték. Kezdő és haladó csoportok. Időtartam 6 hó. Állásközvetítés. Tájelőzetes. Telefon 79—45. Beiratkozásokat elfogad az igazgatóság, **Andrássy-ut 67.** (bejárat a Vörösmarthy-utcaról). Elnök dr. **Vázsonyi Vilmos** orsz. képviselő. Igazgató: **Aranyosi Miksa** felsőker. isk. igazgató

Gyorsírás és gyorséírás. A Gyorsíró Társaság szaktanfolyamát lényegesen **magnagyobbított** modern higiénikus új helyiségekben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legalapabb kiképzés gépirás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás naponként. Tan-díj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Kartothek” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, **összeadó- és számológépek kezelése.** Pár-huzamosan esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk **Glogowski és Társa**, (Remington) Budapest, VI., **Andrássy-ut 12. szám.**

Tokaji szamorodni 1906. évi 5 liter 11 korona, tokaji édes asszu bor 5 félliteres üveg 12 korona bérmentve, **Griitner Lajosnál, Tokajban.**

MAKAY BÉLA új könyve: **A LÁP VIRÁGA** és egyéb írások

Ebben az új könyvében is megmarad a természet bűbájos világában, amelyet valóánl senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászképeket ad, hanem történeteket is kerélt ki.

Ara 4 korona. Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, **Andrássy-ut 21.** valamint minden könyvkereskedésben.

Csemegeszőlő, muskotály, saszella mázsánként 50 kor., postakosaraként 3.50, táblakörte, őszibarack, magbaváló szilva, csemegealma vegyesen 3.50, ananász-dinnye, ugorka, paprika 1.60. Szabó Csongrádról.

Saszellaszőlő mézédés, mázsánként 54.—K, postakosaraként 3.50, őszibarack, táblakörte, magválószilva, csemegealma vegyesen 3.60. Turkesztándinye, ugorka, paprika 1.60. Paradicsomnak mázsáját 16.—koronáért szállítja Szabó Géza, Budapest, Mátyás-u. 9.

Feltalálókknak díjtalanul küld szabadalmi tanácsadót találmányokat minden államban értékesít **Róval és Társa** szabadalmi és értékesítési osztálya Budapest József-körút 21.

Zenedei zongora tanár művészi oklevéllel, nagy gyakorlattal tanítványokat vállal. Sziv-utca 3., földsz. 1.

Nyugalmozott ur családoknak alkalmas villák esetleg szállóval, Balatonparton eladók. Virius, Szegezd, Zalam.

Virius telepen Balatonpart legszebb pontján (fürdőtelep, vasút és hajóállomás), sanatorium szállodák és villatellkeknek alkalmas erdei terület C-öle 2 koronáért eladó. Virius, Szegezd, Zalamegye.

Egészséges nevelő higgadt gondolkodású, házias, szerény, intelligens, vigkedélyű, magyar, francia, német nyelvet szóban, helyesírásban bírja, állást keres. Megkeresések Barb József, Kun-Szent-Miklós.

Szingazdag természeti leírások!

Makay Béla Hegyen-Völgyön Természeti és vadászképek Szerző ezen újabb könyve mellett sorakozik az előbbihez. Ilyet, költői lendület van minden leírásában, rajongó szeretet a szabadság: a természet iránt. **Ara 6 korona.** Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, **Andrássy-ut 21** és minden könyvkereskedésben.

„OLLA” hebizonyíthatóan a legjobb higiénikus **gummi-különlegesség.** 3 évi jóállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. **„OLLA”** gummi-gyárból Wien 11/817 Praterstrasse 57

Kitűnő fegyverek öröknek. Önvédelemre, vadászatra és szobadisznek. Werndl gyalogsgági fegyver 5 kor., szurony lövőlyél 1 K Werndl lovassági karabély 16 korona, Kropatschek-karabély, 8 golyóra tölthető, szuronyal 25 K. fegyverszj 1 korona, éles töl-tény darabja 10 fill., vaktöltény 2 fillér. Katonai puskaműves által kipróbált jó fegyverek. **Tiller Mór és Társa** üdv. szállítóknál, Budapest, Váci-utca 35. Fegyver-árjegyzék kívánatra díjmentesen.

Ügyvédjelöltet keresek szeptember 1-re Dr. Zsó Bertalan ügyvéd Torna.

Illusztrált korrajz a párisi kommunáról!

RÁKOSI VIKTOR A PÁRISI GYUJTOGATÓK (A kommun története) Regényes korrajz **Ara fűzve 6 korona, vászonkötésben 8 korona.** Kapható **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, **Andrássy-ut 21** és minden könyvkereskedésben.

INGYEN költ érdekes árjegyzéket fényképezőgépek és kellékekről **Ghmura S.** optikai műintézet **Budapest, IV., Ferenciek-tere 2. sz.**

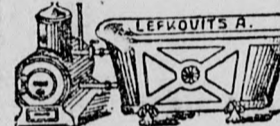
„Hungaria beszélő - gépek **tölcsernélküliek is kizárólag eredeti első-rangu gyártmány, rész-lottizásra is olcsón kaphatók,** **Deményi és Társa** Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.

„Hungaria beszélő - gépek **tölcsernélküliek is kizárólag eredeti első-rangu gyártmány, rész-lottizásra is olcsón kaphatók,** **Deményi és Társa** Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított **brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronálg költségmentesen kiválték és teljes értékét kifizetem.** **Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.**

BUTOR 30% megtakarítás! **Régi Butorszalon** Budapest, Ferenciek-tere 3 telomelet. Vétel és eladása **használt és új** polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol bőrgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárak. **Telefon 82—13. 28598**

Saját gyártmányú **fűrdőkádak 14 kor.-tól** feljebb, fűthető kádak 60 kor.-tól feljebb. Elváltak mindenféle kutszivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. **LEFKOVICS ADOLF** Budapest, VII., Wesseleny-ut. 51/E. Telefon 113—46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A magyar memoár-irodalom értékesége!

ZICHY GÉZA GRÓF EMLÉKEIM Első kötet **Ara 6 korona** Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI. ker., **Andrássy-ut 21.** szám és minden könyvkereskedésben.

Készpénzért vagy hitelteljes egynek kedvező feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen **olcsón** sehol nem kap modern háló-, ebédlő-, uriszobák stb. Győződjön meg, tekintse meg zseftől rakármat, itt jutányos **vehet** leggyorsrubból a legdíszesebb kivitelig minden fajta **BUTOR** **Nagy Imre** lakberendezési vállalkozó cég **BUDAPEST, Váci-körút 9. szám** (Bejárat Szerencsen-utca 1., 1. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

Ajtók, Ablakok vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók **Wiener A. utódánál BUDAPEST, ULLÓI-UT 123. Telefon: 62—80. Alapított 1886-ban**

Zálogcédulát, brillantot, gyöngyöt, ékszert, aranyat, ezüstöt és régiséget vesznek. **Alt-Wien porcellánt, régi bronz cönttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket vesznek Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövök**

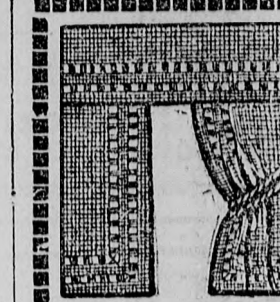
Öreg hamis fogakat, zálogcédulákat bármiről, butorokat és mindenféle tárgyakat vesz **Wischogrod Jakab, Akácfa-utca 45. I. 5. Levelezőlapra jövök.**

MIKSZATH KÁLMÁN utolsó könyve:

Tövikes látogatóban Elbeszélések (Az író könyvalakban még meg nem jelent, utolsó elbeszélései és regénytörzsdéke.) **Ara fűzve 5 korona, vászonkötésben 7 kor.** Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, **Andrássy-ut 21,** valamint minden könyvkereskedésben.

AZ ATHENAEUM KÖNYVTÁR legújabb kötete: **A németek egyik legérdekesebb és legkülönösebb tehetségű írójának káprázatosan színpompás, érdekesítő és megható regénye: VOSS RICHÁRD: A költő és az asszony (A Falconeri villia) 384 old. ... Ara 190**

Eddig megjelentek: **KÓBOR TAMÁS:** Komédiák. Nov. (424 old.) **BIRÓ LAJOS:** Glória. Novellák (448 old.) **BALZAC:** A számbőr. Regény (387 old.) Fordította Harsányi K. **ZOLA:** Pascal orvos. Ref. (448 o.) Ford. Gerő A. **DICKENS:** Két város. Ref. Ford. Bálint M. (448 o.) **ANATOLE FRANCE:** A Pinquinet szigete. Regény. Ford. Bóliány Gy. (320 o.) **CSEHOV:** Az orvos felesége és más novellák. (384 oldal) **BÖLSCHÉ:** Szerellem az első világában. (1152 oldal). Két kötet. **TOLSZTOJ:** Hadzsi-Murát. Regény. Az ördög. Elbeszélés. (374 old.) **Minden kötet ára ... 190** Kapható minden könyvársznál. Kérje az Athenaeum irod. és nyomdai r.-társ.

Függöny Kongressz-szövetek 85 és 110 cm. széles méterje 75 fill.-től feljebb. Kérjen mintákat. **Béreczi D. Sándor** kezimunka nagyiparos Budapest, VI., Dessozffy-u. 5.

Soványtság Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. **William Harlly** tanár amerikai erőtáp-pura. **Soványak tartós, szép** telt testidomokat nyernek — **Hölgyek remek** keblét. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jutállást. Verszékenység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszert. Kíttűtetve: **Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő** levelek minden országból. Dobozonként 1 firt 10 kr. Használati utasítással. **Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., Isván-ut 11. 1/1. Telefon 156—80.**

ÚJ KÖNYV!

GYULAI PÁL KRITIKAI DOLGOZATOK 1854—1861 **Ara 5 korona.** Hét nagyobb kritikai esszé van e kötetben, Gyulai Pál munkásságának az az irodalomtörténeti fontosságú része, melyvel irodalmunk leghatalmasabb kritikusa és felelmetes polemikusává küzdött fel magát. **Megrendelhető: LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, **Andrássy-ut 21,** valamint minden könyvkereskedésben.

Soha nem létezett rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butordarabokat részletfizetésre. **Modern lakberendezési vállalat:** Budapest, IV. ker., Borlóczy-utca 7. sz. **Díszes butoralbum 1 kor.**